

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ADAM

1994 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Hazırlayan
MEHMET H. DOĞAN

1994 ŞİİR YILLIĞI

1994 Şiir Yılığ
(Şiirimizde Geçen Yıl)

•

Hazırlayan
Mehmet H. Doğan

ADAM YAYINLARI

©

Anadolu Yayıncılık A. Ş.

Birinci Basım : Mart 1994

Kapak Düzeni : Birsen Delemen Güven

94.34.Y.0016.500

ISBN 975-418-262-0

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 34. maddesine dayanılarak hazırlanmış olan bu antolojinin yayın hakkı, aynı yasanın 8. maddesine göre, işleyen, derlenen şiirlerin tek tek bütün hakları ise yapıt sahiplerininindir. Bu antoloji aracılığıyla alıntı yapılamaz.

1994 Şiir Yıllığı

(Şiirimizde Geçen Yıl)

Hazırlayan
Mehmet H. Doğan

Şiirimizin bir yıllık gelişmelerini izleyip en başarılı ürünleriyle "Adam Sanat" okurlarına ulaştırmayı amaçlayan seçkilerimizin ikincisini sunuyoruz.

Geçen yıl "Sunu" yazımızda şöyle demiştik :

"Her yıl okurlarımıza 'Adam Sanat'ın mart sayısı ile birlikte böyle bir şiir seçkisi vereceğiz.

"Neden şiir?

"'Adam Sanat' okurlarının şiire düşkünlüğünü bildiğimiz için...

"Deneme ve incelemelerin yanı sıra sanat ürünü olarak yalnız şiir yayımlayan bir dergiye gösterilen ilgiyi şiire düşkünlük diye değerlendirmenin yanlış olmadığı kanısındayız.

"Bu seçki her yıl şiirimizdeki gelişmeleri örneklerle sergilerken genel bir değerlendirme de getirecek.

"Genç şairlerin çok güzel şiir dergileri çıkardıkları, o dergilerde yalnız sıra dışı, alışılmamış, yadırganan ürünler değil, son derece ilginç yazılar da yayımladıkları bir gerçek.

"Bu arada, kimi yetenekli gençlerde, görece yaygın dergilere uzak durma eğilimi olduğu görülüyor. Yapıtlarını eski kuşaklardan kimselerin değerlendirmesine sunmak istemez gibiler. O nedenle de kendi dergilerini kendileri çıkarıyorlar.

"Ama şu da bir gerçek Önceki kuşaklardan kimi eleştirmenler, onları ilgiyle, sevgiyle izlemekteler. Mehmet H. Doğan bu eleştirmenlerin en başta geleni : Gençlerin yeni, yepyeni bir şiir anlayışıyla ortaya çıktıklarına inanıyor, yürekten güveniyor onlara...

"Onun için de, her yıl yayımlanacak bu seçkilerin bütün sorumluluğunu, güncel şiirimizin havasına tam anlamıyla girebilmiş olan, değerli eleştirmen Mehmet H. Doğan'a vermekle, gençlere, yani geleceğe dönük olumlu bir çalışmayı başlattığımıza inanıyoruz."

Bu sözlere eklenecek yeni bir şey yok. Yalnız şunu belirtelim *Adam Şiir Yıllığı*'nı "Adam Sanat"la birlikte vermek, daha önce denenmemiş bir iş olduğu için, bizi biraz tedirgin etmişti. Ama birkaç kişi dışında, okurlarımızın büyük çoğunluğu bu uygulamayı olumlu karşıladı.

Şiir sevgisinin böylesine yaygınlaştığını görmek mutluluk veren bir olay.

Adam Yayınları

1993 *Adam Şiir Yıllığı* genel olarak olumlu karşılandı. Bunda, bir zamanların edebiyat yıllıklarının, örneğin bir *Varlık Yıllığı*'nin, bir *Nesin Vakfı Edebiyat Yıllığı*'nin nicedir yayımlanmıyor olmasının da payı olduğunu sanıyorum. Yıllığın, bir yıl sonu dökümü olmaktan öte daha geniş bir değerlendirmeyi ve örnekleri içermesi, bir dergi eki değil de kalıcı bir kitap biçiminde yayımlanması şiir okurlarına daha bir doyurucu göründü. Yaygın kanı, *Adam Şiir Yıllığı*'nin nice-
dir varlığı hissedilen bir boşluğu doldurmuş olmasıydı.

1993 *Adam Şiir Yıllığı* sözlü eleştirilerin ve yüreklendirmelerin yanında olumlu ve olumsuz birçok yazılı eleştiri de aldı. Haksızlığı herkesin dikkatini çeken bazı saldırılar da içinde her tür eleştiriden yararlandığımı belirtmeliyim burada. İçtenlikle ve dürüstçe yapılan eleştirilere değinmeyi biraz sonraya bırakarak, önce, geçen yılın giriş yazısında söylediğim bazı şeyleri açmak istiyorum burada Her yıl yayımlanması düşünülen ve bu yıl ikincisi yayımlanan *Adam Şiir Yıllığı*, bir yandan "geçen yılın edebiyat dergilerinde çıkmış şiirlerin en güzellerini, en kalıcılarını içinde toplayan" bir seçki; bir yandan da "bir yıllık şiir serüvenini dergi etkinliklerinin, tartışmaların özetleri, yayımlanan şiir kitapları, ödüller, ölümler, anmalar...vb. haberlerle gelecek yıllara taşıyacak" bir *belge kitapçık* amacını taşımaktadır. Bu amaç ve yıllığın bu yıl ne yazık ki büyütemediğimiz oylumu dikkate alınacak olursa, kimi şairlerin kimi şiirlerinin yıllığa girememesi doğal sayılmalıdır. Yıl içinde şiir yayımlayan her şairden bir örnek verebilmemiz için bu yıllığın en az iki, üç katı oylumda olması gerekirdi. İkincisi, yine söylediğim gibi, "ne kadar *nesnel* kalmaya çalışırsam çalışayım, bir tek kişinin : *benim* yaptığım bir seçme" söz konusu. Böyle olunca da, "ben olsaydım birçok şiiri almazdım bu yıllığa" gibi, özellikle de ad vermeden yapılan eleştiriler, bir "malumu ilâm"dan öte bir anlam taşımıyordu.

Yıl içinde yayımlanan şiir kitapları adlarında kaynaklarım, doğallıkla kendi olanaklarımla edindiğim ya da bana gönderilen kitaplar; İzmir Kitabevlerinin standları; dergilerin, gazetelerin ilan sayfaları, "Bize gönderilen kitaplar" listeleriyle sınırlı. Yapılan eleştirilerden biri de, bu listeye birçok kitabın alınmamış olduğu yönündeydi. Bu-

nun herhangi bir kasıt taşımadığını, bu yılki listeye, geçen yıl yayımlanmış ama çeşitli nedenlerle yıllığa alamadığım kitap adlarını ayrı bir liste halinde vererek göstermeye çalıştım. Ya düpedüz ben ulaşmamıştım bu kitap adlarına, ya da bir bölümü 1992'de yayımlanmasına karşın ancak 1993'ün ilk aylarında çıkabilmişti satışa. Kaldı ki, geçen yıl yayımladığım listedeki kitap sayısı bile şaşırtmıştı kimilerini yıl içinde bu kadar çok şiir kitabı mı yayımlanmıştı? Hayır, onun iki katı sayıda kitap yayımlanmıştı... Bu yıl olduğu gibi her yıl, elimde olmayan nedenlerle ulaşamadığım şiir kitaplarının kimliklerini ertesi yıl yayımlayarak elden geldiğince eksiksiz bir liste oluşturmaya çalışacağım. Şairlerin kimliklerinde kitap adlarının, yayımlanma yer ve yıllarının geleceğe taşınmasının önemli olduğuna inanıyorum.

Yıllık için olabildiğince fazla sayıda dergi izlemenin kaçınılmaz olduğuna inanıyorum, ama burada da herkes gibi benim olanaklarım da sınırlı. Özellikle de İstanbul, Ankara ve İzmir dışında yayımlanan dergilerde. Bunların bazıları İzmir'e gönderiliyor satış için; bazılarını kişisel kanallardan elde ediyorum; bazıları doğrudan bana gönderiliyor, ama bütün bunlara karşın birçoğuna hâlâ ulaşamadım. Örneğin, *Yıllık* üzerine en acımasız, ama en dürüst, en içten eleştiriyi yapmış olan ve eleştirilerinden çok yararlandığım sayın İhsan Üren'in eksik listesindeki dergilerden bazılarına hâlâ ulaşamadım bu yıl. Buna karşın, bu yıl seçmeler için, geçen yıldan daha çok sayıda dergi taradığımı söylemeliyim.¹

Sayın İhsan Üren'in, "Hangi şiirleri niçin seçtiği kadar, hangi şiirleri niçin seçmediğinin de gerekçelerini göstermeli" uyarısına uyma olanağını kimsenin bulacağını sanmıyorum. Buna *Adam Şiir Yıllığı*'nın sayfaları elvermeyeceği gibi, izlenen kırkın üzerinde dergide yayımlanan şiir sayısı da büyük bir engeldi.

Şair Arif Ay, "Kayıtlar" dergisinin Temmuz 1993 tarihli 33. sayısında, yıllıkta "128 şairin içinde sadece Müslüman kimliği taşıyan iki şaire yer verildiğini, bir tek derginin adının geçtiğini" yazıyor, bunun nesnellik değil de, "Ataol Behramoğlu'ndan, Mehmet Fuat'a, Şükran Kurdakul'dan Atila Özkırımlı'ya uzanan" bir "bağnazlık" olduğunu söyleyerek, "Hazırladıkları antolojilerde yazarlar sözlüğünde, ansiklopedilerde, Müslüman kimliği taşıyan pek çok şair ve yazar dışlanmadı mı, görmezden gelinmedi mi?" diye ekliyordu. "Oysa, açın Müslümanların hazırladığı antolojileri, yazarlar sözlüğünü, yıllıkları, sizin cephenizden *bir tek şair ya da yazar* dışlanmamıştır." Arif Ay'ın eleştirisinin düzeyini daha iyi belirtebilmek için bir cümle daha alıntılmalıyım "Evet, bugün, lağım sularıyla, sanayi artıkla-

ryla kirletilmiş, vıcık vıcık koli basili kaynayan, bırakın girmeyi, kıyısından bile geçilemeyen bir Marmara denizi, bir İzmit Körfezi neyse, sizin yaptığınız edebiyat da odur. Kısacası kirlidir bayım!"

"Müslüman kimlikli şair" Arif Ay, kendisi gibi birçok şairi Nuri Pakdil'in Edebiyat dergisinden beri izlediğimi; kendisinininkiyle birlikte birçoğunun adını birçok yerde andığımı; benim yazarlar, şairler arasında müslüman-gâvur ayrımı (!) yapan bir eleştirmen olmadığını bilmez mi? Bilir, bilir de, "1923 devriminden beri Türkiye'de" benim de dahil olduğum "cephe"nin (!) yaptığı edebiyatın "aslında bir sömürge edebiyatı" olduğunu, "yani kimliksiz" olduğunu sokmuşlar kafasına bir kere. Çünkü biz, Türk insanının, Türk milletinin hangi değerlerini, hangi kutsalını paylaşıyormuşuz? Arif Ay'ın – hem de "müslüman kimlikli" bu şairin – bu yargılarına kargalar bile gülemeden Sivas Olayı patladı, 2 Temmuzda. "Müslüman kimlikli" bir grup, içinde şairlerin, eleştirmenlerin, saz ustalarının da bulunduğu 37 insanı diri diri yaktı bir otel içinde; ama içinde Arif Ay gibi "müslüman kimlikli" şairlerin, "Kayıtlar" dergisinin de bulunduğu birçok Müslüman yazar, şair ve dergi birden dut yemiş bülbüle döndü; gözünü, kulağını, dilini bağladı Türk insanının. Türk milletinin kutsalına bağlı (!) olduklarından her halde? Ya da yaşama hakkını "kutsal haklar"dan saymadıklarından...

"Müslüman kimlikli" şair Arif Ay, "hiçbir Müslüman yazar ya da şair, sizlerin hazırladığı yıllıklarda, antolojilerde yer almak gibi bir heves taşımaz, diye buyuruyor. Ben, "Öyleyse bu kadar lafı niye ettin, nesnelliğimden neden kuşkulandın?" diye sormuyorum, insan iki satır üstte ettiği lafı unutacak kadar gözü dönmüş olabilir. Başkalarının adına değil kendi adına konuşmasını söylüyorum yalnızca. Bundan sonra Arif Ay'dan şiir almayacağım yıllığa, kendisi öyle istiyor çünkü, ama kendisi dışında kimi alıp kimi almayacağıma ancak ben karar verebilirim.

1993 *Adam Şiir Yıllığı* üzerine yapılan başka eleştirilere "Adam Sanat", "Varlık", "Evrensel Kültür" gibi dergilerde yanıt verdiğim için burada tekrarlamak gereğini duymuyorum bunları.

1993 *Adam Şiir Yıllığı*'nda elde olmadan yapılan bazı yanlışlıklara değinmek istiyorum biraz da.

"1992'de Yayınlanan Şiir Kitapları" bölümünde Yılmaz Odabaşı'nın Broy Yayınları'nda *Kül Aşklar* adlı kitabı şiir kitabı değil öykü kitabıydı. Kitabı henüz görmediğim için ilan yanıltmış olmalı beni.

Ahmet Oktay'ın kitap ilanlarına bakarak çıktığını ilan ettiğim *Bir Sanrı İçin Gece Müziği*, Telos Yayınları'ndan ancak bu yıl çıktı.

Sayın İhsan Üren, "Yeni Biçem" dergisinin Mayıs 1993 tarihli 1. sayısında yayımlanan yazısında, yıllıkta biçim açısından, yazım-düzelti yönünden, bir şiir yıllığı için gerçekten çok sayıda ve önemli sayılabilecek yanlışlıklar olduğunu söylüyordu. Haklıydı da. Bu kırk yaran, dikkatli okumasından dolayı sayın Üren'e teşekkür borçluyum. Başta, bir fotokopi azizliği sonucu, yıllıkta şiiri yarım yayımlanan Kubilay Köseoğlu olmak üzere, şiirleri yanlışlıklardan zarar görmüş bütün şairlerden özür diliyor, benzeri yanlışlıkların bu yıl olmamasını diliyorum.

Yıllığın "Bulutsu" bölümü birçok kişi tarafından eleştirildiği için bu yıl böyle bir bölüm ayırmamayı yeğledim. Bu bölüm, genellikle genç şairlerin bölümü gibi algılandı. Oysa ne şairin ne de şiirinin yaşıyla ilgilenmemiştim o bölümde benim istediğim, o bölümde, henüz nereye gideceği, ne yapacağı kesinlik kazanmamış şair ve şiirleri toplamaktı. Bunun bir antolojide yapılabileceğini, ama bir yıllıkta bir hayli güç olduğunu anladım. "Bulutsu" – ya da ne ad verilecekse – gibi bölümler bir antolojiden diğerine bir giriş kapısı olabilirdi, ama bir yıldan diğerine yapılacak değerlendirmelerde bu o kadar kolay olmayabilirdi. Bu nedenle o bölümü kaldırdım; bunun yerine şairleri doğum tarihlerine göre sıralama yöntemini kullandım. Doğum tarihleri hakkında hiçbir bilgi edinemediğim şairleri ise, sonda, soyadları abece'sine göre gösterdim.

Yıl içinde yayımlanmış şiir kitaplarıyla ilgili yayımlanmış kısa eleştiri yazılarına, seçkinin oylumu yüzünden, çok istediğim halde bu yıl da yer veremedim. Oysa böyle bir olanak, hem kitabın kimliğine değgin kalıcı bir bilgi oluşturabilir, hem şairin şiirine girişi kolaylaştırabilirdi. Olmadı. Bu umudumu gelecek yıllara taşıyorum.

Yıl içinde dergilerde yayımlanmış, şiir sorunlarıyla, şairlerle ilgili yazıların, özel bölümlerin, şairlerle yapılan söyleşilerin yayımlandıkları dergi tarih ve sayıları hakkında bilgi verilmediği eleştirildi geçen yıl. Gerçekten önemli bir eksiklikti bu. Bu yıl bu eksikliği gidermeye çalıştım.

Geçen yıllıkta olan bazı adlar bu yıllığa girmedi, olmayan bazı yeni adlarsa eklendi. Bunun, doğrudan doğruya, bu adların dergilerde yıl içindeki etkinlikleriyle ilgili olduğunu söylemeliyim.

Yıl içinde şiir kitabı çıkarmış şairlerden, olanaklar elverdiği ölçüde, kitaplarından da birer şiir almaya çalıştım. Yıl içinde yitirdiğimiz şairleriye birer şiirle uğurlamayı; ya da Kaan İnce gibi, geçen yıl yitirdiğimiz halde bu yıl ilk kitabı ve şiirleri yayımlanan bir şairi, yaşıyormuş gibi seçkide bırakmayı doğru buldum.

Yine eksiğiyle, fazlasıyla yeni bir seçki çıktı ortaya.
1994'e merhaba!

Ocak 1994

Mehmet H. Doğan

(1) Taranan dergi ve seçkiler Abece sırasıyla şunlar "Abece", "Adam Sanat", "A'raf" "Atika", "Aykırı", "Aykırı Sanat", "Biçem", "Çağdaş Türk Dili", "Damar", "Defter" "Dergâh", "Dilizi" "Düşler" "Edebiyat ve Eleştiri", "Edebiyat Eleştiri", "Eski'Z", "Eşik" "Evrensel Kültür", "Gediz", "Gösteri", "Hişt", "İblis" "İkinci Yazıları", "İlkyaz", "İzlek", "Karşı", "Kayıtlar", "Kedi", "Kırk Merdiven", "Kıyı" "Kiraz", "Kuzeysu", "Milliyet Sanat", "Narteks", "Pencere" "Promete", "Pygmalion", "Sirius", "Sombahar", "Şairin Atölyesi", "Şiir Bülteni", "Şiir Yaprığı", "Tını", "Varlık", "Yaratı" "Yaşasın Edebiyat", "Yedi İklim", "Yeni Biçem" Dünya, Cumhuriyet gazeteleri "Kitap" ekleri, Yapı Kredi Yayınları kitap tanıtım dergisi : "Kitap-lık"

(Not Yukarda saydığım dergilerin kimileri tam, kimileri de, ya yayımlanmadığı ya da yayımlandığı halde ulaşamadığım için eksik sayılarla taranmıştır. Bu noksanlığı kapatmanın tek güvenli yolunun dergilerin, bu yıllığın sonuna eklenmiş olan adresime ulaştırılmasıdır sanıyorum.)

1980'lerde düşünme ve yazma özgürlüğüne getirilen kısıtlama ve yasaklamalardan, baskılardan etkilenen alanlardan biri de şiir olmuştur. Bu baskıların kitaptan, özellikle de edebiyattan ve şiirden uzaklaştırdığı sıradan okur kitlesi, özgürlüklerin görece olarak kazanılmaya başlanmasıyla birlikte, bu kez yakın döneme ilişkin güncel politik değerlendirmelere, anılara, gülmece yapıtlarına sarıldı. 1980'lerin depolitizasyonu, bu kez de ağır bir politizasyona dönüşmüştü.

1990'ların başından bu yana, gerçek okur kitlesinin yavaş yavaş bu tuzaktan uzaklaştığı, yeniden sanat ürünlerine yöneldiği izleniyordu. Son bir iki yıldır özellikle şiirde görülen büyük patlama bunun en belirgin göstergesiydi.

Dolayısıyla 1993'ün, bu şiir patlamasının sürdüğü, tartışmalı, yeni adların, yeni ürünlerin baş verdiği hareketli bir yıl olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. At gözlükleriyle ya da renkkörü gözlerle bakılmazsa, şiirimizde nicedir bir tıkanmadan, bir kısırlıktan söz etmek olanaksız artık. Şiir, ilgi odaklarının hızla iç ve dış politikaya, ekonomik sorunlara kaydığı günümüzde, medyanın bütün koşullandırmalarına, okur sayısının görece azlığına karşın, canlılığını artırarak sürdürüyor. Hatta bir bakıma, medyanın yaratmak için uğraştığı değerler yığınının karşı çıkarak, bunları en kesin biçimde reddederek... Şiir, yıllarca önce cesaretle ileri sürdüğü, istediği, insanın hırsıyla özgürlüğünü, birey olduğu bilincine kavuşma savaşımını sonuna kadar savunuyor; sürüye katılmayı reddederek, medyanın insanı içine sokmak istediği kalıpları kırmaya, robot insana karşı çıkmaya çağırıyor insanları.

Genç kuşak şairlerinden Metin Celâl, "Küfretme Hakkı" başlıklı yazısında şunları yazıyor :

"Tanrısı para olan dünya nizam-intizam istiyor. İnsanı imana, şiiri ahlaka çağırıyor. Şiir ahlaksızdır, bu oyuna gelmez. Ahlak paranın ahlakı, bilim olduğunu, tartışamayacağını ileri sürüyor. Bilim dindir. Ahlak/Bilim, paranın dinini vaaz ediyor. Yok ediciliği, umutsuzluğu, geleceksizliği, sevgisizliği, çıkarıcılığı... ahlak kurallarından sayıyor. Şiir kendi etiğini yaratır.

"Şiir deli gömleği giymeyecek. Kalıplara, kurallara sokulmamak için elinden geleni yapacak. Yalan söyleyecek, aldatacak, dürüst davranmayacak. Kendine dayatılana karşı yeni şartlar ileri sürecek ve onlara da uymayacak. /Şiir lanetliler dünyasında lanetlendiği ölçüde makbuldür. /Ahlaksızlığı en uç noktaya çekebildiği derecede kendindedir. /Paraya çevrilemezliği ile muktedirdir. /Şiir el öpen değil, küstahlık eden olması gerektiğinin bilincindedir. /Küfür bu noktada haktır." ("Sombahar", Sayı 19, Eylül-Ekim 1993)

Bu tavrın da bir tür politikleşme olduğu ileri sürülebilir elbet; ama bilinen anlamda değil, şiirin – genellikle sanatın – doğasında yatan muhalif olma, iktidara, statüye, sıradan kof değerlere, dayatılmak istenen zorbaca yargılara karşı çıkma özelliğinin kendiliğinden ortaya çıkardığı bir politikleşme. Bir bakıma, 1993'ün en trajik olayı Sivas Kıyımı, dipte yatan bu eğilimi su yüzüne çıkarmış, biçimlendirmiştir. Bugün yazılmakta olan şiir bu bilincin ürünüdür. Onun gücünü oluşturan da, bu bilinçle, hiçbir şeye, hatta okuruna bile aldırma-dan bu yolda yürümesidir. Bugün şiiri eski alışkanlıklarıyla izlemeye çalışanların anlamadıkları şey budur. Bugün yazılan şiiri iyi değerlendirebilmek, şiirin, tarihin belli bir dönemecinde, derinliğine değil de yatay bir düzlemde, bir platoda da gelişebileceğini anlamaktan geçiyor.

1993 *Adam Şiir Yıllığı*, yıl içinde şiir üzerine tartışmaları alevlendiren bir etmen oldu. Kimilerinin, genç şiire ya da 80 sonrası şiire yıllıkta fazla yer verildiğini, olduğundan fazla değerlendirildiğini ileri sürmesi, "80 Sonrası Şiir" üzerine bir dizi tartışmaya, yazıya yol açtı. "Yaşlı ve ortak kuşak" şairlerinin, bu genç kuşak şairleri öne çıkarma uğruna harcandığını ileri sürenler, şiirimizdeki bu değişimin bir kuşak değişiminden çok, bir tarihsel dönemin zorunlu kıldığı bir değişim olduğunu görmüyorlar ya da görmezlikten geliyorlardı. Şiir kavgalarını bir kuşaklar kavgası olarak görmek kolaycılığından vazgeçemeyenler, 80 sonrası şiirini geçmiş şiirimizle – hatta bir adım öncesi İkinci Yeni'yle – kavgalı, onu yadsıyan bir şiir gibi göstermeye çalışıyordu. Oysa, özellikle 2 Temmuz Sivas Olayları'ndan sonra ortaya çıkan, önümüzdeki yıllarda daha da belirginleşecek olan yönelim odur ki, bugün kuşaklar arasında değil, ancak şiire, insana, bir birey olarak insanın onuruna, değerine saygı ya da saygısızlık temelinde iki anlayış, iki zıt zihniyet arasında bir karşıtlıktan, bir kavgadan söz edilebilir. Bu kavgada, insanı bir piyon, bir vida gibi gören, kendilerini sol sanan yobazlarla, insanı bir kul gibi gören, kulluğa sürüklemeye çalışan sağ yobazlar bir saftadır; aydınlanmacılar ve laiklerse

karşı safta. Sivas Olayları'nın birden su yüzüne çıkardığı bu gerçek, zamanla daha belirginleşecektir, sanıyorum. "Sombahar" dergisinin Eylül-Ekim 1993 tarihli "Şairin Tavrı, Bireyin Sorumluluğu" özel sayısındaki yazılar bu tavrı vurgulamaktaydı.

Bir anlamda 1993 *Adam Şiir Yıllığı*'nin açtığı 80 Sonrası Şiir tartışmaları hemen bütün yıl sürdü. "Evrensel Kültür" dergisinin Mayıs-Haziran-Temmuz sayılarında, Tevfik Taş, Şirin Sümer, Aydın Çubukçu'nun hazırladığı "12 Eylül Sonrasında Şiir" dosyasında Tevfik Taş, Seyyit Nezir, Orhan Kâhyaoğlu, Sunay Akın ve Safa Fersal 80 sonrası şiiri ve bu arada kaçınılmaz bir biçimde 70'li yılların şiirini tartıştılar. Dosya'ya Mehmet H. Doğan, Ramis Dara, Metin Altıok, Muzaffer İlhan Erdost, Adnan Özer, Ali Cengizkan, Emir Ali Yağan, Kemal Özer, Salih Bolat, (1990 tarihli bir yazısıyla) Asım Bezirci, Metin Celâl, Gülsüm Akyüz, Mehmet Ocaktan, V. Bahadır Bayrıl ve Mecit Ünal yazılarıyla, Akif Kurtuluş da bir söyleşiyle katıldı.

"Defter" dergisinin Kış 1992 tarihini taşıyan ama 1993'te çıkan 19. sayısında Ahmet Oktay "Siyaset ve Siyaset Dışı" başlıklı yazısında "Günümüz Şiiri Üzerine Kenar Çıkmaları" altbaşlığı altında 80 sonrası şiir üzerine ilginç görüşler ileri sürüyordu. "Defter" dergisinin aynı sayısında, Haydar Ergülen, "80'li Yıllar Şiiri ve Şairleri Üzerine On İddia" başlıklı yazısında ileri sürdüğü savlar bu şiirin anlaşılması için önemli ipuçları taşıyordu. Orhan Alkaya'nın "Eski'Z" dergisinin 2. sayısında yayımlanan "Dikkat! Çürüyoruz" başlıklı bildirisi de, 80 sonrası şiire yapıştırılmaya çalışılan "apolitik" yaftasının ne derece haksız olduğunu gösteriyordu.

"Şiirin olma zemini hayattır. Hayatın devrime ihtiyacı var. Şiirin büyük saatini kalbinize takıp sokağa çıkın. Sokağa çıkın."

Yıl içinde dergilerde yayımlanan şiirle, şiirin sorunlarıyla ilgili yazıları şöyle sıralayabiliriz :

ADAM SANAT

"Poetika, Şiirin Sıfır Noktası", İlhan Berk, Şubat 1993;

"Şiir Patlaması", Memet Fuat, Nisan 1993;

"İlhan Berk'in Poetikası Sıfıra Sıfır Elde Var Sıfır", Özdemir İnce, Nisan 1993;

"Bir Karşıt Madde Olarak Şiir", Mehmet H. Doğan, Haziran 1993;

"Tek Tip Şiir Üzerine", Mehmet H. Doğan, Temmuz 1993;

"Yanlış Okumalar", Memet Fuat, Eylül 1993;

"Köprüleri Seven Şair" (Metin Demirtaş'ın Şiiri üzerine), Ramis Dara, Mart 1993;

- "Hulki Aktunç'un Şiirleri", Gültekin Emre, Mayıs 1993;
 "Sabahattin Kudret Aksal'ın Şiirine Giriş Denemesi", Yücel Kayıran, Aralık 1993.

A'RAF

- "Şiir İçinde Tehlikeli Bir Şair", Mehmet Can Doğan, Ekim 1993;
 "Cahit Sıtkı Tarancı-Ziya Osman Saba Dostluğunun Şiirsel Boyutları I", Hakan Sazyek, Kasım 1993;
 "İkinci Yenide Başkaldırının Dile Gelişi", Süheyla Dönmez, Kasım 1993.

AYKIRI

- "Seksenli Yıllarda Şiir", Altay Öktem, Şubat/Mart/Nisan 1993;
 "Şiirin Yitik Cenneti Nerede", Mustafa Köz, Şubat/Mart/Nisan 1993;
 "Seksenli Yıllarda Şiir", Nuh Ömer Çetinay, Şubat/Mart/Nisan 1993.

BİÇEM – YENİ BİÇEM

- "Ruşen Hakkı'nın Şiiri", Ramis Dara, Şubat 1993;
 "Şiirin Toplumsallığı", Muhsin Şener, Mayıs 1993;
 "Şiirde Görsellik ve İmge", Muhsin Şener, Haziran 1993;
 "Cahit Irgat'ın Şiirinde Ölüm İzleği", İhsan Üren, Haziran 1993;
 "Metin'ce", İhsan Üren, Ağustos 1993;
 "Umut Bahçıvanı : Behçet Aysan," Hilmi Haşal, Ağustos 1993;
 "Şu Bizim Celâl Sılay", Ali Aksoy, Eylül 1993;
 "Gülkurusu, Limonküfü" (Güven Turan'ın Şiiri Üzerine), Ramis Dara, Kasım 1993;
 "Tevfik Akdağ'ın Şiir Kalıtı", Hilmi Haşal, Aralık 1993.

ÇAĞDAŞ TÜRK DİLİ

- "Şairin Ömrü Solgundur Hayatın Yüzü" (S. K. Aksal Şiiri), Feridun Andaç, Haziran 1993.

DAMAR

- "Günümüz Şiirinde Yönelişler", Ahmet Ada, Ocak 1993;
 "Gündemin Değişmeyen Maddesi", Halim Şafak, Ocak 1993;
 "Demokrat Şair, 1980", Akif Kurtuluş, Şubat 1993;
 "Nesnel Gerçeklik, Şiirsel Gerçeklik", Metin Altıok, Temmuz-Ağustos 1993.

DEFTER

"Tarih Karşısında Şiir ve İktidar İlişkileri", Mehmet Yaşın, Bahar/Yaz 93, Sayı 20.

DÜŞLER

"Şair ve Kadın", Taner Ay, Şubat 1993;
"Erotik Şiir, Cinsel Şiir", Metin Cengiz, Şubat 1993.

EŞİK

"20. yy Son Çeyreğinde Şiirimizde Kadın I-II", Gülsüm Akyüz, Ağustos-Eylül/Aralık 1993;
"Dergiler Sivas Olaylarına Bakıyor I-II", Halim Şafak, Ağustos-Eylül/Aralık.

GÖSTERİ

"Çocuk Ağızlı Bir 'Günaydın'" (Gülten Akın'ın şiiri), Melisa Gürpınar, Ocak 1993;
"Hilmi Yavuz'un Ayna Şiirleri Dönemeci", Osman Hakan A., Ocak 1993;
"Beyaz Bir Şair : Cavidan Tümerkan", Necati Güngör, Ocak 1993;
"Ah Aşklar, Aynalarda Dile Geldiler", Atilla Birkiye, Şubat 1993;
"Orhan Alkaya'nın İki Şiir Kitabı", Gazanfer Eryüksel, Mart 1993;
"Çünkü Asıl Şiirler Bekler Bazı Yaşları", Orhan Koçak, Nisan 1993;
"Umut ve Olanaksızlık : 'Çağdan Çıkarma' Oyunu", (S. Karakoç şiiri), Ahmet Oktay, Mayıs 1993);
"Küçük İskender'in Şiiri Dolaylarında Son Dönem Türk Şiirine Yeniden Bakış," Hasan Bülent Kahraman, Temmuz 1993;
"Şiirde Varoluş Sorunu ve Özgürlük", Metin Cengiz, Ağustos 1993;
"Fikret'in Şiiri Niçin Yaşıyor", Baki Top Asiltürk, Ekim 1993.

İZLEK

"Başat Anlam, Yan Anlam ve Çok Anlamlılık I-II", Nizamettin Uğur, Kasım, Aralık 1993.

KARŞI

"Kurdakul Üzerine", Sabahattin Yalkın, Ekim 1993.

KAYITLAR

"Necip Fâzıl'ın Şiirine Dair", Ramazan Dikmen, Mayıs 1993;
"Bir Ödevdir Necip Fâzıl'ı Okumak", Ramazan Dikmen, Haziran 1993;

"Sezai Karakoç'un Sanat Görüşüne Giriş", K. Eşfak Berki, Ekim 1993.

KİTAP-LİK

"Batık Kent İçin Uvertür", Turgay Kantürk, Kasım 1993;
 "Varduman Üzerine Monolog", Hulki Aktunç, Kasım 1993.

PROMETE

"Benzetme, Eğretileme, Değişmece ve İmge Nedir?" Nizamettin Uğur, Şubat 1993;
 "Otorite ve Şair I-II", Hayati Baki, Eylül/Ekim, Kasım/Aralık 1993.

SOMBAHAR

"Şiirin Sesi ve Eleştiri", Orhan Koçak, Ocak/Şubat 1993;
 "Türk Şiir Eleştirisinde 'Okuma'nın Yeri", Evren Erem, Ocak/Şubat 1993;
 "Şair-Eleştirmen", Orhan Kâhyaoğlu, Mart/Nisan 1993;
 "Nurullah Ataç", Evren Erem, Mart/Nisan 1993;
 "Yeni Türk Şiiri ve Eleştiri", Metin Celâl, Mart/Nisan 1993;
 "Şiirin Boyutları XI", Mehmet Yalçın, Mart/Nisan 1993;
 "Alışkanlığın Şiirine Karşı", Enis Batur, Mayıs/Haziran 1993;
 "Tehlikeli İlişkiler Türk Şiirinde Cinsellik", Ahmet Oktay, Mayıs/Haziran 1993;
 "Ece Ayhan'ın Şiirinde İki Dönem I-II-III-IV", Vedat Binatlı, Mayıs-Aralık, Sayı 17, 18, 19, 20;
 "Deltaya Düşmek, Deltayı Bilmek", Hulki Aktunç, Eylül/Ekim 1993;
 "Küfretme Hakkı", Metin Celâl, Eylül/Ekim 1993;
 "Şairin Konumuna İlişkin Bir Deneme", Ogan Güner, Eylül/Ekim 1993;
 "Şairin Statüsü", Tuğrul Tanyol, Eylül/Ekim 1993;
 "Metin Altıok'un Şiirine Bir Giriş Denemesi", Yücel Kayıran, Eylül/Ekim 1993.

ŞAİRİN ATÖLYESİ

"Sanat İdeoloji İlişkileri Üzerine", Ahmet Oktay, Sayı 3, Mart 1993;
 "Militer Şiirden Kalan", Seyyit Nezir, Sayı 4, Temmuz 1993.

VARLIK

"Zaman ve Mekân Boyutunun Yaşanmasındaki Değişimler ve Şairin Zorlaşan İşi", Ünsal Oskay, Ocak 1993;
 "Türk Şiirinde Gelenek-Güncellik Eklemlenmesine ve İlişkisine

'Özne' Kavramı Dolaylarında ve Modernizm-Postmodernizm Çerçevesinde Bakış Denemesi", Hasan Bülent Kahraman, Ocak 1993;

"Aynalar", Muzaffer Uyguner, Şubat 1993;

"Cennetten Cennete Esmer Şiirler", Ramis Dara, Şubat 1993;

"C. Sıtkı, İ. Berk ve E. Ayhan Şiirinde Yabancı Esintiler", Erdoğan Alkan, Şubat 1993;

"Nerval Şiirinin Rüzgârında Ahmet Hamdi Tanpınar", Erdoğan Alkan, Mart 1993;

"Gelenek ve Şiir", Özdemir İnce, Nisan 1993;

"O. Veli, O. Rifat ve M. Cevdet'te Fransız Şiirinin Etkileri", Erdoğan Alkan, Nisan 1993;

"Tanpınar ve Halk Türküleri", Serpil Baytaş, Ağustos 1993;

"Attilâ İlhan ve Fransız Şiiri", Erdoğan Alkan, Aralık 1993;

"Şair ve Siyaset" (Soruşturma) Ece Ayhan, Hulki Aktunç, Ahmet Oktay, Orhan Koçak, Aralık 1993.

YEDİ İKLİM

"Necip Fâzıl'ın Tasavvufî Yönü", Ağustos 1993.

DERGİLERDE SÖYLEŞİLER

A'RAF

"Doğan Aksan'la, 'Şiir Dili ve Türk Şiiri Dili' Üzerine Eleştirel Bir Söyleşi", Kasım 1993.

CUMHURİYET KİTAP

"Vural Bahadır Bayrıl'la Söyleşi", 17 Şubat 1993;

"Süreyya Berfe ile Söyleşi", 25 Şubat 1993;

"Hüseyin Yurttaş'la Söyleşi", 29 Nisan 1993;

"Hulki Aktunç'la Söyleşi", 13 Mayıs 1993;

"Metin Altıok'la Söyleşi", 27 Mayıs 1993;

"Ece Ayhan'la Söyleşi", 12 Ağustos 1993;

"Küçük İskender'le Söyleşi", 14 Ekim 1993;

"Fazıl Hüsnü Dağlarca ile Söyleşi", 11 Kasım 1993;

"Enis Batur'la Söyleşi", 2 Aralık 1993;

"Başaran'la Söyleşi", 2 Aralık 1993;

"İlhan Berk ile Söyleşi", 9 Aralık 1993;

"Metin Cengiz'le Söyleşi", 16 Aralık 1993;

"Salâh Birsal'le Söyleşi", 30 Aralık 1993.

ÇAĞDAŞ TÜRK DİLİ

"Cahit Külebi ile Söyleşi", Ocak 1993;

"Fazıl Hüsnü Dağlarca ile Söyleşi", Mayıs 1993.

DÜŞLER

"Hilmi Yavuz'a Ayna Şiirleri'nden Yola Çıkan Sorular", Şubat 1993.

GÖSTERİ

"Vural Bahadır Bayrıl'la Söyleşi", Şubat 1993.

KIYI

"Ahmet Özer'le Söyleşi", Ekim 1993.

KİTAP-LIK

"Ece Ayhan'la söyleşi", Eylül 1993;

"Güven Turan'la Söyleşi", Kasım 1993.

SOMBAHAR

"Mehmet H. Doğan ile Söyleşi" Ocak-Şubat 1993;

"Lale Müldür'le Söyleşi", Ocak-Şubat 1993;

"Memet Fuat ile Söyleşi", Mart-Nisan 1993;

"Küçük İskender'le Söyleşi", Mayıs -Haziran 1993;

"Sombahar Şairleri ile Söyleşi", Eylül-Ekim 1993;

"Engin Turgut ile Söyleşi", Kasım-Aralık 1993.

VARLIK

"Hilmi Yavuz'la 'Ayna Şiirleri' Üzerine Söyleşi", Şubat 1993.

"Attilâ İlhan'la Söyleşi", Mayıs 1993;

"50. Şiir Yılında Şükran Kurdakul ile Söyleşi", Haziran 1993.

Yıl içinde kimi dergiler Özel Sayılar ve Özel Bölümler yayımladı :

SOMBAHAR

"Şiir ve Eleştiri I, II", Ocak-Şubat ve Mart-Nisan 1993;

"Cinselliğin Sınırlarında", Mayıs-Haziran 1993;

"Ozan Şarkıcılar", Temmuz-Ağustos 1993;

"Şairin Tavrı, Bireyin Sorumluluğu", Eylül-Ekim 1993.

"Sombahar" aynı zamanda, Lale Müldür için (sayı 15), küçük İskender için (sayı 17), Mehmet Taner için (sayı 19) ve Engin Turgut için (sayı 20) özel bölümler hazırladı.

KARŞI

Temmuz-Ağustos 1993 tarihli 75 ve 76. sayılarını "Sivas Katliamı

Dosyası"na ayırdı.

YEDİ İKLİM

Kasım-Aralık 1993 tarihli 44 ve 45. sayıları "Sezai Karakoç Özel Sayısı" olarak çıktı. Dergi aynı zamanda, Ebubekir Eroğlu (Haziran 1993) ve Arif Ay (Ağustos 1993) için özel bölümler düzenledi.

VARLIK

Ocak 1993 sayısında "Günümüzde Şiir ve Özgürlük İlişkisi" adlı bir özel bölüm düzenledi.

Görüldüğü gibi, dergilerde şiir ve şiir sorunları yoğunluktaydı bu yıl.

Yıl içinde yayımlanan şiir kitaplarına gelince, bu yazının sonunda verilen listede de görüleceği gibi, çok sayıda şiir kitabı yayımlandı 1993'te. Buna bir de 1992'de yayımlanıp 1993'te satışa çıkan şiir kitaplarını eklersek asıl şiir ve şair patlaması bu yıl oldu diyebiliriz. Yayımlanan şiir kitaplarının çoğu genç şairlere, yeni duyulan adlara aitti. Özellikle genç şairlerin ilk kitapları, hiç de alışlagelen ilk kitap özelliğini taşımıyordu aceleye getirilmiş, geçici bir hevesle yayımlanmış, yıllar sonra yayımlanmalarından pişmanlık duyulacak kitaplar değildi bunlar. Tersine sağlam bir poetikaya dayanan, şiirin temel sorunlarını sindirmiş, geçmişteki şiir birikimini doğru değerlendirmesini bilen şairlerin kitaplarıydı. Bunların arasında, Orhan Kâhyaoğlu, Yıldırım Türker, İlyas Tunç, Cem Savran, Hayati Baki, Kemal Gündüzalp, Elif, İnci Asena, Fahrettin K. Nitter, Ali Mustafa, Mehmet Erdoğan ve geçen yılın sonunda bir intiharla yitirdiğimiz gerçek yetenek Kaan İnce'yi sayabiliriz.

Yayımlanan şiir kitaplarının, özellikle gençlerin kitaplarının kısa sürede tükendiği, ikinci, üçüncü baskılarını yaptığı görüldü. Bu da özellikle yeni yetişen genç okurlar arasında belli bir şiir okuru gizilgücünün yerleşmiş olduğunu gösteriyordu. bunun, eski kuşaklardan şairlere doğru uzaması (Can Yücel, A. M. Dıranas, A. H. Çelebi, Cansever.. vb.) şiirimiz adına sevinilecek sağlıklı bir gelişmeye yol açacaktır.

Geçen yıl şiirde en büyük sürprizi Salâh Bırsel yaptı. 1970'lerde şiiri bıraktığını açıklayan Salâh Bırsel, 1993 sonunda, *Varduman* adlı kitabını patlattı. Kitap 1954-1992, 1938-1942 ve 1936-1938 yılları arasında yazılmış, ama ilk kitaplarına da, *Bütün Şiirleri*'ne de girmemiş şiirleri içeriyordu. Şair, kendisiyle yapılan son bir konuşmada, "Şimdi deneme bitti, şiir yazıyorum... Şiir yazıyorum ve yazacağım da... Bir kitap daha çıkarabilirsem mutlu olacağım," diyordu. (Cum-

huriyet Kitap, 30 Aralık 1993)

İlhan Berk, şiir üzerine deneme ve anlatı kitaplarının yanında yeni bir şiir kitabı yayımladı : *Dün Dağlarda Dolaştım Evde Yoktum*.

İlhan Berk'in doğum tarihi son kez olmak üzere "1918" olarak değiştirildi bu yıllıkta.

Yıl içinde yitirdiğimiz, şiirimizin yorulmaz emekçisi Sabahattin Kudret Aksal'ın son şiirleri kitaplaştı : *Batık Kent*.

Oktay Rifat'ın şiirlerinden seçmelerin İngilizce çevirileri, *Voices of Memory* adı altında, Rockingham Press-Yapı Kredi Yayınları ortak kitabı olarak çıktı. Talat Sait Halman, kitaba, Oktay Rifat şiirini anlatan bir önsöz yazdı.

Papirüs Yayınları da, Can Yücel'in şiirlerinden seçmeleri Feyyaz Kayacan'ın hazırladığı *The Poetry of Can Yücel* adı altında kitaplaştırdı. Can Yücel'in son yıllarda yazdığı şiirler, yine aynı yayınevi tarafından *Güle Güle-Seslerin Sessizliği* adlı bir kitapta toplandı.

Geçen yıl, 1993'te yayımlanan iki şiirinden birini atladığım için beni topa tutan Ece Ayhan'ın *Son Şiirler* adlı kitabı yayımlandı. Bir konuşmada şairin söylediğine göre kitabın adı aslında "Son Sivil Şiirler" olacakmış. "Sivil" sözcüğünü kendisi unutmuş. Ece Ayhan'ın yazıları, konuşmaları yıl içinde üç kitapta toplandı.

Ahmet Oktay'ın yayımlandığı geçen yılın sonunda ilan edilen *Bir Sanrı İçin Gece Müziği* adlı kitabı ancak bu yıl çıkabildi. Kitap, "anti-nostaljik bir kolaj" altbaşlığına karşın, resimlerle, fotoğraflarla, gazete haberleriyle, "paralel yazılar"la geçmişi nostaljik bir kurcalayıştı aslında.

Şükran Kurdakul'un Toplu Şiirleri (1952-1992) *Bir Yürekten Bir Yaşamdan* adlı bir kitapta toplandı.

Attilâ İlhan'ın Bütün Şiirleri dizisinin 11. kitabı *Ayrılık Sevdaya Dâhil*, son şiirlerini içeriyordu.

Can Yayınları Hilmi Yavuz'un Toplu Şiirlerini *Gülün Ustası Yoktur* ve *Erguvan Sözler* adlı iki kitapta topladı.

Enis Batur, *Perişey*'in 2., ve yeni bir düzenlemeyle *Tuğralar*'ın 3. baskısını yayımladı. Ama asıl anılması gereken, alışılmış ölçülerin dışında bir özen ve nitelikle yayımlanan son kitabı *Ağlayan Kadınlar Lahdi* idi. 18 Bölümden oluşan bu tek şiir, Enis Batur'un *Gri Divan*'dan beri geliştirdiği sesin, duyarlılığın yeni ve yetkin bir son örneği idi.

Güven Turan'ın son şiir kitabı, *Bir Oda Operası İçin Libretto, İkaros'un Uçuşu* adını taşıyordu.

Hulki Aktunç, 1989'dan 1993'e beşinci şiir kitabını çıkardı : *İnsan Aşklarının Külüdür*.

Edebiyatçılar Derneği, 2 Temmuz Sivas olaylarında yakılan şair-

lerin anısına, seçme şiirler, anılar, yazılar ve fotoğraflardan oluşan üç kitap yayımladı *Metin Altıok Kitabı*; *Behçet Aysan Kitabı* ve *Uğur Kaynar Kitabı*. Ayrıca, Can Yayınları Metin Altıok'un şiirlerinden seçmeleri *Yel ve Gül* adıyla yayımladı.

1993'ün anılması gereken öbür şiir kitapları arasında, Ruşen Hakkı'nın *Üretimde Sevda*; Ataol Behramoğlu'nun *Sevgilimsin*; Abdülkadir Budak'ın *İmzası Gül*; Hüseyin Alemdar'ın *Aşk ve Prelüdlere*; Metin Celâl'in *Konformist*; Veysel Çolak'ın *Umut Aşktadır*; Sunay Akın'ın *Kaza Süsü*; Murathan Mungan'ın *Oda Poster* ve *Şeylerin Kaderi* ile *Omayra*; Gültekin Emre'nin *Siyaha Elveda*; Hüseyin Ferhad'ın *Söyle Gölgen de Gitsin*; Ali Cengizkan'ın iki kitabını bir araya toplayan *Senlere Çocuk Ömrümüz*; Hüseyin Haydar'ın *Sudan Gövde*; Engin Turgut'un ödül kazanan ve kısa sürede ikinci baskısı yapılan *Küs*, daha gençlerden Altay Öktem'in *Beni Yanlış Öptüler Aslında* adlı kitaplarını saymalıyım.

1993'e rahatlıkla "Antolojiler Yılı" da denilebilirdi. Adam Yayınları'nın, adları kitap listelerimizde de görülebilecek antolojiler dizisine, Varlık, Yapı Kredi, Broy ve Sosyal Yayınlar da çeşitli konuda şiir antolojileriyle katıldı.

Yıl içinde yayımlanan, genellikle şairlerin ve eleştirmenlerin şiir üzerine yazılarının toplandığı kitapların yanında bir tanesi özellikle önem taşıyordu : Prof. Dr. Doğan Aksan'ın *Şiir Dili ve Türk Şiiri Dili* adlı kitabı, bir dilbilimcinin, dilbilim açısından şiiri inceleyen, aslında sayıları çok az kitaplardan biri olması bakımından üzerinde durulmayı gerektiriyordu.

1993'TE ŞİİR ÖDÜLLERİ

Cemal Süreya Şiir Ödülü

Sedat Şanver : Özendirme ödülü (Yayımlanmamış dosya);
Enis Batur : *Perişey* (Yayımlanmış kitap)

Kültür Bakanlığı Şiir Yarışması

Ödüle değer yapıt bulunamadı.

Mansiyonlar : Ozan Telli, Leylâ Şahin, Özgen Seçkin, Bahadır Demirci, Yıldırım Doğan Ergeneli.

Nâzım Hikmet Şiir Ödülü

Ödüle ve mansiyona değer yapıt bulunamadı. Atillâ Aşut, Ali İhsan Özeren, Adnan Satıcı'nın bazı şiirlerinin ilgiye değer bulunduğu belirtildi.

Ceyhan Atuf Kansu Şiir ÖdülüHidayet Karakuş : *Sesini Bana Bırak.***Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü**

Engin Tuzut Küs

Halil Kaçagöz Şiir Ödülü

Refik Dürbaş Menzil.

Ferit Oğuz Bayır Şiir ÖdülüKemal Özer : *Bir Adı Gurbet* (dosya)**Vedat Güler Şiir Ödülü**Ünsal Akpak : *Ertelenmiş Sözler Hançeremde* (dosya)Sıtkı Salih Gör : *Kehribar ve Tuğra* (mansiyon)**Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü** (Beş şiirle katılım)

Çiğdem Sezer Büyük Ödül;

Ünsal Akpak : Mansiyon;

Hüseyin Köse Mansiyon.

Yunus Nadi Şiir ÖdülleriAhmet Ada : *Vakit Yok Hüzünlenmeye*; Nurullah Can *Kadınlar Geceleri Sever* (Yayımlanmış kitap).Ahmet Özer *Aşklar Yedeğinde Ömrümüzün*; Hüseyin Yurttaş *Kirli Tarih* (dosya).**Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü** (Şiir)

Mesut Adnan : dosya;

Tuna Kiremitçi, Hakan Savlı, Filiz Zibek, Deniz Durukan, Derya Çolpan'ın dosyaları dikkate değer bulundu.

Altın Koza Şiir Yarışması

Hilmi Haşal : "Son Siren Kuşu " şiiriyle, birinci ödül;

Haluk Yücel : " İç Açılar Toplamı " şiiriyle ikinci ödül;

Turgay Nar : "Şiir Tını Defteri" şiiriyle üçüncü ödül.

Sabri Altınel Şiir Ödülleri (dosya)Tuğrul Asi Balkar : 1. *Bir Sevinç Depremi/Yitirilmiş Düş Ülke*Turgay Nar : 2. *Beşinci Ahit* (dosya)Çiğdem Sezer : 3. *Şer ve Şiir*

Tariş Edebiyat Yarışması (Şiir)

Veysel Çolak : 1. "Basma" adlı şiiriyle
Raziye Cerit : 2. "Yazısız" adlı şiiriyle
Turgay Nar : 3. iki ayrı şiiriyle.

ÖLÜMLER

1993 yine birçok şairi yitirdiğimiz bir yıl oldu. Geçen yılı hastalıkla geçiren Sabahattin Kudret Aksal 19 Nisan 1993'te; Feyyaz Kaya-
can 5 Nisan 1993'te; Şahinkaya Dil 13 Nisan 1993'te; Rifat Ilgaz 7
Temmuz 1993'te; Oben Güney 30 Ağustos 1993'te; Tevfik Akdağ
ise 28 Eylül 1993'te aramızdan ayrıldı.

2 Temmuz 1993 tarihinde, Pir Sultan Şenlikleri sırasında çıkan
olaylarda şeriatçı yobazların Madımak Otelini ateşe verip diri diri
yaktığı 37 insan arasında Metin Altıok, Behçet Aysan, Uğur Kaynar
ve halk şairi Nesimi Çimen de vardı.

PEN, TYS, Edebiyatçılar Derneği gibi örgütler; "Adam Sanat",
"Atika", "Aykırı", "Biçem", "Çalıntı", "Düşler", "Dertur", "Es-
ki'Z", "Evrensel Kültür", "Hayalet Gemi", "Hürriyet Gösteri", "Ki-
tap Gazetesi", "Milliyet Sanat", "Sombahar", "Şairin Atölyesi", "Şi-
zofrenji", "Varlık", "Yaşasın Edebiyat" gibi dergiler olayları protes-
to eden bildiriler yayımladılar; birçok şair ve yazar, bildirilerle, yaz-
dıkları yazılarla acılarını ve öfkelerini dile getirdi. Sağcı ve Müslüman
örgüt, dergi ve yazarlarınsa olaylar karşısında gösterdikleri suskun-
luk, kıyımı görmezlikten gelme, suçu kapatma, suçluyu başka yerler-
de arama çabaları, insanlık adına gerçekten ibret alınacak bir davra-
nıştı. Üstüne üstlük, bir zamanlar sosyalist, şimdi Sünni şair İsmet
Özel'in "Milli Gazete"de yazdığı yazıda, yavuz hırsız edasıyla, Sı-
vas'ta yakılanların ve yandaşlarının, Müslümanlar karşısında "kendi-
lerini güvende hissetmeleri için Sırp (veya Grek, Ermeni, Rus veya
Amerikan) uçaklarını Sivas (veya Kayseri) semalarına davet edecek"
tınyette kimseler olarak göstermesi bardağı taşıran son damla oldu.
Böylece, 1980'lerden beri sol kesimin Müslüman şairlerle dergi ve
ürün temelinde yakınlaşma eğilimlerinin nasıl safdilce bir iyi niyet ol-
duğu açığa çıkmış oldu.

1993'ün şiir özeti böyle.

Yeni Yıllıklarda buluşmak dileğiyle.

1993'TE YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI

1993 Yılığına Girmeyen 1992 Basımlı Şiir Kitapları

Abuşoğlu Tamer, *Alaca Kıyılar Şafağında*, Işık Yay.

Akbaba Ş., *Yüreğim Koynundadır*, Gerçek Sanat Yay.

Aksoy Hadi, *Gülazer*, Eğit-Yay.

Aksu Nursema, *Yürekteki Kısırak*, Gerçek Sanat Yay.

Alkan Erdoğan, *Elimde Güller ve Rüzgâr*, Broy Yay.

Andız Yüksel, *Gökkuşağındaki Alaca Kuş*, Etik Yay.

Ateş Nihat, *Dinlenen Cadı*, İnsancıl Yay.

Aydın Mehmet, *Mavi Ter*, Başak Yay.

Babacanoğlu M. Demirel, *Karanfil Kırmızılarının Soldu mu*, Yazıt Yay.

Baki Hayati, *Sonrasız Dönüş Yalnızlığı*, Promete Yay.

Baykal Sururi, *Sevda Yazın*, Yazıt Yay.

Bulut Özgün E., *Ve Çanakkale ve Şırnak ve Balveren*, Berfin Yay.

Cebe Mehmet, *Yarın Çok Uzak Değil*, Kendi Yay.

Çankaya İslam, *Ay Çiçeklerim*, Başak Yay.

Çetin Ergül, *Yenilikler*, Promete Yay.

Dilli Emre, *Göz Bağlarını Çıkarıp Yeniden Alanlara*, Ulusal Kültür Yay.

Emre Alaattin, *Göze Batan Düşler*, Çankaya Belediyesi

Engüllü Suat, *Çağrışım*, Metis Yay.

Ercan Mehmet, *Acılara Yazılıdır Sevdam*, Aydın Kitabevi Yay.

Ercin Erdal, *Yüreğimin Sancısı*, Kendi Yay.

Ergin Işıl, *Ayrı Yolların Türküsü*, Öykü Şiir Yay.

Ergüven Abdullah, *Ağaca Tırmanan Adam*, Gerçek Sanat Yay.

Ergüven Abdullah, *Açlık ve Savaş*, Gerçek Sanat Yay.

Fersal Safa, *Sevgili Düş Saatleri*, Mavi Kitaplık

Gündüzalp Kemal, *Düş Yorumcusu*, Promete Yay.

Güneyli Abidin, *Kırk Bahar Geldi Geçti*, Kendi yay.

İleri. M. Suphi Nuri, *Duvarsız Şehrin İnsanları*, Cem Yay.
İncilay, *Sevdayla Çoğalan*, Edebiyat Gazetesi Yay.

Kaleoğlu Muzaffer, *Ay Çiçekleri*, Kendi Yay.
Karabulut Coşkun, *Taramak Gökyüzünü*, Tını Yay.
Karagöz M. Berdan, *Zamana Akan Nehir*, Tını Yay.
Karataş Levent, *Düşüyorum Galileo*, Broy Yay.
Koraman İlhan, *Ne Varsa Yüreğimizde*, Gerçek Sanat Yay.
Köz Mustafa, *Yengeç Sepeti*, Mavi Kitaplık Yay.

Mertoğlu Senem, *Şiirce*, Kendi Yay.
Muratoğlu Zafer, *Yenik Palyaço*, Kendi Yay.

Nitter Fahrettin K., *Korkarım Ele Verecek*, Anadolu Ekini Yay.

Öktem Altay, *Su Kuşu*, Yazılı Günler Yay.
Öncül Tamer, *Şiirdir Dünya*, Kendi Yay. (Lefkoşa)
Özdemir Muzaffer, *İyi Akşamlar Perşembe*, Liberta Yay.
Özdenoğlu Şinasi, *Özgürlük Tek Sevgilim*, Kendi Yay.
Öztürk Aydın, *Bir Sevgi Kırılmasıydı*, Berfin Yay.

Savran Cem, *Külden Adam*, Promete Yay.
Sezgin Dinçer, *Kanıma Güller Seren*, Broy Yay.
Soyuer Halil, *Sonbahar Çiçekleri*, Kendi Yay.

Şimşek Hüseyin, *Sömürge Kentlerin Aysız Geceleri*, Alan Yay.
Şişli Hasan, *Tek Ayak Çiçek*, Broy Yay.

Taş Engin, *Denize Götürün Beni*, Kendi Yay.
Tez Orhan, *İlkyaz Terörü*, Kendi Yay.
Timuroğlu Vecihi, *Merhaba Oğlum*, Başak Yay.
Tombak Zeki, *Seçme Şiirler*, Armoni Yay.

Uğraş Öztürk, *Sesli Konuşun*, Kendi Yay.

Ünlü Gülbahar, *İnsan Yüreği Beyaz Güvercin*, Memleket Yay.
Üren İhsan, *Bilge Zakkum*, Biçem Yay.

Varol Hasan, *Kalbim Uçurtma*, Broy Yay.

Yasa Tarık, *İnsana Yatırım*, Gerçek Sanat Yay.

Yıldırım Cafer, *Bir Firariye Umut*, Gerçek Sanat Yay.

1993 Yılında Yayımlanan Şiir Kitapları

Ada Ahmet, *Yitik Anka* (Toplu Şiirler), Broy Yay.

Adalı Kemal, *Hasrete Son Çağrı*, Sel Yay.

Akın Sunay, *Kaza Süsü*, Cem Yay.

Akışık Kenan Mümtaz, *Zaman Gibi*, Başak Yay.

Akman Fatih, *Zemheri Ölüler*, Yazıt Yay.

Aksal Sabahattin Kudret, *Batık Kent*, Yapı Kredi Yay.

Aktunç Hulki, *İnsan Aşklarının Külüdür*, Korsan Yay.

Akyüz Gülsüm, *Mayısta Üzgün Gönlüm*, Demet Yay.

Albayrak Hakan, *Hakan Albayrak Kitabı*, Şehir Yay.

Alemdar Hüseyin, *Aşk ve Prelüdl*, Broy Yay.

Alpsar Mete, *Direnış Şarkıları*, Öykü/Şiir Yay.

Altıok Metin, *Metin Altıok Kitabı*, Edebiyatçılar Birliğı Yay.

Altıok Metin, *Yel ve Gül*, (Seçme Şiirler), Can Yay.

Asena İnci, *Tramvay Döşeriz Ay Döşeriz*, Adam Yay.

Aslan Muharrem, Ceren Doğan, Aslan Fatoş, *Yargılayan Şiirler*, Fe Yay.

Atabaş Hüseyin, *İlkyaz Töreni*, Fe Yay.

Atsız Yağmur, *Günlerimiz*, Gen. 3. Baskı, Fe Yay.

Ayhan Ece, *Son Şiirler*, Yapı Kredi Yay.

Aysan Behçet, *Behçet Aysan Kitabı*, Edebiyatçılar Birliğı Yay.

Baloğlu Oktay, *Öteler*, Sam Yay.

Başçılar Seyfettin, *Kıyısızlık*, Broy Yay.

Bayraktaroğlu Fehmi, *Tedirgin Şiirler*, Kendi Yay.

Behramoğlu Ataol, *Sevgilimsin*, Adam Yay.

Berk İlhan, *Dün Dağlarda Dolaştın Evde Yoktum*, Adam Yay.

Bilge Ömer, *Açık Gece*, İnsancıl Yay.

Birsel Salâh, *Varduman*, Yapı Kredi Yay.

Budak Abdülkadir, *İmzası Gül*, Armoni Yay.

Can Nurullah, *Kadınlar Geceleri Severler*, Kendi Yay.

Canik Osman, *Yalnızım Yalnızım Yanlışım*, Joker Yay.

Cebeci Seda, *Okalıptüs Yeşim Ağacı*, E Yay.

Cengiz Metin, *İpek'a*, Broy Yay.

Celâl Metin, *Konformist*, Korsan Yay.

Cinozoğlu Hüseyin Avni, *İstanbul'da Son Sedefkâr*, Kerem Yay.

Çağlar Satılmış, *Ankara'dan Mektuplar*, Kendi Yay.
Çangar İbrahim, *Zamanın Solgun Kırlangıç Göğü*, Akü Yay.
Çangar İbrahim, *Dublinli Şiirler*, Akü Yay. (Alt.Kit.Ür.)Kıbrıs
Çangar İbrahim, *Yüzüm Yüreğim Kafamın İçi*, Akü Yay.
Çapan Ali, *Hüzünname*, Kendi Yay.
Çebi Ahmet Kerem, *Kirli Aşk Şiirleri*, Sorun Yay.
Çelik Müslim, *Erzincan'da Yağmurun Şarkısı*, Cem Yay.
Çınar Atila, *Ayrılık Mevsimidir Kararlar Almalıyız*, Fe. Yay.
Çolak Veysel, *Umut Aşktadır*, Çankaya Belediyesi Yay.

Değirmenci Turgay, *Serüvenci*, Yazıt Yay.
Doğan Mehmet Can, *Mene Tekel Feres*, A'raf Yay.
Doğan M. Mahzun, *Sesimde Mimosalar*, A Kitabevi Yay.

Elif, *Düşizi*, Bağlam Yay.
Emre Alaaddin, *Göze Batan Düşler*, Çankaya Belediyesi Yay.
Emre Gültekin, *Siyaha Elveda*, Yapı Kredi Yay.
Erbaş Şükrü, *Aykırı Yaşamak*, Toplu Şiirler I, Fe Yay.
Erhan Ahmet, *Öteki Şiirler* (1976-1991), Bilgi Yay.
Erdoğan Mehmet, *Örtüye Bürünen Sözler*, Dergâh Yay.
Evren Ergun, *Gizlenen*, Sam Yay.

Ferhad Hüseyin, *Söyle Gölgen de Gitsin*, Ekin Yay.

Gül F. Kadri, *Majör Şarkı*, Aydın Kitabevi
Gürpınar Melisa, *Geceyarısı Notları*, Remzi Kit.
Güven Ergun, *Gizlenen*, Sam Yay.

Hakkı Ruşen, *Üretimde Seveda*, Gerçek Sanat Yay.
Haşal Hilmi, *Yol Boyu Notları*, Yeni Biçem Yay.
Haydar Hüseyin, *Sudan Gövde*, Adam Yay.

İlhan Attilâ, *Ayrılık Sevdâya Dâhil*, Bilgi Yay.
İlhan Gönül, *Bilmek Yetiyor*, Kendi Yay.

Kâhyaoğlu Orhan, *Hoyrat Bir Ruhun Eksilme Tabloları*, Korsan Yay.
Karabulut Coşkun, *Taramak Gökyüzünü*, Tını Yay.
Kaynar Tarkan, *Üçüncü Dünyanın Ayışığı*, Kendi Yay.
Kaynar Uğur, *Uğur Kaynar Kitabı*, Edebiyatçılar Birliği Yay.
Kılıç M. Bülent, *Düşüşleme*, Kendi Yay.

Koray Yunus, *Devlet ve Patika*, Gölge Yay.

Köksal Ahmet, *Çoğul Mavilik*, Bilim Kit.

Kumser Nihat, *Yaşamdır Tuz ve Yosun*, Kendi Yay.

Kurdakul Şükran, *Bir Yürekten Bir Yaşamdan*, Toplu Şiir. Cem Yay.

Mehter Hamdi, *Viktorya İstasyonu*, Kendi Yay.

Mungan Murathan, *Oda, Poster ve Şeylerin Kaderi*, Metis Yay.

Mungan Murathan, *Omayra*, Metis Yay.

Nezir Seyyit, *Mesela Papalina*, BroyYay.

Oktay Ahmet, *Bir Sanrı İçin Gece Müziği*, Telos Yay.

Öktem Altay, *Beni Yanlış Öptüler Aslında*, Cem Yay.

Öngöre Bilge, *İstiyorum*, Başak Yay.

Öngeoğlu Mehmet, *Yorumsuz Şiirler*, Kendi Yay.

Öz Doğan, *Biz Ölmeyiz*, Gen. 2. Baskı, Fe Yay.

Özdemir Aslan, *Aşk Bitti*, LM Basın Yayın Ltd. Şti.

Özdemir Muzaffer, *Gökyüzü Bahaneydi*, Dharma Yay.

Özdenoğlu Şinasi, *Sımsıcak Dostluğunda Ölümün*, Gece Yay.

Özer Ahmet, *Aşklar Yedeğinde Ömrümüzün*, Cem Yay.

Özer Kemal, *Bir Adı Gurbet*, Yordam Kit.

Özök Lütü, *Uzaklığın Yakınlığı*, Cem Yay.

Özmen Hüseyin, *Bir Ben miyim Deli?* Kendi Yay.

Öztoprak Hasan, *Sanırım Hiçbirimizin Farkedemediği Bir Sarsıntı Oldu*, Armoni Yay.

Öztürk Asım, *Körlüğü Konuşmak*. Ozan Yay.

Öztürk Raşit, *Alametler Suresi*, Ozan Yay.

Rifat Oktay, *Voices of Memory*, Seçme Şiirler, çev. Ruth Christie, Richard MacKane, Önsöz T. Sait Halman, Rockingham Press-Yapı Kredi Yay.

Sarsmaz Mehmet, *Aktinya*, Telos Yay.

Sezgin Dinçer, *Bir Düştür Uyanışın*, Broy Yay.

Şendal İbrahim Yaşar, *Akşam Sofralarında*, Kendi Yay.

Taş Tefvik, *Eskatologya*, Evrensel Kültür Kit.

Tez Orhan, *İlkyaz Terörü*, Kendi Yay.

Tiralioğlu Ahmet, *Serap*, Kendi Yay.

Turan Güven, *İkaros'un Uçuşu*, Yapı Kredi Yay.

Tümerkan Cavidan, *Ve Bahçelerde Büyür Sonsuzluk; Simsiyah Bir Gül Gibi*, Kendi Yay.

Türker Yıldırım, *Cihangir Kedileri*, Korsan Yay.

Uçkan Gürhan, *Mutlu Kadınlar*, Kendi Yay.

Uğurlu Nurer, *Rüzârdan Rüzgâra*, Broy Yay.

Üren İhsan, *Kirli Cam*, Repta Yay.

Ventura Avram, *Beş Yüz Dallı Akasya*, Broy Yay.

Yaban Mithat, *Yağmuru Yıkadılar*, Kerem Yay.

Yaşın Mehmet, *Sözverici Koltuğu*, Adam Yay.

Yavuz Hilmi, *Gülün Ustası Yoktur*, Top. Şiirler 1, Can Yay.

Yavuz Hilmi, *Erguvan Sözler*, Toplu Şiirler 2, Can Yay.

Yeşilyurt Türkân, *Yoksun*, Karşı Yay.

Yurttaş Hüseyin, *Kod Adı Mansur*, Bilgi Yay.

Yurttaş Hüseyin, *Kirli Tarih*, Bilgi Yay.

Yücel Can, *The Poetry of Can Yücel*, A Selection, Papirüs Yay.

Yücel Can, *Güle Güle-Seslerin Sessizliği*, Papirüs Yay.

Zeynep Esra, *Yaşanmıştır*, Broy Yay.

Şiir Üzerine Kitaplar-Antolojiler

Doğan Aksan, *Şiir Dili ve Türk Şiir Dili*, Be-Ta Basım Yayın.

Metin Altıok, *Şiirin İlk Atlası*, Promete Yay.

Mehmet Aydın, *Şairlerden İzler*, Repta Yay.

Ece Ayhan, *Sivil Şiirler*, Cem Yay.

Ece Ayhan, *Şiirin Bir Altın Çağı*, Yapı Kredi Yay.

Ece Ayhan, *Başbozuk Günceler*, Yapı Kredi Yay.

Ataol Behramoğlu, *Yaşayan Bir Şiir*, Adam Yay.

İlhan Berk, *Şairin Toprağı*, Simavi Yayınları (1992)

İlhan Berk, *El Yazılarına Vuruyor Güneş*, Yapı Kredi Yay.

İlhan Berk, *Uzun Bir Adam*, Yaşantı, Yapı Kredi Yay.

Asım Bezirci, *Güle Dil Verenler*, Çınar Yay.

Boileau, *Şiir Sanatı*, Çev. Mustafa Durak, Repta Yay.

Mehmet H. Doğan, *Çağının Tanığı Olmak*, Yapı Kredi Yay.

Mehmet H. Doğan, *Yazıdan Bakmak*, Adam Yay.

Ebubekir Eroğlu, *Modern Türk Şiirinin Doğası*, Yapı Kredi Yay.
Selahattin Hilav, *Edebiyat Yazıları*, Yapı Kredi Yay.

Türkiyeden ve Dünyadan Aşk ve Erotizm Şiirleri Antolojisi, Erdal Alover, Sosyal Yay.

Cezaevi Şiirleri, Derleyen Refik Durbaş, Adam Yay.

Aşk Şiirleri, Der. Cevat Çapan (Dünya Yazınından Seçilmiş) Adam Yay.

Doğa Şiirleri, Der. Nazar Büyüm-Turgay Fişekçi, Adam Yay.

Çocuklar İçin Şiirler, Der. Memet Fuat, Adam Yay.

Yergi Şiirleri, Der. Eray Canberk, Adam Yay.

Ayrılık Özlem Yalnızlık Şiirleri, Der. İnci Asena, Adam Yay.

Varlık Şiirleri Antolojisi, Haz. Enver Ercan, Varlık Yay.

Unutulmuş Şairler Antolojisi, Haz. Reşit İmrahor, Yapı Kredi Yay.

Yarım Damla-Almanya'daki Türk Şiiri, Ant. Haz. Gültekin Emre.

Modern Türk Şiiri, Antoloji, Hazır. Ahmet Necdet, Broy Yay.

Rıfat Ilgaz

Rıfat Ilgaz'ı (1911-1993) Sivas Kıyımının hemen ardından 7 Temmuz 1993 günü yitirdik. Şairi sevilen bir şiiriyle anıyoruz.

AYDIN MISIN

Kilim gibi dokumada mutsuzluğu
Gidip gelen kara kuşlar havada
Saflar tutu'lmuş top sesleri gerilerden
Tabanında depremi kara güllelerin
Duymuyor musun

Kaldır başını kan uykulardan
Böyle yürek böyle atardamar
Atmaz olsun
Ses ol ışık ol yumruk ol

Karayeller başına indirmeden çatını
Sel suları bastığın toprağı dönüm dönüm
Alıp götürmeden büyük denizlere
Çabuk ol

Tam çağı işe başlamanın doğan günle
Bul içine tükürdüğün kitapları yeniden
Her satırında buram buram alınteri
Her sayfası günlük güneşlik
Utanma suçun tümü senin değil
Yırt otuzunda aldığın diplomayı
Alfabelik çocuk ol

Yollar kesilmiş alanlar sarılmış
Tel örgüler çevirmiş yöreni
Fırıl fırıl alıcı kuşlar tepende
Benden geçti mi demek istiyorsun
Aç iki kolunu iki yanına
Korkuluk ol

(1968)

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Fazıl Hüsnü Dağlarca (1914), 1993'te *Arkaiüstü* adlı bir çocuk şiirleri kitabı yayımladı.

DAL

Dal sallanır ya
Uçunca kuşlar
Sallandı içimdeki mavi çizgi
Konan bir sevgi var

Nasıl yağarsa yağsın
Yağmurla kar
Papatya dimdik
Direnişinde sevgim var

Yüreğim karmakarışık
Hem geniş hem dar
Sen uzakken bile
Seven yakınlığın var

Saklar çoğaltır seni
Şu küçücük nar
Bir tanesiydi sevmek
Şimdi bin tanesi var

Ekim 1993
(TYS 2, Aralık 1993)

Aziz Nesin

Aziz Nesin (1915), şiir yazmayı inatla sürdürüyor. 1993'te yeni şiirleri yayımlandı dergilerde.

BÜTÜN GÜNEŞLERİ YALNIZLIKLAR DOĞURUR

Şubat ortasında ılık bir gece
Gecenin ortasından Nil geçiyor yumuşacık
Zaman gibi aktığı görünmeden
Sonsuz gökte tek yıldız kocaman

Senin aklında hiçbirşey
Benim aklımda herşey sandığım tek şey
Yanyana ama can cana değil
Ne denli uzaklaşmışız birbirimizden

Dürbünün iki ucundan bakıyorum
Bu çöl gecesinde küçüle küçüle yitiyorsun
Bir de bakıyorum şiirime doğmuş bir güneşsin
Artık biliyorum bütün güneşleri yalnızlıklar doğurur

Nesin Vakfı (Dereboyu) 3 Ekim 1991

Nesin Vakfı, 27 Şubat 1993

(Varlık 1032, Eylül 1993)

İlhan Berk

İlhan Berk (1918) *İnferno* yazılarını sürdürdü. Üç düzyazı kitabının yanında *Deniz Eskisi/Şiirin Gizli Tarihi*'nin yeni baskısıyla *Dün Dağlar-da Dolaştım Evde Yoktum* adlı yeni bir kitabı yayımlandı.

LOGOS

1

Bir sözcüğün ölümü demek, dünyamızın daha bir kısırlaşması,
kemikleşmesi, yoksullaşması demektir.
Giderek de yokolması...

2

Şiirde sözcükler ikidebir eski coğrafya ile yeni coğrafya arasında
gidip gelirler. Ortak bir bilinçaltını böyle oluştururlar.
Bir çeşit tarihsellik.
Haklı bir buluşma.

3

Dil, gösterir, resimler; çekilir. Anlam neden sonra belirir.

4

Dil, ta baştan işinin aşka durmak olduğunu bilir;
sonunun da ölüm.

Söylenmezi bulmak... Hepsi bu.

(Gösteri 155, Ekim 1993)

Salâh Birsal

Salâh Birsal (1919), yıl sonunda yayımlanan *Varduman* adlı kitabıyla şiire kesin dönüş yaptı. Artık hep şiir yazacak. Bir de günlükleri.

ESKİ LEYLA

Bir bakışta çoktan beri ölünmüyor
Leyla elbet yine KORDON'da
Nah işte uzun kaşıklarda adı
Biraz sevinç biraz yalel
Bütün acılar bana ayna

Şiire kalktınız mı hiç telgraf direklerinde
Biraz daha üzgün biraz daha karanfil
Ellerimi koşturup KÜLTÜR – PARK'ta
Ya ki gelsin ya ki gelmesin
Güvercin dellosu idim

Bir yüreğimi kopardım üç turunç
Eski Leyla onların içinde
Olacak şey değil heykeller
Eğer kalabalık eğer teklik
Topuyla kimsesizdim

Aman Allah ben tango
Yıllarca kuru yerde
Dal-satır ah Leyla da
KARŞIYAKA'da ALSANCAK'ta
Eğer yalel gücücek idim

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

Sabahattin Kudret Aksal

Sabahattin Kudret Aksal'ı (1920-1993) 19 Nisan 1993 günü yitirdik. Şairi *Batık Kent* adlı son kitabından bir şiiriyle anıyoruz.

BİR ESKİ ACUN İÇİN SÖYLENMIŞ ŞİİR

1
Bir ev vardı, bahçesi vardı,
Bahçesinde bir tek servi, hiç
Rüzgârsız havalar, durağan,
Yaprak kırırdamaz, orada
Yaşamıştık biz ya da öyle
Bir yerde! Eşsiz bir Zaman'dı.

Koklasanız gizem kokardı.

2
Ne çok mevsim gelip geçtiydi!
Benzer yazlar, birbirine denk
Kışlar, masalda yaşandılar,
Düş! Gördük : Her yanımız dağla
Çevrili, yukarda bulutlar
Oraya çakılı kalmışlar!

Ey okur! İmgele o çağı.

(Batık Kent'ten)

Arif Damar

Arif Damar (1925), bir şiirle yetindi bütün yıl. Anılarını yazıyor.

SÖYLE SÖYLE HADI

Umarım
Aç susuz değilsindir saksıların mutludurlar

Bu yıl da aslan Tekir
Üç yavrunun üçüne de çabucak
Kediliğin gizlerini öğretir

Gelecek yıl yeniden başlayacak

En akla gelmeyecek çirkin herifi
Sen bir görseydin ilk gençliğinde
Har vurup harman savurdu
Bencillik ede ede
O güzellik şimdi nerde

Gölköy'de başlamıştım ben bu şiire
Çamaşırlar mandalsızdı iplerde
Aklım bulutlara takıldı durdu
Kuruyunca uçup giderler diye

Durmadan ben konuştum
Hadi sen de bir şey söyle

Söyle söyle hadi
Neler beklemiyorduk elimizden her şey gelecekti
Avut kendini kış çiçeklerinle – Yaz gelir
Gelir yaz – Yazı unut
Eksilmedi bendeki umutsuz umut
Kedilerinle
Ne sevimlidirler – Avut kendini
Yiten yitti
Yitirdiklerimizi unut
Sessizlik kimsesizlik sonra ben
Beni de unut istersen

Unutma
Unutma yalnız sevdamızın şiirini – Hadi adını söyle
Söyle söyle hadi
– "Bekle Beni"*
Ah umudum
Ah bu böyle
"Bekle beni döneceğim
Ölümün ötesinden olsa bile"
Yoksa yoksa biz
Ah nasıl bile bile
Ölümlerden ölüm beğeniriz

Haziran-Eylül 1993

(*) Konstantin Simonov

(Adam Sanat 95, Ekim 1993)

Attilâ İlhan

Attilâ İlhan'ın (1925) bu yıl yayımlanan yeni kitabı *Ayrılık Sevdâya Dâhil*'in, şiirine yeni bir şey katmadığı söylendi, yazıldı.

NASIL BİR SEVDÂ YSA

ay çok mu gecikti neredeyse çıkar
sen yalnızlığıma varır varmaz
az sonra yağmuru durduracaklar
rüzgârı değiştirdim
ustura ağzı poyraz

yok canım yıldızları unutmadık
mutlaka yerlerinde bulunacaklar
kenarı yaldızlı mavi bir karanlık
sütlü çıplaklığını örtecek kadar

senin için olduğu asla bilinmeyecek
yapraklarını birden dökcek dutlar
şafak sökerken sekiz on kadar şimşek
balkonda işlemeli müstesnâ bulutlar

ayak bastığın an şehir de değişebilir
yoksa moskova mı
belki berlin belki dakar
belki 30'lardan mehtap yorgunu izmir
körfez'de şerefine donatılmış vapurlar

nerede ne zaman kaç kere yaşadık
nasıl bir sevdâysa eskitememiş yıllar
bitirdiğimiz herşeye yeniden başladık
dudaklarımızda birbirimizden mısralar

(TYS Edebiyat 1, 1993)

Başaran

Başaran (1926) bilinen şiirini bu yıl da sürdürdü.

'DENİZ' DEDİK ÖPÜP BAŞIMIZA KODUK TUZU EKMEĞİ

İlk günlerindeki gibi Troya'nın
Usulca dokundu mor yamaçlarına
Gül parmaklı şafak İda'nın
Işığı sonyaz'ın gergin karnı
Okşadı kuytularda ince bir rüzgâr
Küçük mavi çiçeklerini sevdanın
Ananın alnında sabah çiyleri

Sürüp gidiyordu yaşamın gel-giti

Sürüp gidiyordu doğumlar ölümler
Ardından ölümcül sancıların
Sese dönüştü titreyen çiylere
Baktım gözlerin söylence rengi
Neydi o yumuk avuçlarında
Bir giz gibi sımsıkı tuttuğun şey
Görünce dünyamızı neden ağladın

Titredi yapraklar sular ürperdi

İlk günlerindeki gibi Troya'nın
Hangi korkularla kim demiş
Bir kız doğunca dört duvar sızlar diye
Sızlamadı geçmişten geleceğe
Tanelenen başakla genişledi duvarlar
Bakır taslarla içildi şerbetin
Kondu ıtırarla ilk çeyizin sandığa

Nişanlandın yaşama beşik kertmesi

Onarırmış gibi duvarlarını kentin
Dayanıklı olmasın diye tüm acılara
Tuzladık kaya tuzuyla bedenini
Yuduk kırk bir çeşit ot katılmış sularla
Ve güllerin ve dikenlerin ve kırların acemisi
Kesilmesin diye dar geçitlerde soluğun
Seslendik en mavi sözcükle sana

'Deniz' dedik öpüp başımıza koduk tuzu ekmeği

(Adam Sanat 88, Mart 1993)

Can Yücel

Can Yücel'in (1926) bu yıl *Güle Güle-Seslerin Sessizliği* adlı yeni kitabı ve şiirlerinden seçmelerin İngilizce çevirileri yayımlandı.

BAHARİYE II

Toprağı delip kardelenler
 Aşk merdivenlerinden iniyor
 Işığa doğru...
 Pencere açık kalmış unutursun
 İşte o ilkbahardır
 Donumda bir şeytan aldatmacası
 Memelerin gökyüzü kadar mor
 İki yıldız konmuş tepelerine
 Ayakların bir atlı karıncaya koşuyor
 Kalemimle aşıyorum deli zeytinleri...
 Şimdi aklıma geldi
 Cova'ya inerken Sakar'dan
 Ölüm korkusuyla şiir arasında
 Tamtakır bir otobüsle
 O adamı anımsıyorum şimdi
 Beş yüz metrelik bir uçurumun ağzında
 Başında fayton şapkası
 Güneşler içinde
 Kuru bir dala takmış mendilini
 Zeytin topluyordu
 Yeşil yeşil...
 Simsiyah olacak o daneler yakın
 Yüreğinde bir termik santral kurulunca...
 Umulmadık bişey oldu bir kelebek
 Kondu yeni patlayan sümbülün üstüne
 Yanılgısı sayılır mı acep
 Belediyenin o asit yağmuruyla...
 Ben de şaşıyorum bu bahara çıktığıma
 Nassı nassı nasıl
 Gepegenç bir insan
 Mucizelerden bir NİSAN...

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

YUNUS'A İLAHİ

Üç yunus geçti birisi yavru
İçinden İzmir Körfezi'nin
Balkonda Güzel Gebe
Anaçların ki anası babası olacak
Arasında bi sağa sola
Seyirtiyor yavru
Gidiyorlar Karşıyaka'ya doğru
Oradan da belli açık denize
Derken Güzelin karnındaki de
Bi sağa bi sola yalpa vurmaz mı
Biz de YUNUS koyduk adını onun
Hayırlısıyla vede eşref saatinde
Çıksın diye açık denize
Torunum

(*Evrensel Kültür 13, Ocak 1993*)

Şükran Kurdakul

Şükran Kurdakul (1927) şiirde 50. yılını kutladı. Toplu Şiirleri yayımlandı.

ÜLKESİ AĞIDİSTAN

Uykulardan sıçradığım her gece
Kuşku, doğasına yürüdü gerçeğimin.
Ya senin gözlerindeki ışık sönmüşse,
Ya damarlarımdaki kan donmuşsa benim

Ya da yangın sonrası bir orman
Gibi ıssız ve hüznüne alışık...
Ölümün rengine sözcükler arıyorsa şimdi
Ülkesi ağıdistana dönmüş bir ozan

(*Varlık 1033, Ekim 1993*)

Ercüment Uçarı

Ercüment Uçarı (1928) bilinen şiirini bu yıl da sürdürdü.

SIRÇA

Çikolata kâğıdından
batık arsalara açılı
serenlerinin kurşun
kayabalıklarının gemilerinde
midye adımları sesleri
yengeç ürkekliğinde tarabya
fi tarihinde masal kokuları
düşlerin kitaplardaki
bisikletlerin türkçeliği
tipisi dinmiş karpuzların
gülümseyişine şiire ekliyorum
yüzlerimden dantel işledim
zümrütü anka gözlerinin bahçelerini
açıştığı günde fulyalarını
çılgınlığın deli sürgünlüğünü
gizemli saç örgülerindeki

(Varlık 1034, Kasım 1993)

İbrahim Yıldız

İbrahim Yıldız (1928), şiirsiz yaşayamayanlardan. Daha çok kıyı der-
gilerde göründü.

KALIN ÇİĞ

İnsansa insan yaşasın kitaplarda
bir ipin ucundaki ter gibi
nasıl olsa gözü içene açıktır şairin
öpmek için insanı sevgi suyunda yıkar şairin
öpmek için insanı sevgi suyunda yıkar şiir
duyabilen algılar yılan ağzında bile
ama kendisini kaf dağında sanır cahil
hele yorgan örttüyse hasetten üstüne
gece karanlığında kalın çığ

Şafak sökmez başkalarının sırtında –
şiiir çok derindedir
ya da kimbilir nerededir
– Halim

(*Kuzey-su 42, Ekim 1993*)

Halil İbrahim Bahar

Halil İbrahim Bahar (1929) şiirde bahar havasını sürdürüyor.

ARAŞTIRI

gelincikler söylemine geçelim
daha ortada yok buğdaylar çavdarlar
ama olsun masamızda ödünsüz
sürüyor nisan söyleşileri

varsa bir karmaşıklık nereden doğuyor
içinizden sorun geldiğiniz ırmağa
giysileriniz kurumadan

aşk kırmızıya mı yakın duruyor
gündüze geceye uygun
bir çağılı bir eşsiz müzik
biraz anlam kaymalarıyla yeşile mi diyelim
dersek ipe gidecek düşünsün bunu
sabaha karşıyken saatler

kırmızıdan olanlar ayağa kalksın
gördüm başınız göğe eriyor
doruktaki karsuları gibi

yeşildenciler dışa tomurcuk yüreğinizle
baştan sona kaç yıllık çevrecisiniz

söz isteyen var mı yok
sonuç ortada aşk yeni bir yorum istiyor
öpüşmenin tadı kalmadı
kuşluğa doğru kırlara çıkalım

görelim nasılmış yansımaları uçuşu
kozadan çıkan ilk kelebeğin

(*Karşı 78, Ekim 1993*)

Ece Ayhan

Ece Ayhan (1931)'ın *Son Şiirleri* ve düzyazı metinlerini içeren üç kitabı yayımlandı. Geçen yıl atladığım bir şiirini bu yıl yayımlayarak Ece Ayhan'a borcumu ödemiş oluyorum.

BİR ASKERİ ŞAİRİN ÖLÜMÜ!

1. Bakıyorum bir ağacın dahi var. Budaklı, özötücü kuş,
ve yarısı kireç.
Doğrusu, geçmişte tek kişilik bir bando, olarak.
2. Bu, dar kalabalıklar, ülkeyi 1946'da, Missouri
zırhlısına, kemiklerle, oturttunuz değil mi?
"Memnunuz cihandan ve hükümetten" diyerek.
3. Her ikindi, kendi cenaze alayının geçmesini bekler.
Nedense çelenkler ters tutulmuş.
Makaslı bir dürbünün başında ve sağ orta
parmağında da umursamaz bir yoyo.
4. Bakıyorum, 1991'de de, bir ağacın var. Puhu pörsümüş
ama belediye dikmiştir.
Sanki incirin altında dumura uğramış ve puro içen
bir Persah!
"Ben bir zamanlar (*), müstahkem mevkiydim şiirin,
siislü!" diye sabuklıyarak.
5. Biz de, karşılık olarak, cırlıçıplak bir türkçeyle.
diyoruz ki :
"Evet, öyle sanıyorduk, meğerse tahta toplu Çakmak
Hattı'ymış Saros'daki"
6. Sığırgeçidi'nde Dolmabahçe'de sivil bir Ece Ovalı
yazdı bu düzşiri
V. Mustafa'nın padişahlığının 10. yılında
aylardan mayıstı.

(*) Bir zamanlar, genç kulamparalar, lonca kuralları
gereğince, ustaları sıkı kulamparaların çakır
gözlerinin içine bakarlanmış alesta!
Hayır! Hayır! Şimdi böyle değil!

(Beyaz 18, 1992)

Tevfik Akdağ

Tevfik Akdağ (1932-1993) İkinci Yeni'nin bu sessiz ve derinden şairi de 28 Eylül 1993'te aramızdan ayrıldı.

KÜÇÜK HABERCİLER

Şairler küçük hırçın habercilerdir
Gelirler aramak için yaşamın özünü

Her çizgisindedirler coğrafyanın
Kurallar iç denizlerinde duygu adalarını

Sesleri ayırır müzik araçları gibi
Aldırmazlar anlaşılmasalar da çalarlar çalgılarını

Vücutları yoktur gerçekte
Sözcüklerle giyindikleri

Dili kazarlar durmadan
Bulmak için sevginin gizini

Ruhun en eski bilginidirler
Dizelerin dibinde yoğunlaştırırlar maddenin bu işlevini

Kimi kez gözlerini ayrıntı kamaştırdığından
Görmez olurlar bütünün düzenini

Bilinçleri uyanıktır bakışları uyuduğunda
İlk sorandılar yeni nedenleri

Ne düş kırıklığına uğrarlar bulamadıklarında
Ne aramadan usanırlar gerçeğin izini

Ve insana inanırlar en güzeli
Getirdikleri bunca kitaptan belli değil mi

(Varlık 1034, Kasım 1993)

Sait Maden

Sait Maden'in (1932) 1940'ların sonlarından beri şiir yazıp yayımladığını gençler bilmezler. Şiirin bu ısrarlı takipçisinin kitabı yok.

BİR ÇEKİRDEĞİN TUTMASI İÇİN BÜYÜ

İnceciğin
inceciği
çekirdek,
ufacığın
küçücüğü
çekirdek;
bal renginde
gök üzümü,
bir serçenin
bu sabah
gagasından
düşürdüğü;
güzeltik
usulcuk
gizemcik,
bilinmezin
ilk düğümü
çekirdek;
bak seninle
bir düşü
gömüyorum
toprağa,
bir dileğin
yüksüğünü
toprağa,
yaz göğünden
sarkan gülü
güz göğünden
yağan külü
toprağa,
testisini
bulutun
tütsüsünü
umudun
bir ışığı

bir gülüşü
toprağa
gölgesinde
şu kocaman
kavağın,
bu büyüü
söylerken
örtüyorum
üstünü,
yüreğimi
yanına
koydum işte
sevin diye
üşüdün mü
ısın diye.

Tezce büyü
çekirdek!

(Gösteri 148, Mart 1993)

Gülten Akın

Gülten Akın (1933) şiir biriktiriyor.

AYRINTILAR İLAHİSİ

Ben neyi kimden aldım, nerden aldım
Her şeyi bir yerden aldım
Yorgunum, yorganım uzakta dışarda
Sabrımı bolca verdiler içerden aldım

Sözler gelip geçsin diyedir, öfke sen bekle
Örselendin ağrının oyuldun, henüz değil ölüm
Ten bekle
Bağırmalıyım, çığlığım kıştan ilkyaza değmeli
"A" yasak, "hayır" korkulu, "evet"den usandım

Mecnun masaldan atılmış – Tele şov –
Milyonla kopyeye bölünmüş leyli
Suretler ne gülümseyiş ne sır ne şaka
Sandım ki gülümser maskeleri
Suretler sandım

Durur muydum, bu gmtlkte neyim var
 Tuhaf dedi, ılınca tuhaf
 Ayrıntılar, paslı sürgüler, yosunlu taşlar
 Ya altındakiler ardındakiler
 Gltene kandım

(Adam Sanat 89, Nisan 1993)

Cevat apan

Cevat apan'ın (1933) i ve dış etkinliklerden vakit bulup şiir yayımlaması bile bir mutluluk.

ESKİ YAZ

Eski bahçede, paslı sapını tutarken tulumbanın
 küllenen ateşe sürdüğün cezve,
 tozlu yaprakların gölgesinde çürüyen iskemlede
 bir yandan seni seyrediyorum –
 genliğın canlanıyor belli belirsiz.
 Birlikte türküler söylerdik kısık bir sesle.
 Gerçekten yle güzel miydi dokunduğumuz her şey?
 Bize mi öyle gelirdi soluduğumuz gece
 bir baharatçı dükkânının bin bir çeşidiyle?
 İster izinle dönelim gurbetten
 tahta bavullarımızda Malatyalı Fahri'nin plakları,
 ister sıra bildiğımız dağ köyü
 toprak damında loğuyla, ırasıyla
 ve gökyüzü yıldıızlarıyla donatsın yaz gecelerimizi –
 kekik kokusu bağışlayan bir yel eserdi
 ve bilirdik, dağların ardındaydı her şey,
 Çerkez eyerini ne zaman vursak kara kısrağa,
 işte biz hep o dağları açmak isterdik.

Sonra ne oldu bize? Nereye savruldu herkes?
 Ve ben şimdi seni seyrederken
 canlanan genliğınle eski bahçede,
 eprimiş Çerkez eyeri, kltrengi iskemle,
 belli belirsiz bir türkü kısık bir sesle
 yansırken tozlu yaprakları silanın
 acı sularında unutulmuş kuyunun

(Adam Sanat 94, Eylül 1993)

Sezai Karakoç

Sezai Karakoç'un (1933) 1950'lerden beri bilinen "Mona Roza" adlı uzun şiiri, "Yasaşın Edebiyat" dergisinde son şekliyle yayımlandı. Bu şiirden bir bölümü veriyoruz.

(son şekliyle)

MONA ROZA'DAN

I – AŞK VE ÇİLELER

Mona Roza, siyah güller, ak güller;
Geyvenin gülleri ve beyaz yatak...
Kanadı kırık kuş merhamet ister;
Ah, senin yüzünden kana batacak,
Mona Roza, siyah güller, ak güller.

Ulur aya karşı kirli çakallar,
Ürkek ürkek bakar tavşanlar dağa.
Mona Roza, bugün bende bir hâl var,
Yağmur iğri iğri düşer toprağa,
Ulur aya karşı kirli çakallar...

Açma pencereni, perdeleri çek :
Mona Roza, seni görmemeliyim.
Bir bakışın ölmem için yetecek,
Anla Mona Roza, ben bir deliyim,
Açma pencereni, perdeleri çek.

Zeytin ağaçları, söğüt gölgesi
Bende çıkar güneş aydınlığına.
Bir nişan yüzüğü, bir kapı sesi
Seni hatırlatır her zaman bana.
Zeytin ağaçları, söğüt gölgesi...

Zambaklar en ıssız yerlerde açar,
Ve vardır her vahşi çiçekte gurur;
Bir mumun ardında bekliyen rüzgâr
Işıksız ruhumu sallar da durur,
Zambaklar en ıssız yerlerde açar.

Ellerin, ellerin ve parmakların
 Bir nar çiçeğini eziyor gibi.
 Ellerinden belli olur bir kadın...
 Denizin dibinde geziyor gibi
 Ellerin, ellerin ve parmakların.

Zaman çabuk çabuk geçiyor Mona
 Saat on ikidir, söndü lâmbalar.
 Uyu da turnalar gelsin rüyana,
 Bakma tuhaf tuhaf göğe bu kadar:
 Zaman çabuk çabuk geçiyor Mona.

Akşamları gelir incir kuşları,
 Konarlar bahçemin incirlerine;
 Kininin rengi ak, kiminin sarı.
 Ah, beni vursalar bir kuş yerine!..
 Akşamları gelir incir kuşları...

Ki ben, Mona Roza, bulurum seni
 İncir kuşlarının bakışlarında,
 Hayatla doldurur bu boş yelkeni
 O masum bakışlar... Su kenarında
 Ki ben, Mona Roza, bulurum seni.
 /..

(Yaşamın Edebiyat 4, 1993)

Abmet Necdet

Ahmet Necdet (1933) bir yandan bilinen şiirini sürdürürken, kaşla göz arasında *Modern Türk Şiiri* adlı iddialı bir antoloji de hazırladı.

METİN ALTIOK İÇİN

Sırtındaki kıl heybede
 yalnızlık bir somun ekmek
 bozlağı ve kedisiyle
 hep kendine indi Metin
 bir şiiri eğirerek

içim yandı dondur beni

tarazlanmış bir ömürdü
suskun kırılğan ve ürkek
hiçkimse – ydi hiç–i gördü
yangınlardan geçti Metin
bir acıyla sevişerek

dışım yandı söndür beni

(*Adam Sanat 93, Ağustos 1993*)

Cengiz Bektaş

Cengiz Bektaş (1934) mimarlık alanındaki çalışmalarından olarak bulduğu kadar şiirini de sürdürdü.

TAŞ

Zeytinin içinden süzölsün istedim
Işığı avlunun
O baştan bu başa gölettim asmayı
Kiraz nar ayva incir

Sardunyalar fesleğenler
Her taş çıplak ayağım

Odaya aydınlık tenin
Ellerim ocağa aktoprak
Genişçe yunmalık
Perde uçları kumrular
Sergende zaman

Küçücük halıda
Gölcanın yüz bin düğümü
Duvarlar hamursuz kireci
Gökçenin akşamı yüklük tavan

Muğlanın ortayeri saburhane
Taş yağıyor başıma

(*Çağdaş Türk Dili 60, Şubat 1993*)

Erdoğan Alkan

Erdoğan Alkan (1935) bir yandan şiirler yayımlarken, bir yandan da Fransız şiirinin Türk şairlerindeki yansımaları konusunda ilginç yazılar yazdı.

KENTLEŞME

Ay'a, yıldızlara, komşu balkonların asmalarına ve yeşil biberlere, domateslere ve maydanozlara, nanelere, gülhatmine ve incir ağacına ve kentin uğultusuna ve tepsideki çaylara karşı güller, açılıp kapanıyor, kapanıp açılıyor itin dübüğü gibi bahçesinde Süleyman Efendinin – Kentte akşam sohbeti.

Karanlığı sevmedikleri için gündüz uyuyor onlar, duymuyorlar kentin uğultusunu, dansını dallarda kuşların, denizin mavisini, yıldızların ışığını, yaprakların toprağa kaçışan kokusunu, ırmakları, ağaçları, yağmuru, etini ve terini doğa'nın – Düş.

Yeniden gelecekler çiçek ve dolu vurmada dalları, dökülmeden başaklar ve ilk meyveler, boyunlarını eğmeden domates fidanları, bakmadan biberlere yalnızlık kızarmış gözleriyle, eğmeden başlarını ayçiçekleri, acılı türküler söylemeden Ay, saklanmadan kuytulara gölgeleri. Söğüt dallarından düdükler yapıldığı ve çocuk yürekli İsa'nın ağzından bıçaklandığı o dere kıyısında tayf gibi yeniden gelecekler – Işık.

Göğün altında dingin, körlerin sonsuz karanlığında tadacaklar maviyi.

(Şairin Atölyesi 1, Ocak 1993)

Abmet Oktay

Ahmet Oktay (1935) emekli olup eve kapandı. Edebiyat Tarihi üzerine çalışıyor. *Bir Sanrı İçin Gece Müziği* adlı şiir kitabı bu yıl yayımlandı.

KİRAZ MEVSİMİ

Güzel defterler almalıyım
kalan zamanlar için;
ne çok şey var kaydedilecek,
karşı komşu üç gündür yaz temizliğinde,
yan bahçede
domatesleri suluyor bahçıvan;
bir esrar esrimesinin görüntüleri,
apartmanların arasında son düşler.

Sabah oturup izliyorum balkonda,
altıda başlıyor paçavracıların seferi;
yükseliyor çöp kutularının dibinden
zafer ve ölüm trampetleri.
Atıkta buluşuyor
Troya'nın da Nurhak'ın da izleri;
böyle okuyup yazmak da mümkün tarihi.

Gazalî'yi eleştirirken Nâzım
"görmüyor üstad kirazın geldiğini
ölüme ibadeti bundandır" demişti.
Ne tuhaf! Komşumuz Güler Hanım
yaşıyordu geçen kiraz mevsiminde.
Ne çok ıvır zıvır biriktirirdi
arka balkonunda. Bir yaşam arşivi
düzenliyordu belki de.
Sahi ne oldu acaba
Abdülhak Şinasi'nin tesbih koleksiyonu?

(*Milliyet Sanat*, 318, 15 Ağustos 1993)

Kemal Özer

Kemal Özer (1935) Ferit Oğuz Bayır Şiir Ödülünü kazanan dosyası kitaplaştı *Bir Adı Gurbet*.

NE YANKI NE TİTREŞİM

Yurdumdu o güne değin
 çamaşırlarımı astığım rüzgâr
 iliştirdiğim gözyaşı bayram sabahlarına
 yurdumdu o güne değin
 atalarımın dinlendiği gömütlük
 ninnilerimin göverttiği soyağacı
 yurdumdu o güne değin
 sakladığım anmalıklar
 dar zamanlar için sandığımda
 yurdumdu su başları, ağaç altları, kış masalları
 her birinde bir yankı bana ulaşan
 anılan bir titreşim benim adımla

Şimdi ne o yankı ne o titreşim
 yurdumun yerinde şimdi bir gurbet
 dilimin yeniden konuşulup
 adımın anılacağı güne değin

Göç o güne değin dinmek bilmedi.

(Gösteri 153, Ağustos 1993)

Bedrettin Aykın

Bedrettin Aykın (1936) çeşitli dergilerde göründü.

BİR SONSUZ ÇIĞLIKTA

Suyu uçurum bir ırmak
 Hiç söndürebilir mi
 Savunduğu bir yangını
 Savrulur külleri rüzgârda
 Göç eder yüreğimin kuşları

Yıkarım yaptığım tapınakları
Yalnız gezinir tanrılar
Bir cehennem yaşamın tenhasında
Tozlanır göksel masal kitapları
Okunmaz olur artık hiçbir dilde

Avuntu bulamam kendime yine de
Su üstünde seken taş kadar bile
Yetinsem de sunduğun sayılı
Kuş uçuşlu lacivert saatlerle
Susarım bir sonsuz çığlıkta seni

(Eşik 9-10, Eylül-Aralık 1993)

Ruşen Hakkı

Ruşen Hakkı (1936) çeşitli dergilerde şiir yayımladı. *Üretimde Sevda* adlı yeni şiir kitabı çıktı.

YOLUNU ŞAŞIRAN ŞİİR

Bilinir mi bellekte itiş kakış kaç sözcük?
Birini çağırsak öbürleri de yekindir!
Keşke hepsini kullanmaya yetse gücümüz,
yüzümüzü güldürse yanlışsız şiir.

ne kızamık ne suçîçeği
ama ateşimiz otuzdokuz
ışısın diye şiirin beneği
pul pul sözcük döküyoruz

götür getir, işimiz bu
sözcük hamallığı şiir katında
sürçerse dilimiz
bir çıkmazda ömür boyu

kendini gizleyen körkuyu
takılıp söze düştüğümüz yerde

hiç şiir yüzü görmemiş bir zambak
takılıp söze düştüğümüz yerde
hadi desek şiirin odalığı olacak
ayaklarını yıkayacak bir leğende!

Söyle kokusu genzimize çarpan kabak dolması
yakışır mı bir çiçeğin şiire kul olması?

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

Hilmi Yavuz

Hilmi Yavuz'un (1936) toplu şiirleri *Gülüin Ustası Yoktur* ve *Erguvan Sözler* adlı kitaplarda toplandı.

KİLİT

herşeyin kilide, bir kilide dönüştüğü günlerde;
herkesin bana bir eşya gibi baktığı günlerde;
kilitle beni,
ey eşya bakışlı sevgilim!

eski bir ceviz sandık gibi bırakıldığı yerde
ölü bir şairin,
taflanların arasında öylece duruyor olması
ve kimsenin ona yüz vermemesi gibi
anma gününde...

Kitab'ımı Yalnızlığa indirdiğim günlerde;
Aşkların bile ben geçerken eğildiği günlerde;
nehirlerin bir testiye sıkışıp kaldığı günlerde;
doğur cübbeni cüneyd;
cübbeni doğur;
beni kilitle cüneyd;
beni kilitle...

parmak uçlarıyla bir taflanı ufalayan şair;
elinde ulu bir ağaçla oynayan şair;
kendini doğum günü gibi hissediyor bu kentin,
ölü doğmuş bu kentin doğum günü gibi hissediyor
anma gününde...

birakın hissetsin, beni kilitle!

je suis un vieux boudoir plein de roses fanées
çekmeceler açık dursun,
çekmecedeki solgun gülleri kilitle!

ve sandığı sulara bırak, bırak aksın o sandık;
onu var eden ulu ceviz ağacına doğru aksın,

herkesin bana bir eşya gibi baktığı günlerde...

kilitle, şiirin içindeki derin yaraya kilitle...

(*Milliyet Sanat* 318, 15 Ağustos 1993)

Nihat Ziyalan

Nihat Ziyalan (1936) Avustralya'dan şiir göndermeye devam ediyor.

SARAYBOSNA

konuşmayı sökmemiş
çocuk çığlık
hangi dilde
ağlar kurşuna

anakucağı belirsiz mezar
babalar kayıpta
duymayı sökmemiş
kulacıklar
hangi dilde çınlayan
kurşunda

zaman şaşkın
toprak acele
omuz omuza kardeşçe
aynı çukura
yirmisi
otuzu
örtülür çığlıklarla
sesleri
hangi dilde

(*Adam Sanat* 93, Ağustos 1993)

Ülkü Tamer

Ülkü Tamer (1937) tek uzun şiiriyle şiir okurlarına sürpriz yaptı.

GÜNLERDEN SEVDALARDAN

Neslihan için

1. ŞİİR

Nereden geliyorsun?

Sessizliğin başkentinden geliyorum
Durgun göller ülkesinden
Pınarın büyüünden

Hıştırtısından geliyorum yaylanın
Bir dağın bir ağaca söylediği şarkıdan
Ovadaki tek çiçekten

Bir tayın yelesinden geliyorum
Yeraltında koşuşan kökler arasından

Açılmamış bir kitaptan geliyorum
Yalın bir şiirin güzelliğinden

Güzellikten geliyorum, güzelliklerden
Yürekteki kuş tüyünden, balkondan
Camin buğusundan
Çarşafın ütüsünden
Tabağın beyazından
Bir ihtiyarın gülümseyişinden geliyorum
Bir annenin dalgınlığından

Kedilerin gözlerinde okunan
Tarihinden geliyorum kuyumculuğun

Karın arkasındaki maviliğe
Gökyüzüne boydan boya kazınmış
Bir mühürden geliyorum

Uzak bir yıldızdan geliyorum

Geceleri geliyorum, sabahları
Gündüzün ortasında, ikindinin içinde

Savrularak geliyorum, fırtınayla
Elinden tutup bir kasırganın, onu da getiriyorum

2. ŞİİR

Uzun bir ırmağın ucundasın
Kıvrılan, dönüp gelen, dönüp gelen bir ırmağın
Başındasın

Bu yakasında

Sevdanın ve acının şahdamarı oldun ansızın

Dağları dağlarla çarpan sensin

Senin sesin

3. ŞİİR

Kar. Senin adın kardı
yolculuklarda. Beyaz.
Uykulu geyiklerin
çektiği anılandı.

Yine, işte yine güz
bitti ormanlar için.
Bitti. Başladı doğa.

Uçuşuyor göğün mor
yırılmış pelerini.

Ne kar var, ne beyazlık.
Aslında geyik de yok.
Belki bir kaplumbağa
usulca götürüyor
sırtında kar sesini.

Su. Senin adın suydu.
Akarsu. Geceleyin.

Karanlıkta geçerken
içinden bir denizin
denizi büyüten su.

Suyu diriltten balık.

4. ŞİİR

Dünyada ne kadar kuş varsa
Bir fazlası senin soluğunda

Bana bir ninni söyle
Savurup atsın yorgunlukları

Ormanın savaşını bağışla
Bağışla kuytunun sessizliğini
Gözlerimin arkasında çatlayan
Tohumun coşkusunu anla

Uçurumlardan örülmüştür çünkü
Sıradağları yaratan sevdâ

5. ŞİİR

Sevginin ardından yürüyen uyku
Sevişmeyi değil, seni bütünler
Yüzünün ülkesi sınır tanımaz
Bırakır geceyi o ince keder

Bütün tarihini sırtına vurup
Denizi üç günde geçen serçenin
Bir seher vaktinde soluk soluğa
Tünediği dalda şenlik gibisin

(Adam Sanat 94, Eylül 1993)

Metin Demirtaş

Metin Demirtaş'ın (1938) Metin Altıok için yazdığı şiir yıllar sonra ilk şiiri.

METİN ALTİOK VE BİR ANI

Çardakta oturup şiirler okuduk
Karşımızda gülen yüzüyle Akdeniz
Ve Toroslar...
Geyikbayırı'ndan Antalya'ya doğru iniyoruz
Arabayı Alihsan kullanıyor, ben yanında
Günay, Günsel, Metin arkada
Bir kedi gibi ufalmış, yaslanmış cama
kederli, esrik
Güzel ama!..

Dışarda incecik bir bahar yağmuru
Yol boyu dağlaleleri
Akıp geçen zakkumlar...
Metin sezdirmeden ağlıyordu
Teytpe Sezen Aksu
"Ah kavaklar, kavaklar..." şarkısını söylerken.

Bir ara
"Bir dal defne..." diye tutturdu.
Söz anlamaz bir çocuktü.
Dağıldık makiliğe
Bir fıskın olsun yoktu.
Söz verdik, getireceğiz
Ankara'ya ilk gelişte.

Getirdik de
Ama Metin Altıok yoktu...

(Adam Sanat 95, Ekim 1993)

Ahmet Uysal

(1938)

SON SIĞINAK

Dilimin altındaki dil
Sümerce söyler söylemini
Bir karanfil kokusudur
Avuçlarımda Adonis
İlkçağın ustalığından
Suretim düşer sulara

Kanımda radyum ve siyanür
Maya surlarında koşarım
Venüs Yılı acılarımla
Bir Zimbabwe tapınağı
Olur yüreğimin doruğu

Nil sularında saklıdır
Karmaşık şifresi ölümün
Maidum'da Yamuk Piramit
Gizler yitirilmiş aşkları
Girip çıkarım zamansız
Keops'un ürkünç gömütüne

Şimdi "son sığınak"tayım
Sessiz taşlar ülkesinde
Kaçış yolum açık
Toprağın rengindeki ısıda
Yitik kentlerin sesindeyim

(Yeni Biçem 2, Haziran 1993)

Afşar Timuçin

Afşar Timuçin (1939) şiirleri ve yazılarıyla çeşitli dergilerde göründü.

UT AMERİS AMA

Aşkı kimi açık açık yaşadı
Kimi de düşündü sessiz sessiz

Birileri de kitaplara yazdı
 Yazmasa daha iyiydi çünkü bir yüzü
 Canavarlar gibi korkunçtur aşkın
 Onu rahat odalarda çay içerken
 Ona buna anlatanlara bakma
 Aşk her zaman üçüncü kişilere kapalı

Aşk her zaman yedi kat yerin altı
 Cehennem dibinde kor çeşmesi
 Değdiği yeri yakması o yüzden
 Gücü bitti mi soğur buz keser
 Sokağa atsan kimse almaz
 Aştan başka ne beklenir ki aştan

Bazı çok güzel aşklar da var
 Dersin bunu benim için biçmişler
 Benim kapım öyle şeye kapalı
 Ben kanımdan canımdan veririm
 Kimi aşkın koltuğuna kurulur
 Leblebi çekirdek yer
 Kimi de benim gibi
 Gece gündüz dolaşır sokakları

(Eşik 7, Mayıs–Haziran 1993)

İhsan Üren

İhsan Üren (1939) kendi köşesinde sessizce çalışan bir şair ve edebiyat adamı. *Sevmek Mevmek* (1990), *Harman Yangını* (1990), *Bilge Zakum*'dan (1992) sonra bu yıl da *Kirli Cam*'ı çıkardı.

BİR EV YIKILINCA

Bir ev yıkılınca...
 Nereye gider o eve gelin gelenin
 yürek çarpıntıları?
 Ölülerini göstermeyen kedilerin
 mırıltılarına kim kulak kabartır?
 Doğum sevinçlerini
 nereye süpürmüştür esinti?
 Üzüntüler, endişeler, kavgalar
 hangi aralıktan uçup gitti?

Nerede şimdi titrek lambanın
isli camları?
N'oldu bağbozumunun pekmez kazanları,
Hangi çingene çocuğu
bakırcılara sattı onları?

Bir ev yıkılınca...
Ne çok soru kalır altında.

(Kirli Cam'dan, 1993)

Metin Altıok

Metin Altıok (1940-1993) Sivas Kıyımında canice yakılana kadar tam bir şiir patlaması yaşıyordu bu yıl. Temmuz 1993'e kadar 11 şiir yayımladı, bir günlük gazetede yazılar yazıyordu. Şiirimizin büyük kaybı.

DÖRTLÜK

Yara idim sağaldım bir metelik izim kaldı
Yüreğime tünel kazan güngörmemiş gizim kaldı
Yangınımı yağmalayıp yeller aldı götürdü
Dünya malı sizin ama sevdalar hep bizim kaldı

(Promete 9, Şubat 1993)

SONE

Kendine yöneliktir sevda dediğin
Sevgili onu varetmeye yarar ancak.
Açılır üstünde tensel isteğin,
Kılıfında bunalan bu tinsel sancak.
Sense ta derinden bütün benliğinle,
Hazırsındır birine adamaya ömrünü.
Sevdayla buğulanmış yüreğinle,
Görmezsin aynaların sana güldüğünü.
Ama diner zamanla içindeki fırtına,
Toz duman dağılır durulur ortalık.
Bakamazsın bile artık suratına,
Bir hiçtir sevgilim sandığın alık

Kadından kadına koştum da anladım bunu;
Sürekli sevdada buldum ben ancak umduğumu.

(Karşı 73, Mayıs 1993)

BİR
UYUMSUZ
RASTLAŞMA

Yangın lardan Deprem
geliyorum lerden
dedi geliyorum
adam kadın
ve
dep yan
rem gın
lere lara
gitti gitti
yıkık yanık

(*Eski'Z 2, 1993*)

Yeşim Salman

(1940)

YAZILMAZ ŞARKI

Kuştu kıyıda
uçmayı unutmuştu
biraz da hiç öğrenmemiş

mavi gece yeşil anka olduk biz ona
kaf dağını aştık kana kana kanatlarımız
eşzamanlı bir yazılmaz şarkıyla

ben hep senden kitaplar alıp okumak istedim
sana boynumu bilgece sunmak
sezişlerim kör olursa kırılma
bil ki sözcüklerin yalnız ikimizden geçer

kuştum kıyıda
hiç öğrenmemiştim uçmayı
biraz da unutmuş

(*Adam Sanat 95, Ekim 1993*)

Mazhar Candan

(1941)

SÖZLER

1.

Bilsen, derdim yapayalnız kalmak değil sahnede;
çember çevirip, saklambaç oynayarak geçirilen bir
gün için bile dayanılmaz bu yaşama gerçekte...

2.

Evet, sevgi de biter bir gün.
Tohuma kaçır en görkemli orkide bile,
bir süre uzatsa da boyunu çirkince...

3.

Çok eski bir oyun bu sahnelenen dostum,
çok eski bir dil bu unuttuğum.
İşte iki ezgi arasında yine benim o palyaço kahkaham,
senin Ofelya iniltin...

4.

Niçin mi güzel gelir bana geceler?
Usandıkça ellerimden geceye uzatırım kollarımı,
orada dinlenirler.

5.

Çok bir şey değil,
şiir istiyorum şu an,
çıplak ateşi, müziği...
SENİ İSTİYORUM KISACASI
Dur, işte bunu en başa yaz!

6.

Haydi çılgınlığım!
İşte yay, işte keman
üst sol telinden bir çigan
vur kalbim, iki mezur önden başla
tam gözlerine nişanlayıp da aşkımın.
Acıları surdin yüklenir nasılsa...

7.

Bitir be adam şu kadehini artık, uzatma;
savuş şöyle arkana doğru.
Yaşamak, yaşanmışı özlemektir salt;
yaşayamadığına ezgiler dizmek ya da...

(*Varlık 1029, Haziran 1993*)

Ataol Behramoğlu

Ataol Behramoğlu (1942) şiirinde bir kıpırdanma mı var diye düşün-
düdü. *Sevgilimsin* adlı yeni bir şiir kitabı yayımlandı.

PARİSTİ

Paristi, geceydi, gençtim
Koyu, simsiyah akıyordu Seine
Sarhoştum, ıslaktım, esriktim
Aşktan, şiirden, kederden

Paristi, binbir surat Paris
Bir zaman benim de sevgilim olan
Kanatır gibi bir akşamüstü
Öpünce eylül dudaklarımdan

Paristi, hüznlerden hüzn beğen
Orada ölmek istiyordum
Yazılmamış şiirlerimi
Ardımsıra sürüklüyordum

Paristi, aşkımın Paris'i
Her gülüş, her söz bir sır küpüydü
Tepeden tırnağa bir kalptim sanki
Özleyişlerle örtülü

Paristi, hangi zamanın Paris'i
Uçup giden yaşamla uçarak
Anıya dönüştü her şey birden
Ağıta dönüştü aşk

Paristi, gecenin, hüznün Paris'i
Yağmurun ve gençliğin

Teşekkürler, esirgediğin
Ve sunduğun her şey için

1992

(*Düşler 6, Şubat 1993*)

Hasan Şişli

(1942)

Hasan Şişli, Antalya'da. İlk kitabını geçen yılın sonunda çıkardı
Tek Ayak Çiçek.

ÖN KIŞ

yok kurgu ve düş.
güneşin gözlerinde
herşey önkış;
bağbozumu

renkleri parlatarak
söndürüyor gökyüzünü

yeni doğdu dünya
volkan kaymağı;
camkaya,
ilk sabahtan başladı güneş
tırtıl dişlerle çalışmaya.

sonrası toprak
tuz su yaprak
ve ilk kımiltı
çamurda

yaşadığım kadar ölümü
anıları topu topu
silkerken ömürden
– gömümü –

uyumak istiyorum,
dingin ayışığı

başımın altında
su yastığı.
Altıok, Çimen, Bezirci
özlem yükü anıtozu
güneşin gözlerinde
bir pey; ön kış
– baharda bağbozumu –

duman duman uçuşan ince
sözcü anıtozu
süremizin üstünde...

(Kırk Merdiven 38-39, Haz-Tem. 1993)

Süreyya Berfe

Süreyya Berfe (1943) yılı bir şiirle kapadı.

AVUNTU

Parlayan gözlerinde avunuyor
sönmek üzere olan
gözlerimin ışığı

Şaşıran gözlerinde avunuyor
artmak üzere olan
yağmurun çığlığı

Islanan gözlerinde avunuyor
çoğalmak üzere olan
yüzümün kırışığı

Arayan gözlerinde avunuyor
gelmek üzere olan
uzak aşkın bakışı

Çırpınan gözlerinde avunuyor
benden gidecek olanlar
sende kalacak olanlar
gözlerinde
avunuyor.

(Defter 20, Bahar/Yaz 1993)

Refik Durbaş

Refik Durbaş (1944) az şiir yayımladı. *Menzil* adlı kitabı Halil Kocagöz Şiir Ödülü'nü aldı.

ÖMRÜM ZINDAN İÇİNDE

Beyaz mintan geçirdiler sırtıma
Zemheride çıkardılar devlet önüne
Temizlik imandan, suçum idamdan
Attılar da beni zindan içine

Attılar da beni zindan içine
Dar geliyor artık günler ömrüme

Yavru kuşun kanadında gözlerim
Kelepçenin karasında yüreğim
Bu sevdanın yarasında günlerim
Attılar da beni zindan içine

Attılar da beni zindan içine
Yar olmuyor artık yıllar ömrüme

(*Milliyet Sanat* 318, 15 Ağustos 1993)

Özkan Mert

(1944)

GECE GERİLLASI

Bir kadını
 orgazma hazırlar gibi
hazırlar
 balığı ve salatayı
rakıya
 Haluk ağabey.
Sonra da
 rakıya ceket giydirir
içer.

Bana kalırsa
 banka müdürü falan değil

bir gece gerillasıdır
Ankara'da.

Aramızda sır olarak kalsın
başka bir gezegenden
gelmiştir dünyamıza
bir rakı şişesinin
içinde.

(*Kedi Şiir Seçkisi 12, 1993*)

Hidayet Karakuş

Hidayet Karakuş (1946) Sivas Kıyımından kurtulanlardan. *Sesini Bırak* adlı kitabıyla Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü'nü aldı.

SON İSTEK

kendi gözlerini bağlıyorsun
benim gözlerimi bağlarken
evren boşalıyor birdenbire
gaz odalarından
uçup gelen bir koku
genzimi yakıyor

kalbime giren yağlı kurşun
sana ne verecek bilmiyorum
yalnız kalan çocuğum
bahçemde sessiz büyüyen çiçek
sana ne verecek

hiçbir zaman
benim gibi bakamazsın
hiçbir şeye
bu çitlerin dibinde
öldürürsen beni
bakışımдан eksik kalır dünya
öldürüldüğünde
senin gülüşünden
yoksun kalacağı gibi

son olarak
drına köprüsü'nden geçir bari

(*Şairin Atölyesi 3, Mart 1993*)

Ahmet Özer

Ahmet Özer (1946) çeşitli dergilerde göründü. Yıl sonunda kitaplaşan *Aşklar Yedeğinde Ömrümüzün* adlı dosyasıyla Yunus Nadi Şiir Ödülü'nü aldı.

ŞİİRİN AKŞAMINDA

sesine kar sesi sinmiş bir kadın
sıcak bir akşamda yaslanıyor şiirine
sergey yesenin'in
dilini anlamıyorum / yüzü urallar'dan akan
bir yıldız
yesenin cınlıyor ezgisiyle / şiir damlıyor aramıza.

sokağa çıkıyorum / geceyi kaçırıyor insanlar
parkın havuzundaki su buharlaşmış
manolyanın yapraklarına yansıyor ışıklar
uzak ülkelerden getirilmiş okalıptüs
uzak ülkelerden gelenleri kolluyor
gövdesinde bir tarih
onuncu yılı Cumhuriyetin

sergey yesenin'in dizeleri
olga'nın sesiyle uzanıyor aramıza
bir bağ kır menekşesi tütüyor havada
yüreğim meydan oluyor insanlığa

bir yanı uçuruma akıyor şiirin
sorular taşıyarak
bir yanı yaşıyor dilinde olga'nın
yaşamı kucaklayarak.

(Kıyı 83, Şubat 1993)

Mehmet Taner

Mehmet Taner (1946) 1970'lerin sonlarında şiire başarılı bir girişten sonra uzun yıllar suskun kaldı. Şiire dönüşü sevindirici bir olaydı.

SINIRLI BİR CEVAP

– Bir başkaldırı edasıyla
Üstelik usturuplu ve kıranta
Kaldırımlarını arşınıyor Anonim Hürriyet'in
Elâlemin de,
yazgeceleri'ne tükürüyorsun,

Dünyayı kirletiyorsun, anladım
Üçüncü şerefe'ye kaçışın ondan

Özüne de kan işeyen vaşak!

"Ben temizim... Temiz kaldım... Tertemizim...
Dersin aslında, cakayla
Kanıtın da, çektiğin dokuz başlı 'acı'

Kanıtı ne hacet hacı! Tersine tebbet
Sesin, tecvîd ile ballı

Lâfza gelince
Her iki reddinin de kelimeleri altında
İkişer başlı,
beşer şedde...

Çattığın yapının çifte iskeletini ise
Kasdıkca hayvanî o duyguyla kıskaç
Damlayan Hazz

oluyor, toprağa
Hasarsız kolonlardan,
gûyâ 'kıraç'
tepede.

Şu durumda her şey "ikili" elbet
Hayatta hiç bir şey değil, "doğrudan"
Müslüman!

Ve tabii
hepsi
baştanbaşa kinâye!

(Sombahar 19, Eylül–Ekim 1993)

Abmet Telli

Ahmet Telli (1946) tek şiirle göründü.

SİZİ SEVMİYORUM

Sesimden arındım ve ufku
Bir harmani gibi giyindim
Kahraman bir korkaktım
Kavmimin kadim tarihinde
Ki onlar için umutsuzluk
Kendim için haramiydim

Böyle biliniyordu bu hikâye
Yarından bugüne kaldıydı

Tersine akan bir ırmaktım
Sözün şaşkın serinliğinde
Kendi deltasında boğulandım
Ve sizi sevmiyorum ey kavmim
Yakın beni rüzgârın ıslığa
Islığın hükme döndüğü yerde

Derim ki ey kavmim, zulmünüz
Payidar, yurdunuz çılgımdı
Ki hükmümü kendim veriyorum
Yakın beni sesim sorulara dönmeden
Küllerimin altında kalacak
Mutluluk sandığınız ne varsa

Böyle yaşandıydı bir ömür ve söz
Giyotindi sözün belleğinde

Temmuz '93
(İzlek 2, Kasım 1993)

Hüseynin Yurttaş

Hüseynin Yurttaş (1946) Ödüllerine, *Kirli Tarih*'le kazandığı Yunus Nadi Şiir Ödülü'nü de ekledi.

SOLGUN RESİMLER

OHANNES USTA

ohannes usta kalaylardı kapları
o yılların merzifon'unda
o da öldü
bakır çalığı bir hüznün kaldı sonunda

ASMADERELİ RUM

foça'da bir rum'u anlatırlar
asmadere'de doğmuş büyümüş de
görmemiş yenifoça'yı bile
geldiği halde seksenine

demek ki çok sıkı tutunmuş toprağa
ordaki kayalıkların çamları gibi
denizle koyun koyuna yabanıl doğada
zeytinleri ve keçileriyle
çok mutlu olmuş belli ki

kaldıysa kurtuluş'tan sonraya
ve göçüp gittiyse buralardan
acırim ona acırım
kimbilir kaç kez ölmüştür her gün
özlemin amansız pençesinde

O ADAM

güvercinlerini uçurur her sabah
o adam
kadifekale'den aşağılara bakan
sokakların birinde
gözü göklerde
yüreği denizlerde
taraçasında bir mutluluk anıtıdır

el eder bulutlara

kadifekale sırtlarında
öfke akarken saçaklardan
denizin, – o uzak, o kirli denizin –
köpüklerine benzemez aklıkta
kanatları köpük güvercinleri
göğe salar
o adam

bulutlar boz bulanık aksa da
ak noktalar seğirtir üstünde maviliğin
bir sevinç ünlemidir
dikilir taraçasında
o adam

(*Kedi Şiir Seçkisi 13, 1993*)

Ahmet Ada

Ahmet Ada (1947) yılın en üretken şairlerindendi. *Vakit Yok Hüzünlenmeye* adlı kitabıyla Yunus Nadi Şiir Ödülünü kazandı.

SARI MIZIKA

Kısa yaz geceleri ne iyidir
Ay ışığında balkonlar çiçeklere yürür
Leylak sesi caddelere
Kuşlar uçar giderim hızla geçer otobüsler
Üstümde bol dökümlü rengârenk bir gömlek
Ben bazan yepyeni bir adam olurum

Sonra balıklar gider kuşlar açar
Dünya çalışan insanlarıyla güzeldir

Ben bazan yenilenir iyi bir adam olurum
Ablalarla, çocuklarla, kuşlarla
Ölgün ışıklarını yakan şehir alır yüzümü
Yürürüm yolun sonuna kadar
Yüzümde bir kitabın sondeyişini
Bitirmiş mutlu adam hali

Ay yenilenir aşk uçar büyük insanlığa
Bir sardunya balkonda
Büyük insanlık sur dibinde uyumaktadır
Gide gide bütün şehir uyumaktadır
Dopdolu bir geceyi, derin denizleri
Ben yürürüm cebimde bir şişe konyakla

Ben bazan duru bir adam olurum
Bir Kafka'yım Kayseri'de, gece infazlarını önlemeye çalışan
Şu son doğan ay otel tentelerini tazelerken
Sabahçı kahvelerine bir yol uğrayan
Delifişek yazdan bir kuş
Sivas'tan bu yana uçup gelen
Yakılan Metin Altıok'un huthut kuşu
Behçet Aysan'ın horon ve sirtaki seyreden kuşu
Asım abinin külrengi kuşu
Kuşlar kıyısız bir temmuza akabilir kardeşim

Ay ışığında faytonlar yok istasyonda
Ben bazan gecenin dönemecinde istasyonu bulurum
İçimde rengârenk mevsimlerin birikimi
Yaprak yaprak dökülür
Yürürüm ağzımda sarı bir mızıka

(*Yeni Biçem 7, Kasım 1993*)

Nurullah Can

Nurullah Can (1947) *Kadınlar Geceleri Severler* adlı kitabıyla Yunus Nadi Şiir Ödülünü aldı.

RÜZGÂRLI GÜNLERİN ŞİİRLERİ – 6

2 Eylül, Mühürdar, 1971

En eski yüzü bendim Kadıköy'ün. Bir ben bilirdim
tekir kedilerin doğacak yavrularını, esmer ve çıplak
kadınların dudaklarındaki şarkılarını, تنها kiliseleri,
kimsesiz ayazmaları, tramvayların uzaklaşan seslerini.

3 Eylül, Ayrılış Çeşmesi

Evlenseydin benimle Kadıköy. Çok sıcak bir yaz günü
öğleden sonra. Hale Sineması'nda sözleşip, akşam olunca

Üsküdü'r'a giderdik. Kızkulesi'nde geceler, sevişirdik
ay sokaklarında. Şiirler okurdum sana Nedim'den.

6 Eylül, Şifa Yokuşu

Seni boynundan öpmeliydim Kadıköy, kulaklarından,
Güzel bir şiir için güzel bir aşk seçmeliydim ben,
güzel bir ölüm için sessiz bir taşlık. İkinci vakti
çocuklar toplanmalıydı başıma, yaprakları leylâkların.

8 Eylül, Şair Nefi Sokağı

1971 güzü, askere gidecektim. Bavulum hazırды. O kadının
evine gitmiştim. Yolda ateşböcekleri vardı. Son kez
çamaşırlarımı yıkamış, rüzgâra vermişti. Caz dinlemiştik.
Ay çıkınca hurma toplamıştık. Biraz şarap vardı. Balkona
uzanıp samanyolunu seyretmiştik, ağaran tanyerini.

9 Eylül, sabaha karşı

Duvarın üstünden ona baktım. Çok baktım. Bir kadın
nasıl bir şeydi? Eski bir meyve sandık odasındaki,
kokulu bir elma. En güzel yerinde sevdanın. Onun gibi

10 Eylül, Polatlı

Sevda şiirleri okudum gece. O uykusuz kadını düşündüm
Uğuldayan ağaçlar gibiydim ben. Yağmurda yürüdüm.

(Varlık 1028, Mayıs 1993)

Gülseli İnal

Gülseli İnal (1947) "kendisi hakkında akıl yürütmeyi" sevmiyor.
Şimdilerde Uzak Çin'de eski asırlarda yazılmış *1 Ching* adlı bir kitabın
peşinde.

KAYIP KIZ

Suların içinden beliriyorsun
iki yana açılıyor kanatların, cehennem uçuşu
tekrarlanacak
hiç uğruna büyüyen ve beslenen dev yaprak
la/
içimizin mor devini besliyorsun
köle giyiniyor

tüller ve turuncu taç
o yumuşak bedenimden ark'a sızıyor
buyruk
dönencenin yarığında sonra lacivert bölünme başlıyor
beni yitiriyorsunuz
ağır ağır
kendinden geçmeler ve savrulukla, dış bükey ağaç
adımı kazıyor...

2
Kristal ağı içindeyim, tenim gök pullarıyla karışık deniz
kızıydım, suçvileriyle tutturulmuş ağ güneş karabasanının
noktasında, (hiç tanımadığım yüzlere tansıktım)
Heyhat!
gök yüksek, Dondurucu katın meleği ne zaman eş düşeceğiz biz...
bana kanatlarından artan zamanı ver, öyle ver ki ah
öyle ver ki
üçgen kapının elmas asması dokunmakta senin ten burgacına
ötede o.saydamlık, o bırakılmış boşluk
sereserpe loş boşluk... çocuk gövde, su filizi... gel ki
Tufan'ın oğlu gibi seril o labirentler taşlığına
soyun kemiklerinden teninden derinden kirpiklerinden
ellerinden, ötede taze bir koku yükselirken
sen
böyle süzülürken bellekten.
Azur'un ihtiyar bekçileri
gözlem ihtiyarları
mor yanağına süsen yığını bırakıyorlar
olmasaydınız siz
bu safir kapı olmazdı ne de giz taşıyıcı örümcek ne de çatıların
meleği
(bilen melek dev)
yıldız tablette, sonsuzluğun kanıyla yazılı
Ey....

(Gösteri 156, Kasım 1993)

Metin Güven

(1947)

ÇOCUK UYANIŞLARI

yıldız solumalarını
andıran
çocuk uyanışları
gibi
güneş kayboluyor
karlar içinde
kurt çığlıklarına
ve
buzlara çarparak

ey kalbim...
erken ölümlerin
temkinli şafağı
çağlayan kenarlarından
aşkla fırlıyor
böğürtlen
su'yun,
gül'ün
ve ateş'in gölgesine

gözyaşların da
adresi vardır
kan yükü bulutlar
ve kurnaz gülücüklere
yankı veren kuytular
gizler onu.

(Varlık 1026, Mart 1993)

İnci Asena

İnci Asena (1948) "Adam Sanat" ta yayımladığı şiirlerini bir kitapta topladı *Tramvay Döşeriz Ay Döşeriz*. 1993'te Litvanya'da yayımlanmış "İki dilde karşılıklı basım" bir şiir kitabı daha var : *Lyrika*.

KENDİ HALİNDE BİR ŞİİR DAĞ TEPE TAŞ İKEN, TAŞ İNCE İNCE İŞLENMİŞ İKEN, EV OLUP İNSANA, HAN OLUP YOLCUYA, OKUL OLUP ÇOCUĞA, TAPINAK OLUP KULA, ÇEŞME OLUP SUSUZA EL VERMİŞ İKEN, YERLE BİR EDİLİP KAT KARŞILIĞI ÜZÜLMÜŞ İKEN, USTALAR ARTIK KALMAMIŞ ÇIRAKLAR GELECEĞE BAKMAZ OLMUŞ İKEN; İNSANLAR GÜLE OYNAYA YAŞAR İKEN, GÜLÜP OYNAMALARINI KARA DÜŞÜNÜŞLERLE ÖRTMÜŞ İKEN; YOKSULLUK DİZ BOYUNU AŞMIŞ İKEN; AĞAÇLAR KÜÇÜK ARKA BAHÇELERE SÜRÜLMÜŞ İKEN ANILAR GÜZEL KALSIN DİYEDİR.

Nazar anlatıyor :

İstanbul'dan baksan tepesi görünür
Ağırbaşlı, alçakgönüllü bu ihtişam kimde var hey
Erciyes'te bir kar erir
Su uyanır yol boyunca Develi'de, İncesu'da
Kavak olur, söğüt olur, badem olur;
Cevizler yok mu o cevizler
– Şeftali bulunmaz pek, o Bursa'da –
Ama bağların çocuğu üzümler
Üzeri buz tutmuş, bir dane at ağzına, pörtler.
Sırtını serersin toprağa baharın
Bir buğu yükselir topraktan
Bir koku sarar ortalığı be
Mayısın bulutlarına bakarsın heeyt
Mayısın bulutları başkadır, beyaz,
Böyle şey olmaz
Düşündeki yar sanki göğsünde

Dört mevsim cümbüşüdür renklerin
Yaz akşamları bozkırda gökyüzü
Kırmızı değil, mor değil, bilinmez
Atarsın kendini Keyş'in havuzuna taş oyuğunda
– Su öyle soğuk ki insan hiç ölmez –

Balık olursun birden soluğun hiç bitmez
Hiç bitmez, şaşarsın, yüz babam yüz

Elele bağbozumu sonbaharı çağırır
Bir şenliktir düşünmezsin Ermeni midir Türk müdür
İnsansıdır, çünkü gerçek insan

Kışın kiler dolu yaz verimiyle
Şarap iç oğlum okula giderken çay niyetine
Kışın Erciyes etekucuna kadar beyaz
Yaşam biraz güç

Ama sıcacık, ama mutlu, ama bembeyaz.

Mayıs 1993

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

İsmail Uyaroğlu

İsmail Uyaroğlu da (1948) bu yıl şiire yeniden ısınan şairlerdendi.

SIZAN

1.
Süz acını şair
Tülbentiyle şiirin ve sesine sar
Açar belki bir gün biri
Çıkarıp bakar.

Yar yüreğini bir çiçekle
Kara bir çiçekle
İçindeki sancıyan
Şiiri çıkar.

Çiğnesen baldıranı bile
Şiir sızar ölürken ağzından
Saplasalar bıçağı ömrüne
Bıçak yanar.

2.
Açıldım biraz yazınca
Kafiyenin olduğu şiirlerde

Gariptir, huzura benzer
Bir şeyler var.

CEHENNEV

Baksan dönüp ne zaman
O günlere
Alev alev
Tepenin eteğindeki o ev
Ve oturmuş içinde bir çocuk
Yaralı, mahzun
Uslu uslu yanyor

Ordan kalma işte
Kimse bilmiyor, o cehennevden
Şiirindeki bu kor

(Gösteri 156, Kasım 1993)

Hulki Aktunç

Hulki Aktunç (1949) artık yalnızca şiir yazıyor sanki. *İnsan Aşkları'nın Külüdür* adlı yeni bir şiir kitabı daha yayımlandı bu yıl.

Metin Altıok'un ve Behçet Aysan'ın anılarına...

KALEM VE TOPRAK

Bir kalem dikin toprağıma
İki ucu da açılmış sipsivri
Bir elime bir gece yapraklarına

Bir kalem dikin toprağıma
Tam da erken bahar vakti
Azar da kök salar belki
Elim gece yapraklarına

Bir kalem dikin mezarıma
Yan yana gelmemiş
Sözcükler var daha

(*İnsan Aşklarının Külüdür'den*)

TENHA

Kendine bir تنها koru.
Yalnızlığın ısı var mı?

Manzur'un bıçaklı kayalarından Keşiş'e
uçmak isteyen, karnı deşile deşile,
öle öle anlatmıştı. Günlerim izinsiz,
gecelerime izin vardı. Kizir Geco,
hayat birebir hapis, birebir firar,
birebir aşktı. Ezgiler savursun külü.

Ne zaman ki ruhsatlı sözlükten derlendi
ölüm, ben de kendi adresimden öylece
caydım. Kendime gizlediğim تنها,
göğsümün içi. Ve ketihi ve kütübihi.

Enli sözün seyreldiğini gördüm.
Yad söz, dikine saplanmış
söz, derin çekül getirin bana.

Yürümenin bileği ayrı,
kabza tutmanın bileği ayrı.
Biri göçmen, bir تنها.

Uyun Ceco'ya : Batmanlı Cercis herkesin
ayağından yürüdü, elinden baktı.
Alnı, besmelesiz bir levha. Densizdir,
densizdir akl. Gözleri, yaban,
yaban aksisema. Sesi, hızarlardı
budak sesi. Kan gölgesidir varlığı.
Ceco bütün sevdalardan
sapaklarda ayrıldı.

Denli sözün ölümü hiç bitmeyecektir.
Sonsuz küfrün öfkesini taktım boynuma.

(Sombahar 19 , Eylül-Ekim 1993)

Behçet Aysan

Behçet Aysan (1949-1993), 2 Temmuz Sivas Kırımının kurbanlarından. Şiirimiz geleceği parlak bir şairini yitirdi.

ÖYLE KAL

düşlerim hep öyle kal
uzun karanlık bir nehir
ve yakılan
kiraz ağaçlarıyla.

otur yanı başıma
bak yüz yüzeyizdir

ardımızda kentler
aşklar ve sokaklar.

düşlerim hep öyle kal
ekim ayı çıkagelsin
ve bütün acılar.
o çobanyıldızının hiç
bitmeyen kırağıyla.

düşlerim hep öyle kal
beyaz küllerin eteğinde
kırılmış lamba
ve solgun bir ay.
düşlerim hep öyle kal
yasemin öpüşleriyle.

EXODUS

her kentte şu aşılmaz yalnızlık
duygusu
işte kaç yıl sonra, izmir'deyim yine
kim demişti "geberiyorum kederden"
kuş motiflerinin ölümü çağırdığı.

karanlığın ufku nasıl da geniş
tuğrul, namık, ünal ve arkadaşlar

soruyorlar, – abi, neyin var?
nasıl anlatsam menekşelerin intiharını
ne mektuplar ne de kar

aşklar da bir bir bitiyorlar.

işte kaç yıl sonra, izmir'deyim yine
sevda bile kâr etmiyor
gökyüzünün unuttuğu uçurumlar
terkedilmiş bir aşiretin şarkısı gibi
ne mektuplar ne de kar.

içimde bir exodus'un gezdirdiği.

5.12.1988

İzmir

DÜELLO

parçalanmış bir aynada
nakışları esmer bir yüz
yansısını görüyorum
perçemleri akdenizli
bakışları simli sündüs
parçalanmış bir aynada

ah! benim bu deliliğim
ıssız bir ada arıyor
yanaşıp çıkınca şaşkın
dolaşmış çok önceleri
yabanıl ayak izleri
ah! yazık orada binlerce.

titrek bir mum ışığında
yeniden sarsak yüreğim
asla anmayacak aşkı
bir kez daha yapmayacak
yine çarpıp kayalara
su almakta, su almakta
batmaktadır köhne kalyon
yıldızları sönmüş gece.

bir yaz günü oldu bunlar
gri yağmurlar yağıyordu
çekildi bütün kılıçlar
ben bir yanda rakip hayat
denizse köpürdüyordu
ve şarkılar söylüyordu
alabildiğince bir siren
ölmemi istemiyordu

ne parçalanmış bir ayna
ne mum ışığı kalacak
birazdan gün ağaracak
her gece yeni bir düello
her sabah yeni bir ölüm
hepsi bu şiire sığacak

20 Temmuz 1992
Ankara

Sündüs : Parlak renkli çiçekleri altın ya da gümüş nakışlı ipek kumaş.
Siren : Mitoloji'de; denizde kayalar üzerinde gemicilere şarkılar söyleyen deniz kızı.

* Sivas kıyımında yitirdiğimiz Dr. Behçet Aysan'ın daha önce yayımlanmamış olan bu üç şiirini dergimize eşi Adviye Aysan vermiştir.
(*Adam Sanat* 96, Kasım 1993)

Hayati Baki

Hayati Baki (1949) şiirleri ve yazılarıyla göründü dergilerde. İlk kitabı *Sonrasız Dönüş Yalnızlığı* yayımlandı bu yıl.

UMUNÇ : USULCA VE YEĞNİK

1.
orada, ıssız bir gülüşün balkonunda, kırılan
bir camın dağılan sesindeki ışığı öpüyorum.
ve topluyorum kıyıcığına yaşamın, küflenmiş
günlerin aynasını.

çiçeklerim donuyor, orada, taşbaskısı gözleriyle
yitik bir çocuğun avucunda, imdi tozlu resimdir

belki de bir fotoğraftır silinmiş yüzüyle
bakıyor ölümün hüznüne.

usulca ve yeğnik : suya düşen gölgesiyle, orada.

2.
eğil yüzüm öpmeye yüzünü : sesim
imleriyle yorgun ipek bir yalnızlıktır,
ve aşk aklıma sığmayan bir akşamüstü.

buz ve çöl : iki ucu gibi yazla kışın
tedirgin teninde. başlayan ve biten
çünkü tarihin adıdır alnın alınlığında
ah, kargışla deliren.

sesini sarıp derisine fısıltıyla usulca yeğnik.

3.
leylaklar topladım çömlek parçaları kömür tozları
toprağın rengini emen yıldızlar : ufkun gözüyle
bakmak için derinliğine pencerenin, tenine
dokunmak için titreyişin çıplak ve saydam
bir ağızla.

evet, ateşin ve boşluğun belleğinde hançerlenen
bir ölümdür kendini sınayan yaşam. ve kum ağacı
tarihin saklı tanığı içinde. çimenle çisentinin
öpüştüğü yerde gülüşün çiçeğidir erinçle gece.
gözdür üşüyor bakışın göğünde.

hayır, hangi umunç : usulca ve yeğnik kendiyle gizlenen.--

(Yeni Biçem 3, Temmuz 1993)

Sina Akyol

Sina Akyol (1950) her zamanki gibi az şiir yazdı, az yayımladı. Ufukta bir kitap mı görünüyor?

LİRİKLER

(39)

Bana güzel haberler ulaştırsaydın,
içimin rengine aldırmazdım.
Sevinç elbisemi giyerdim

(45)

Arındın, duru sularla.
Şimdi gövden,
güneşli
ve diridir.

Kutsa onu, argın
şölenler için.

Harlı ateşte
rüzgâr sesiyle
ipek tozuyla
ov ve yeşert

(46)

Tenin ki,
cemrelerle beslenir
ve hatta şunlarla

Enderotuyla.
Çiğdemliçayla.

Söyle bunu, uzun anlat, öv.

(Yeni Biçem 8, Aralık 1993)

PERŞEMBE

Peki, sustum. Fakat susmak
erdemli bir gevezenin
rehin bıraktığı partal ve
şaşkın kalbidir.

Eklerim kalbidir!

Menevişe sözler biriktirir.

Bedestenler dolaşır. Arastada
ebru arar. Eskir.

(Şiir Bülteni 9, Ocak 1993)

Hicri İzgören

Hicri İzgören'in (1950) "Çığlık" adlı şiiri yılın güzel şiirlerindendi.

ÇIĞLIK

Bana kanlı mühürler kaldı
O tarih tacirinden
Uçurumlar çığlıklar ve ölüm tarifleri

Bildiğim tüm masallardan topladım acıları
Yakama ilıştirdim
Yaşamak dedim adına sığınaklar emzirdim
Bütün sözcükleri yüzleştirdim ateşle
Anlatamadım günlerin cehennemini

Ajans haberlerinde kirleniyor insanlık
Bütün sevinçler çarmıhta hızla yaşılanıyor
Çocuklar
Bozguna uğramış aşk düşürmüş bayrağını
Geceler unutmuş sevişmeleri

Tanrılara bulaştırmak için bu cinneti
Deliyorum aşkın ambargosunu
Yeniden yollara vuruyorum kendimi

Teninden soyunsun artık çığlıklar
Şimdiki zaman'a çekiyorum bütün fiilleri
Bakışlarında köprüledim uçurumları
Uyak olup düşüyorum dünyanın gözlerine
Taze bir çığlığım artık bu kontra mevsiminde
Herkesin biraz "faili" olduğu
"Meçhul" bir cinayetim şimdi

Bana katliamlar kaldı
O tarih tacirinden
Ağıtlar sürgünler ve muhbir suretleri

Bütün yenilgilerimi temize çektim
Ölüm boy veriyor artık
Düşlerimle suladığım topraklarımda
Gözlerine ayarladım tüm imgeleri

(*Evrensel Kültür 14, Şubat 1993*)

Seyyit Nezir

Seyyit Nezir (1950) "Şairin Atölyesi" seçkilerini yayımlamaya başladı. *Bana Bir Senaryo Yaz Dediysin* Mesela Papalina adlı şiir kitabı yayımlandı.

MOR VE GÜLİSTAN

I
Sen şimdi tozlanmış bir çiçek umuyorsun öyle mi
Bu saksıdan? Keten ya da naylon, üstelik mordan?
Boşuna yanıldın : Ben askerlerin oyluğunu boyadım
Annemin boynundaki çürüklerle; o sıralar
Dozerler Gelibolu'da evlere yer kazıyordu
Kemik dökülüyordu yeryüzüne toprak altından
Mor kemik salkımlarıyla örtüyordum bense
Kasabanın üstünü. Şaştım, hiç öğrenemedi Polisti
Sıkı bir raptiye'di çarşıdaki etiketlere babam,
Hep kırışıyor yüzümde fotoğrafı, günlerce
Tırmaladı ellerimi palaskası için
Taktım diye küflenmiş kalçalarına
Bir iskeletin; bakın işte acıyor
Parmak uçlarım gene mor ve gülistan.
Ve o kadın, bir kafatasında göz oyuklarına
Her gün o aynı kadın, sisli bir çığlıktan
Menekşeler ısıyor hep, yorgun bir annelikten
Tükrüğüyle karıyor köklerin çamurunu
Peksimet kokuyor işçilere, ağıdı birden.
Çok gördüm onu, ellerimde suç ve kan.
İşçiler gülüyorlardı, yurdu yanık gölgeler
İşçiler : gözleri çan

Teni buğday atlası, leylim aman ısıklar
 Gülmeleri misket, kara sevinç tanesi
 Kederlenir yavuklu mendilleri boyunlarında
 Oyaları Sarıkamış, Yemen
 Gelincikler çarıklar eskiten
 Gizliyorlar taş ve kumla işte yarayı
 Ne denebilir insana güne hazırsa
 Oyun olsun kötü dünya narin çocuklara elma
 Çocuklarsa büyümeden yazıldılar gün evveli savaşa
 Elllerinde pamuk helvalar ve sapan
 Babaları için elbet, anneleri uğruna biraz da
 Anne ben büyüyünce o küçük sarı kızı
 Unuttular o küçük kızı evcilik oyununda
 Son ucuma kar serpen masmavi bir terde

(Şairin Atölyesi 3, Mart 1993)

Timuçin Özyürekli

Timuçin Özyürekli (1950) birbirini tutmayan düzeyde kararsız şiirler yazıyor.

YOKSAYAN SORULAR

I.
 dudaklarına baksam
 alevler yüzüme çarpar mıydı?
 sırma dişlerin omuzlarımı parçalar mıydı?
 yüzün nasıldı, saçların nasıl?
 sesin şimdi sisler içinde...

dağılmış umutlarımla
 kucağında parçaladım mı kendimi?
 yorgun ve hüznü sardım mı fidan belini?
 ellerin nasıldı, gözlerin nasıl?
 sesin şimdi sisler içinde...

beraber ağladık mı?
 bir yağmuru sonsuz yaşatırcasına
 deniz kenarında dalgaların sesini dinledik mi?
 sesin şimdi sisler içinde...
 ne kaldı senden bana : yanan resminden
 bir avuç kül olan mektuplarından başka...

(Adam Sanat 89, Nisan 1993)

Mehmet Mümtaz Tuzcu

Mehmet Mümtaz Tuzcu (1950) düzyazı şiire yöneldi.

BİR UYKUNUN

Bir uykunun duyulur, düzenli solukları belki soluklarımız şura-cıkta şu anda: sırnaşan, sıklaşan solukları şimdiyse bir toktutulmazlığın, bir tekrartutuşmanın.

Dinmez uyutmazının uykusuna dadanmış, bin yatışla yatışmaz, kanamaya kanmayan hazla hırpalanmış hınzır hayvanlarımız hırlaşır dururlar yanyana içiçe döner burkukurken biz düşlerle darmadağın edilmiş döşeklerde.

Sıvık, sımsıkı etin dipdiri dalgalarla akar durur benden yana, geceme gündüzüme bulaşır, can etinin canı olur korkutur beni acıdan ve geceden. Ortak tinimiz uyanır sonra bağımsız, kendi yatağında, etlerimizden kesip bitiştiirdiğimiz o güzelim çocuk gibi gelir girer aramıza içimize uyandırır ayarsız, ayartıcı ezgisiyle yeniden, sabahın saldırısı uzakken daha.

Parmaklarım bir gündüz çalışkanlığı edinir derken, çağrılır çevrilir uysal bir utacı gibi kanlı bir ayçanın kancasında kızarmış, ter yorunu, gün görmemiş, gür bedenli sayrıya. Uğultuyla uzar boynun, us şaşırtan eşsiz usturuyla. Hazların demetinden pırıl pırıl bir iplik uzar kopar onunla, ezildikçe esriyen bir doku yurdusunda. Hiç korkmadan geriye, düşe devrilir başın, düşe kalka çıktığı eteği bir çırpıda gerilerde bırakıp sivride solumaya. Bir çığlığı çıvdırır pınarında çığların. Çırpınır çıldırır çıkar çığrından bazan dağ dağitan o keskin doruğunu kurmaya.

Olmayan bir ağacın dallarını gösterir çenenin çukuru gökte. Ağzın bir balık ağzı iri lokmalarla içer durur maviliği. Mutmuştusu maviyi. Koyulaşan, kabaran, kalgıtan mavisini karnındaki kıyame-tin. Parlak dişler keyifle keser biçer gökyüzünü, ağarttığımız göğünü tutsak penceremizin.

Elele uyuruz sonra yıldızı terimizle yapış yapış yayılan kısacık gecenin sıcağını örtünüp yumulu gözlerin dört parmak yukarsında yar yozunda yazılı o büyük yalnızlığı teklik nedir bilmezliğimizle karıp yağurup yorulduğumuzda ya da. Bir de acımasız azgın urganı çılgın gündüzün büzerken kişneyen aksıran yem soran uzun, hırslı ayakla-rımızı... şu kulpsuz koşunun kanlı kasırgasında,

Kalp yoran yasasında yabanıl yitmişliğin

Ürkü tapınağında uzayıp duran karanın

Sabahın saldırısı uzakken daha.

(*Şairin Atölyesi, Divan 4, Temmuz 1993*)

Gültekin Emre

Gültekin Emre (1951) yazarak kendini geliştiren şairlerden. *Siyaha Elveda* adlı yeni kitabı yayımlandı. *Yarım Damla-Almanya'daki Türk Şiiri* adlı bir antoloji hazırladı.

ARŞA KADAR

Sonra o da sustu, kuş
 Uçtu bir başka balkona
 Dayanılmaz bir sessizlik
 Çöktü odaya, nasıl da geçti
 Zaman, hayaletler işe gidecek
 Birazdan, kavakları okşayacak
 Rüzgâr, ateş durdu, söndü, korlaştı
 Kül yayıldı, gevşedi, sonra o da sustu
 Kuş, tekrar kondu balkon demirine
 Resimler bir kez daha gösterildi
 Amcalara, teyzelere ve o eski
 Mektuplara damladı gözyaşları
 Damladı damladı, sessizlik hep
 Çörelendi odalara, zaman
 Selâmsız sabahsız çekip
 Gitti hep, haberimiz olmadı
 Kavağın halinden, ateş yoruldu
 Su susadı, güneş terledi
 Gece soyundu, soluklar sıklaştı
 Sonra o da bitti, kuş kışın
 Gelmedi, kar da yağmadı bu yıl
 İlkyaz erken geldi, kuş hiç
 Gelmedi, başka kuşlar da konmadı
 Balkon demirine, fotoğraflar sarardı
 Eskidi, amcalar teyzeler öldü, zaman
 Hiç durmadı, suskunluk büyüdü
 Büyüdü ta arşa kadar
 Sonra o da sustu

(Atika 2, Mart-Nisan 1993)

Erdal Alovera

(1952)

TENSEMELER

APATİ

Rüzgâr kaldırmış kırmızı aşısını
Kepenleri yıllardır açılmamış
Çeşmbülbüller unutmuş renklerini
Güneşsiz sahanlıkta bir gidip
Bir gelir denizin yankısı
Doğudan döne döne gelen mavi
Çarpar geçer kör şahnişinden

Nerde danslar, boş konuşmalar
Midyelerle geçen fener alayı
Bahçeyi saran yanık soğan kokusu
Doğumla ölümün gerdiği patiska?
Nasıl avlu bu, yıllardır
Çıkmamış sonbahar çürükleri?

Kapıda kara mühür
Rüzgârda söylenti

EŞDUYUM

Sesiyle açıyor kadın
Kaygılı taçyaprağını

NERGİSİ : ÇÖZÜLME

Kendine dokundukça yaşılanıyor

Parmak izlerinden
Suda halkalar gibi yayılıyor kırışıklar
Mor delikler bitiyor her yanında
Saçları mavileşiyor, sonra dökülüyor
Ömrün bitik ırmakları

Kabarmış bir harita gövdesinde

Birden bir ışık bıçağı
 Dörde bölüyor sesini
 Hiçbir şey duymuyor artık
 Ne gölge, ne ağırlık
 Kemiklerinin kaybolduğu yerde
 İki ışık bakıyor
 Yalnız kendini gösteren bir aynaya

APATİ

Taştan kalçası var gecenin
Nasıl sessiz yosun mezarlığı!

Yağmurdan kolları var denizin
Nasıl şaşırmış yolunu ışık!

Orman gizliyor müziğini

Ateş kendini yiyor tapınakta

(Adam Sanat 95, Ekim 1993)

Enis Batur

Enis Batur'un (1952) yıl içinde eski-yeni basım birçok kitabı yayımlandı. *Ağlayan Kadınlar Lahdi* adlı, XVIII bölümlü tek bir şiirden oluşan kitabı tam bir ustalık ürünüydü.

İZ

Tophane kavşağından sapınca, solda ileride, Boğazkesen caddesinin üzerinde göreceksiniz binayı. Öyle görkemli bir yapı sanmayın sakın, yüzyıl başının tipik küçük hanlarından biri, kapının hemen üstünde yazıyor : İsmail Hakkı, ingénieur architecte, 1921. Tarihe bakılırsa, iki bilemediniz üç dönem önce mezun olmuş olmalı benden, o sıralar kullanılıyordu diplomalarda mimar-mühendis terimi. Uğur kardeşimiz hemen

araştırdı sağolsun, pek bir kayda rastlayamadı.
Bizim Oktay'ın oğludur Samih, gidip içerden
epey fotoğraf çekmiş : Sapasağlam hâlâ kırıltı,
tonozdu, biraz baca teşkilâtı eskimiş, olur
o kadarı. Seviyorum aslında yeni nesilleri,
peşine takılıyorlar ciddi ciddi rastladıkları
tek bir izin İşleri güçleri toplamak zaten,
arkalarında çoktan kaybolmuş nişâneleri.

Binayı da nitekim Nevzat'la Gökhan bulmuş ilk,
bizim büyük torunun kendi gibi sakallı küpeli dostları.
Kuzguncuk'ta müşterek bir büro açtılar geçen yıl,
önce kaybolup sonra bulunacak binalar çiziyorlar
habire! Gülmeyin dostum, hafife alıyorsun da
sanmayın lütfen, bizim makus talihimiz bu,
nankördür şehirler ve insanlar, araba sayısı
arttı diye kâğıt üzerinden genişletirler caddeyi,
bilmezler ki İsmail Hakkı'nın hanı göçüp
gittiğinde asıl genişleyen içimizdeki boşluktur.
Neyse, ne diyordum, evet, önce bulunup sonra
kaybolacak binalar, insanlar, şehirler
kimse bilemez kalan neden kalmış, daha
ne kadar kalabilir, mahşer kendimiziz.

(Milliyet Sanat 318, 15 Ağustos 1993)

Abdülkadir Budak

Abdülkadir Budak (1952) yılın çalışkan şairlerindendi. Dergilerde
şiiir notları yanında çok sayıda şiiiri, *İmzası Gül* adlı bir kitabı çıktı.

AVCI-CEYLAN GÜNLERİ

Sesin gömlek yerine asılı balkonumda
Her zaman yıkanmış, her zaman ıslak
Doyumsuz tınıları yakalarım sesinden
Bir trendir, raylarına bağımlı
Sesindir gittiğini geriye dönen

Bir kuş çılgıdır kafes içinde
Bitmemiş bir şiiir, gül derinliği
Sesin bahar günü parkta dolaşan
Yaprakları ölü bir güz mevsimi

Sesin bir küheylan olmalı bana
 Rüzgârla yarışır etmeli düşlerimi
 Uydurduğum masalları unutmak üzereyim
 Çocuklar terkedebilir bu yüzden beni

Yeni serüvenler yolculuk ister
 Otel midir sesin yorgunluğuma?
 Bir sabun kokusu, sıcak bir banyo
 Sesin ütülenmiş bir gömlek bana

Bir orman uğultusu, birkaç el ateş
 Sesin avcı odasında geyik başları
 Hüznü yazan bir şairin kimliği
 Ceplerine gündüz dolduran sesin
 Yorgan sanıp örtünüyor geceyi

Sesin sanki avcı-ceylan günleri

(Yeni Biçem 7, Kasım 1993)

Müslim Çelik

Müslim Çelik (1952) *Erzincan'da Yağmurun Şarkısı* adlı bir şiir kitabı yayımlandı.

KIRKINCI YAŞ ÇOCUKLARI

Üzerinde başımın ülker yıldızı, belki değil
 akşam alacası gözlerimde ölüyor
 O öyle bir kikirder ki içimde
 gülme ay çiçekleri üzücünü görmez miyim
 O gülmeyen Ay-su bu çocuk işte

Ormanın gümbürtüsüne hüthüt üşüştü ansızın
 gölgeli sular da bulut mavileşti az biraz
 Gün gülse gözlerinde üşürdü yaş ağladığına
 Kırk yaşını cebine koyup yürüyen yan yan
 O çocuksu bu çocuk işte

Sokak boylarında akasya olsam sıra
 dinlesem yellerin özürlü sesini
 duraklarında ömrümün yiten karanfiller

sıkılan gönüllere esenlik olsam
kırk merdiveni kırık merdiven hatmı
O masal ülke bu adam işte

Saksılarda yaşar mı ak kırmızı ortancalar
gönlünde mapuslar girer ancak kafeslere sarı
umu dediğin umutsa ey gül yerde de olsa
Okulların ziline sesin karışırdı ansızın
O seher gözlü çocuk bu yavru işte

Kıyıları ağzının yarpuz kokulu
Bir kez olsun yol vermez gitmeme ırmak
Sıcak yeraltı suları kımıldar içimde
O açık pencere bu kapı işte

Bedenini ilkyaz toprağının terler sardı soğuk
doğun değilim, akan yıldırımın sesi denli eski
bin yıldır dolam dolamız kanlarımız ısınmakta
Altta kızıl kor, üstte ıslak yağmur
Fokurdayan o sessizlik bu fırtına işte

(Adam Sanat 86, Ocak 1993)

Oya Uysal

(1952)

GÜNÜBİRLİK GEZMELER

beş dakikada beşiktaş
iniverdim hüsrev gerede'den iskeleye
güneş tavında motorların camlarından yansıyor
mısır kazanları kuruyemiş külahları
kokoreç
parkta yaşlı dul kadınlar ellerinde tentene
gözlerine yazık be teyzem
bak karşı yakada iskelenin hemencecik dibinde
oturmuş gözlüklerinin üstünden bir amca
oynayıp bıyıklarıyla
bakıyor sana
askeriyeden tekaüt
dul

yaş yetmiş iş bitmemiş henüz
hani olmaz da değil hani
bir eli değiverse eline

sarışın vamp bir kedi
sırtüstü uzanmış çimenlere
kımıl kımıl
balıkçılardan almış nasibini karnı tok
kıyıya vurmuş atıklar pet şişeler
karpuz kabukları
parmağım değmemiş denizin mavisine
temmuz
denizde karpuz
tek sesli bir hüznün geçip gidiyor gözlerimden
ahh şimdi halikarnas'ta gezinsem
incik boncuk beğensem
eteğinde kalenin biraları devirsem
külahları değişmesem
felekle ödeşsem
dilek-şart kipleriyle söyleşmesem
bir de baktım yokuşu tırmanmışım
parktan çiçek aşırıp
dizelerle kırıştırmayı bırakıp
akşama makarna mı yapsam
pilav mı
soslasam mı
soslamasam mı

asal bir sayıyım kendine ve bire bölünebilen
kimseyi sevemiyorum kolaycacık
bu şiire imge katsak mı hanım hanımcık

(Adam Sanat 94, Eylül 1993)

Metin Cengiz

Metin Cengiz (1953) şiir üzerine düzyazıları, şiir çevirileri yanında *İpek'A* adlı şiir kitabı yayımlandı bu yıl.

SONBAHARDA TEK RENK SARA

sonbaharda tek renk sara
çoluk çocuk masal söyler uzun karanlıklara
sonbaharda tek renk sara.

hürlük içre şiir alınlığıdır : sara
yıkımlar görmüş bir medyumu sayıklatır :
Orta Doğu ki şubata yaslanmış uçurtma uçurur
hürlük içre şiir alınlığıdır sara.

çocuklar hep mızıka çalar : re – mi – l...
ölüm kanatsız diyedir göğüslerinde

zenciler de arkadaşdır geç saatlerde
çocuklar hep mızıka çalar re – mi – l.

ey falların solgun ve öksürüklü sokaklarda açıldığı
hayatın dil lekesi gibi durduğu perde perde;
patlamaya hazır bir yanardağı andırıyor
şimdi sonbahar bir renk yangını imgemde.

(*Eski'Z 2, 1993*)

Şükrü Erbaş

Şükrü Erbaş (1953) bilinen şiirini bu yıl da sürdürdü.

ALTIN KAFES

– Ülkesinden koparılan herkese –

Benim her mektupta yumak yumak
Rüzgârla pullayıp gönderdiğim bulut
Biraz Türkiye'dir, biraz ben
Biraz senin anılarla hâreli hasretin...
Ağaçlar yaşlandı, insanlar soğuk

AFORİZMALAR VB.

DON JUAN & GANDHİ

Ortak tarafları mı? İkisi de seks sorununu çözememişti.

MODA

Demode olmak istemiyorsanız moda olmayın.

PARİS

Paris denen ünlü kasabaya altı gün harcadım.

Bugün dinleniyorum.

TANIŞMA

"Siz rastladığım ilk kurtsunuz," dedi kuzu, heyecanla.

NESİLLER

Yirmi yıllık mücadelenizi dinlemeye çocuğunuz iki dakika ayırır.

SEVGİ

Teslim olununca özgürleştiren bir şey.

AYRILIŞ

Artık her zafer bir oyalanma olacaktı : Erkek yalnızdı;
kadın da.

(Milliyet Sanat 317, Ağustos 1993)

Fadıl Kocagöz

Fadıl Kocagöz (1953) bu yıl Adam Sanat'ta yayımlanan üç şiiriyle dikkatleri çekti.

GELİP GEÇEN

sokaktan tanımadık ressam
gel gör çerçeve
pencere
– hep o bildik ahşap

ve ne yazık
ne yazık ki en huzurlu mahalleye
iblisim seğırtti dün gece

uykumdan uyandık
– binlercesinden biriydi –
doğal
baktım
henüz ölmemişim
sevinmedim desem yalan
sevindim desem de

doğrulduk
yönelip önce

çaresiz
doğal

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

Tuğrul Tanyol

Tuğrul Tanyol (1953), Sivas Kıyımından sonra Müslüman şairlerle ilişkileri yeniden gözden geçirecek gibi görünüyor.

IŞIĞIN HALLERİ

iplik gibi bükülen ışığın sözünü dinle
çünkü kırmızı
yanınca ve susunca bütün düşler
ağacın kayığına bin ve açıl bütün denizlere

şubat ölümdür dilin uzak yollarında
kalemi tutan el titrer ve kandil başucunda
zaman kurtlarını salar en ince kovuklara
iplik gibi bükülen ışığın sözünü dinle

iplik gibi bükülen ışığın sözünü dinle
çünkü sarı yaraları sarar beklemedik ölümlerde
beyaz hiç olmadı, hiç olmayacak da
yeşil : kutsal bir söz, orada her şey mümkün
siyahın göstermediği karanlık aynasında

mart gelince karları temizleriz
boyu boyunca yattığımız kış manzaralarından
ateş suya eğilir, gece yenilenir

karton şehrinde bir japon resminin
belki bir ağaç ansızın çiçeklenir

iplik gibi bükülen ışığın sözünü dinle
savaş kırmızı ışıklar yakar en serin kalpte bile
davulların uğultusunu bir an duyarsın da
içinde bir denize varamamanın yalnızlığı
heykel diye sarılıp uyuduğun cesetlerle

bir istasyon bir istasyonu izler
mayıstır ve bilirsin hiç gelmeyecekler
suyun zamanı tükettiği o karanlık aynada
barakasından korkuyla fırlayan asker
duyup da baharın gürültüsünü

işte o gün ve ondan sonra
çok önemli bir sözü unutmanın şaşkınlığıyla
oturup bir şiir yazarsın ve ışık
ölümü bekleyen bir ruh gibi titrer başucunda

(Sombahar 16, Mart-Nisan 1993)

Ali Cengizkan

Ali Cengizkan (1954) şiire 1993'te yeniden ısınanlardan. *Senlere ve Çocuk Ömrümüz*'ün bir arada yeni baskısını çıkardı bu yıl.

DUVARLARI KÂĞIT KAPLAMAK

Karlı kış manzarası, ağaç dalları yerde
Bir yelkenli sığ sulara, belli ki
Demir tarıyor, çünkü çatısında evin
Bir tutam kar yok
Bar dekorundan yayılan şömine ısısı yapay
Çiçekler ahh yapay çiçekler, cansimidi masumluluğun.

Esmerler fotoğrafı açık bastırarak beyaz
Esmerler vesikalıkta açık çıkarlar yapay
Çiçekler ahh yapay çiçekler, cansimidi sahte benin.

Saat durmuş
Yaşamın penceresi boş

Bir kuş
 Sokarak başını salonun karanlığına
 Korumaya çalışıyor kendini sarkacın
 Ani ama umarsız
 Vuruşundan.
 Hey kuş, kim nasıl eğitsin
 Seni, nasıl götürsün altındaki
 Büyük gül desenli halıyı,
 Kim ne yapsın korunma duygusunu,
 İçgüdünün sehpasını, özverinin koltuğunu, aşınmış
 Örtü üstündeki fanus içindeki komik
 Alçı ve balmumu ve kemik, yapay
 Çiçekler ahh yapay çiçekler, cansimidi edilginin.

Henüz kaldırım yok, ahh güzel umarsızlık
 Duvarda saldırgan lacivert kıyıcı lacivert
 Kıyısızlığın ve serinliğin,
 Gök mavi gök, toprak kahve toprak.
 Vazodaki çiçek çıtkırıldım bir ahtapotun
 Kolları gibi nakışlamış yapraklarını, dünyayı
 Boğmak için : Halıdaki gülde gölgesi... Öğretmen
 Yapıcısı hallerin, mutsuzluğu kütüphanenin, diyor :
 "Nasıl kolları, vantuzları, sıcak ini var mutsuzluğun"
 Çelik raflar önünde, enstantane, koltuk altı menekşe,
 Güvertede kaniş köpekler, sintinede dudak izleri
 Çiçekler, ahh yapay çiçekler, cansimidi düşüncesizliğin.
 (Gösteri 149, Nisan 1993)

Veysel Çolak

Veysel Çolak (1954) bu yıl daha çok şiir yazdı. *Umut Aştadır* adlı yeni kitabını yayımladı.

BOYNUMUZUN TANIKLIĞI

Aşka çağıran yerimiz, boynumuz
 Boynumuz yok sürekli asılmaktan
 Böyle olduğu için o günden beri
 Gökyüzüne bir dağ diye çizilir.

Herkes yolcudur ilk asılandan sonra
Bir kıyı denizini bırakır, martıları gider
Güvercinleri ölür
Buğday satan çocuğun sevincini kör eder.

Bir buluşma değil bu sevgiyle karılan
O günden sonradır yaşanan bu titreşim
Akan bir suyun biçimini alarak
Buharlaşırken bıraktığı boşluk
Toprağına ulaşır ve durmadan gömülür
İpek olanın, pas düşer bıçağına.

Kulaktan kulağa fısıltıyla söylenir
Merak edilir yanyana iki el
Devamlı yalnızlık bir sır diye yaşanır,
Eskimez hiçbir zaman
Tenha bir kasabada ölmenin sesi,
Uzaklık yaşanır ama
Yanmakta olan bir kent gibi durur.

Tarih, yalancı tanık
Neler oluyor bilmek istesem, ipek yırtılır.

(Adam Sanat 97, Aralık 1993)

Hüseyin Ferhad

Hüseyin Ferhad'ın (1954) *Söyle Gölgen de Gitsin* adlı yeni şiir kitabı yayımlandı.

AKDENİZ'İN SIFIR NOKTASI, I

Kumsalda, ucuz brandadan bir hamakta,
ejder suretinde uyandım sabahleyin.
Bütün insancıl kaygılardan uzakta
seyrettim sudaki muhteşem aksimi.
Başka ne gibi naif düşünceleri olabilir
bencileyin tarihöncesi bir sürüngenin
diyerek daldım akşamleyin kulübelerine azizelerin
ve bakire deniz perilerinin.
Şiddetiyle sarsıldım kalbimdeki zelzelenin,
fakat tekrar bir hamamböceğine dönüşmemek için

sınırları silinmiş *marjinal* hayatta,
 sözlerine tıkadım kulaklarımı sözde kâşiflerin.
 Kavafis'nin, Pavese'nin, Selim İleri'nin,
 senin, özellikle senin.....

AKDENİZ'İN SIFIR NOKTASI, II

Ağlıyordun. Sessizce ağlıyordun. Sessizliğin sahte tarihçisi Hüseyin Ferhad gözyaşlarına dokundu kırık parmağıyla. Benzin soldu. Ufaldı vücudun. Akdeniz kuğurdu. Ne de olsa anayurdundu. Akdeniz kuduz kuğular gibi kuğurdu, seni rahmine geri çağırıyordu. Benim yapabileceğim hiçbir şey yoktu, biliyordun. Gongu vurdu son'un sonsuzluğu'nun. Sanırım 'kıyamet' dedikleri buydu. Nitekim güneş buzlandı öğleye doğru, Torosların ardına kaçıştı bulutlar, sen de kumların arasında kayboldun. Gözlerim boşuna aranıp durdu Decal'ı. Kumsalda tek başımaydım Hüseyin Ferhad'la, bir atımlık barutla. Ensemde hissettim soğuğunu korkunun. Puşkin'in müsveddeydi sanki herif! Kafasına koymuştu. Yoksa, düello neyineydi benim gibi bir albatros korkuluğunun.

Hey neredesin Reis? Haritada hiç ada kaldı mı keşfedilmedik, varsın avuç içi kadar olsun?

Hey neredesin Tarık? Bırak şimdi gemilerini yakmayı. Hışmından kurtar beni şu haydudun.

(Adam Sanat 92, Temmuz 1993)

Şavkar Altınel

(1954)

UZAKTAN KUMANDALI

Tabancasına bir susturucu takarak
 karanlıkta parlayan beyaz villaya
 doğru ilerleyen siyah ceketli adam
 ekrandan siliniyor düğmeye bastığımda.
 Kalkıp perdeleri açıyorum :
 Geniş sokak sessiz ve bomboş,
 kösedeki lokanta kapanmış çoktan
 ve ışıklarını söndürüp yatmış

sabah erkenden çalışmaya gidecekler;
yalnız rüzgâr yaprakları hışırdatıyor
gölgelerin örttüğü bahçelerde,
parmağı tetiğe dayalı katil,
görünmeyen dalgalara gizlenmiş,
hâlâ adım adım yaklaşıırken.

(Gösteri 151, Haziran 1993)

Yelda Karataş

(1954)

BİR GÜN

– Birnur Akan'a

I

denizleri kirlettiler duygularımız gibi
hüznün sevgili toprakları terketti bizi artık
kan açıyor bütün çiçekler o bahara dem vuran papatya bile
kim diyor dağlar yeşil diye
işte mor
menekşeler giriyor düşlerime
kaç hoyrat elden arta kalan kelebekler
yıldırımlar yaratan bir gençliğin göğüne
isyan bayrakları açıyor umudum...

"dostum " şiirine saatlerce baktım
oturup dağlara karşı ağladım...

II

Oturup dağlara karşı ağladım
adı Hülya olan çocukların sohbetini
ve bir mezarlığın gölgesine emanet bırakılmış
sevgileri hatırladım...
hiçbir çiçek, avutamazdı beni, hiçbir söz
söylenecek her şeyi söylemiş
bir çağın içinden geçtik biz
– gençliğine ağlayan bir çağın –
mavi göğün ortasında yapayalnız

avucumda tek bir sayfa
güneşe karşı söylenmiş eski türküler gibi
cesur çocukların o içten kahkahası gibi

bildiğim, inandığım her şeydi şiirin...

Şubat 93
(Adam Sanat 90, Mayıs 1993)

Arife Kalender Önel

(1954)

SÜRGÜN

Soluğumun atları
Tepiyor şafağın kapısını
Kelebek toplayan çocuktur
Zamanlarda bedenim
Gölge beni geçer
Ben gölgeyi.

Hüzünlü yolcudur tren camında
Saçları yolunmuş ilkyaz çiçeği
Koşuyor rayların
Peşisıra.

Yağmuru dinmiş kentin sokağında
Bıraktım ayak izimi
Ağaca takılmıştır
Sarmaşığa sinmiştir kaldırımında
Bir ucu uzaklara giden
Çizgidir alnımda.

Aşk'a giysi biçemedim
Bıraktım nefesimi ovalara
Belki de şu anda
Salkımsöğütün
İnce soymuk damarında
Yürüyen sudur
Yapraklara...

(Karşı 70, Şubat 1993)

Oğuzhan Akay

(1955)

MÜHÜRSÜZ KALPLER İÇİN...

İhanet, devam et
Devam, et, n'olursun

Ülkesini cebinde taşıyan biriydi
Yaladıkça eriyen, vişneli, Hindistan cevizli
Zalim hükümdar Zaman'ın kızı
Yani süt bahçelerinin pembe uçlu güğümleri
Yani vücutların şehvet darbesi geceleyin
Yani, azınlıktı. Kâni, çoğunluk.

Devam et, geliyorum
N'olursun devam et

Derin öpülmeyi beklerdi, ürperirdi derinden
Aşk geçerdi belki bu talanın ardından
Kimin yüzüne baksam ihtiyarlık
Azat etmem yüzümü çocukluğumdan
Rüzgârın sesiyle kalbine saplanırım
İhanetimi esirgemem üstünden

Tadın uçmasın dudaklarımdan
Bir kez daha istiyorum
İhanet n'olursun
Devam et

Jazz Club/31.3.1993

S'İstanbul

(*Adam Sanat 91, Haziran 1993*)

Nabit Kayabaşı

(1955)

MÜREKKEP ÇOCUKLARI

Biz bir iz
gibi ömrümüzce

bu kadîm boşlukta
dize dize
kendimiz(l)e
gider iz

Alnımız atlastır
ve yaz(ıl)dıkça
genişler iz

Hâlâ kargışlı
hâlâ büyücü yüz
ve yalvaç
tanrısız

İş im iz mi?
sözü giz'leyip
dili som eder iz

Şair iz
hep im iz

Şiir olma(z)sa
ne der iz?

(Yeni Biçem 6, Ekim 1993)

Osman Serhat Erkekli

(1955)

SATRANCI

BIRAKAN

KADIN

Satranç oynuyor kadın
Kocaman duygularıyla;
Ellerini hatırlıyor ayakları.
Yaşıyor kızgın şehveti uysal düşünce;
Düşlüyor serçe parmağını, kalın parmakları

Sanki bir akrep sevişiyor, kısı kacıyla
Etkisiz kılıp erkeğini
Oynamıyor da

Dövüyor bir kum terazide
Zehriyle tartarak rakibini

Tanrım, kendi balından sun
Bu yorgun akrebe
Ki düşüp kalıyor işte erkek;
Bu tırmanılması güç tepede, erkeğin
Havada asılı bir şimşek gibi eriyor gücü

Ne zaaf ne açık bir kale
Bırakıyor onda
Bu hamle
Bu zafer, bu
Kadınısı kaykılış, sandalyede

Yüzü bakılmayacak kadar güzel
Ve bir o kadar yalnız! Düşünüyor :
Dünyada görülmeye değer
Bir şey mi
Kaldı geride

(*Eski'z 2, 1993*)

Roni Margulies

(1955)

DALLAR

Penceremin önündeki ağaçlar bugün
elektrikli testerelerle budandılar.
Günlerdir yapraklarını kaybeden dallar
büyük gürültülerle düştüler kaldırımlara.

Masamın başında oturduğum yerden,
geçmiş yılın özetlendiğini gördüm adeta.
Her şeye hâkim oldu önce sarıyla sepya,
yol boyunca çıplak kaldı sonra ağaçlar.

Her başımı kaldırdığımda şimdi,
kırık parmaklarıyla yaşlı bir el
ya teslim oluyor, uzanmış gökyüzüne,
ya da meydan okuyor her şeye.

(*Defter 20, 1993*)

Murathan Mungan

Murathan Mungan'ın (1955) *Oda, Poster ve Şeylerin Kaderi ve Omayra* adlı yeni şiir kitapları yayımlandı.

EŞKAL ÜZERİNE BİR ŞİİR

Bir omuzuna attığı kolan
Bir omuzunda samanyolu
nehir yataklarında bir ayağı
ötesi görünmüyor kamçılı karanlıkta
suları sırtlayıp geçmişti buradan
Çolpan yıldızı hangi dağlara düştü?
Ergir mi demirdağ?
Bıçağın sayada hafifliği boşuna
Boydan boya göğsümü geçen yaralı hayvan
Adadım yüreğimi ardından giden aya

Dilsizim ve adsızım şimdi
Aşk diyorlar değil mi buna?

ay, saydam kuyu
yüzünün yüzüme ettiği zulüm
işte çuhaçiçeği, işte kayın ağacı
gecikmiş yağmurlardan su içmeye inen söğütler
tuzlaşıyor kemiklerim sönen suların üstünde
sabrın ilâhisini bitirdim, dindi yollarım
Görünmez karanlıktan biçtiğim elmas kesim
döner dururum hâlâ
Bilirsin tenhadır can
boynumda asılı ay, söyle kimse geçmedi değil mi buradan?
(Gösteri 151, Haziran 1993)

Mehmet Ocaktan

(1955)

AŞK MELEĞİ

Yaşamayı ve ölmeyi unuttuğumda
günde beş vakit

gaybımda parçalanıp
çoğalıyor alnımı koyduğum
hayallerin yabani yengeci
Ve yıllardır dünyanın kapılarında
yaktığım bir ateşle taşıyorum
ruhuma akan, ruhumu akıtan aşkları.
Her gün biraz daha
kendime yaklaştığımda
aşk meleği kokularımı kırıyor
ve henüz dünyanın yeni resmini
koynunda taşıyan gecenin
loş ışıklı karnına alışmadan
paramparça oluyor
kendi ateşimde ömrümün yarısı.
Çünkü çoktan unutuldu
rüyalarımın solma çağında
kurumuş aşk sözlerine
konulan o gizli dokunulmazlık.

Uzaklara gittim suyum yandı
rüyalara durdum camdan cama
kokularımı söküp aldılar
camdan rüyalarla kaçtığım uykulardan.
Oysa görünmez bir cinle
ben çizdim camdan bir meryemi
ben tuttum gözlerinizin
kar bahçesinde
aklının camlarda unutulan küllerini.

(Gösteri 152, Temmuz 1993)

Fergun Özelli

(1955)

ÜÇLEMELER

1.

ne el salladım ne öpücük
usulca indim o durakta
süzülüp gitti kâğıttan kayıklarım

2.
boylarımız bir değildi ben sizinle uzadım
uykusuz gecelerde sıfır üç marşandizi
öpülecek göğüsleri sımsıcacık sakladım
3.
bütün kadınları severdim ıslatıp ürküttünüz
tam öpecekken orasından paramparça sutyeni
canlı canlı şehvetle o yatağa gömdünüz
4.
ıslanmış camlarıma sürgün oldu serçeler
elini sıkıp yanağından öptüğüm gölgemin
ah bir dili olsaydı ah açılsaydı kilitler

(Yeni Biçem 6, Ekim 1993)

Aydoğan Yavaşlı

Aydoğan Yavaşlı (1955), Sivas Kıyımından kılpayı kurtulanlardandı.

ZAMANA DÜŞER

Bir şiir kaçağıym ben
Ayaklarımda akan yollarda
Rüzgâr tadında bir serüven

Rüzgâr tadında bir serüven
Bir karanfil düşürür
Yüzümü yakar giderken

Yüzümü yakar giderken
Eski bir nihavend sevgili
Zamana düşer erkenden

Zamana düşer erkenden
Kavuşmak bir damla suya
Yaşamla intihar sevişirken

Yaşamla intihar sevişirken
Rüzgâr tadında bir serüven

Yüzümü yakar
Zamana düşer
Erkenden

(Varlık 1027, Nisan 1993)

Yusuf Alper

(1956)

BİR KUM SAATİ ŞİMDİ

Beyaz bir kuş gibi güzel günlere
Uçmanın özlemini söylesem şimdi
Kim anlar kim dinler kim düşler beni
Acı bir söz asılır duvarlara

Kuyularda yusuf'lar kervanlarını bekler
Atılmış kanatılmış, kimsesiz sessiz
Çığlık çığlığa acımasız barbarlığa karşı
Yüreğinin en derin yerinde biz

Yeni doğmuş bir bebeğın sesiyle
Acemi, yaşam telaşıyla yokuşta
Bilinsin, her doğuş bir ölüm başlangıcı
Her kakhaha bir çığlık olur da zamanla

Ey benim gecelerce oynadığım saatler
Ey kimsesiz yurtların yapayalnız sakini
Binler arasında tek başına şimdi
Zamanın geçmesini, ölümü beklemede

Bir kum saati şimdi tik-tak'ıyla devrede
Son kum taneciğini düşürmesem diyorum
Yaşamak, güzel günler görmek sürüncemede
Yolunu kendi kuran, boşluğaa bir yolcu

(Biçem 12, Şubat 1993)

Salih Bolat

(1956)

İLKBAHAR ÜZERİNE VARSAYIMLAR

diyelim ilkbaharı ikiye böldük
nasılsa yarısı kullanılmadan atılıyor
rüyalarımızı uyguladık yarısına diyelim
yüzümüzde geleneksel bir gülümseme
diyelim zor yetiştik, sirkeci iskelesinden
sessizce batıp giden bir gemiye.

diyelim bir şair aşk şiirleri yazmak için
kapı kapı dolaşıp aşk sözcükleri topluyor
diyelim mevsimlerden ilkbahar, elbette âşığız
seni seviyorum'u, alıp başımızı gidelim'i,
beni bırakma'yı, mutlu aşk yoktur'u
bildiğimiz bütün aşk sözcüklerini verdik diyelim.

leylekler ilkbaharda gelir ya genellikle
diyelim bir şey oldu, bu kez gelmediler
biz geldik onların yerine.

badem ağaçları çiçek açar mı yine?

(Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)

Haydar Ergülen

Haydar Ergülen (1956), yılın etkin şairlerindendi. "Defter"de yayımlanan, 80 Şiiri Üzerine savları dikkati çekti.

KUZGUNCUK OTELİ

evimi bir sokakla aldattım, üstümde
ay var bu gümüş semtinde bir sokağın
üçüncü katıyım, deniz bana bakıyor,
ben artık yalnızca denize karşıyım

üstüme gelme ay hanım. Kuzguncuk otelinde
iyilik katına çık, senin konukların ağır,
ben bir anıyı ağırlamakla geçen hayatlarımdanım

ruhumun bir otelde ilk kalışı bu
aynı oda, aynı yatak, aynı aynada
birbirimizi ilk görüşümüz, başka veda yok,
üstümdeki yabancıyla uyumalıyım

ruh semtinden kayık açma ay
hanım! sana hazır değilim, senden yanayım
kim taşınsa çıkamıyorum içimdeki evden

Kuzguncuk otelinde iyiliğin katı çok
yıldızlar gibi çık çık bitmiyor ay hanım,
sen bu çocuğu bir yerden hatırlıyorsun
ben bu çocuğu bir yerden unutmalıyım

(Adam Sanat 94, Eylül 1993)

Turgay Fişekçi

(1956)

UMUT ÇİÇEKLERİ

Bir orman yangını ne demek
anlıyorum şimdi
alevlerin önü sıra dağlanarak kaçan canlıyı

Çöllerde kuma gömülmeyi anlıyorum
güneşten dökülen alevdeki ısıyı

Bruno'yu anlıyorum şimdi
Jeanne D'arc'ın cesaretini
Galilei'nin uysallığını

Kentlerde yaşamayı anlıyorum şimdi
Kömür ve mazot dumanlarıyla halsizliği

Tüpgaz ve şofben patlamaları
Grizular
Ozon delinmesi ne demek anlıyorum

Bedrettin, Baba İshak, Mustafa Suphi

Biri yüz karası
Ya hepsi birden ne?

Umut için ölenler
Çiçeğiniz bir gün açar mı dersiniz?

(Adam Sanat 93, Ağustos 1993)

Hüseyin Haydar

Hüseyin Haydar (1956) *Sudan Gövde* adlı yeni şiir kitabı çıktı.

CENNETİN GÖKLERİNDE

Mutlu musun "dostum"
Ben göklerindeyim cennetin
Antik harabeler üstünde bir çöplükte yatıyorum
Sizleri hiçbir zaman rahatsız etmek istemedim
Yeşil çay bahçelerinin üstündeyim
Sarhoş düşlerinin üstünde

Mutlu musun "dostum"
Ben göklerindeyim cennetin
Güzel bir kadını "karım" yapmayacak kadar yaşadım
Önemsiz şeylerle gönül eyleyecek anlayışı kazandım
Cennetin göklerinde yüzüyorum

Namuslu şerefli insanları rahatsız etmek istemem
Soylu soysuzlarını yurdumun rahatsız eder miyim
Onun için çiçeklere basmıyorum "dostum"
Isık çalıyorum sokakta, yerlere tükürmüyorum

Mutlu musun, söyle bana
Hiç kimseyi "çalışanım" yapmayacak kadar arındım

Çocukluğumdan hiç ayrılmayacak kadar yaşlandım
Şimdi "dostum" uçuyorum

Geceyi paylaşalım dersen
Fakat sabah yıldızını yalnız karşılamak istiyorum
Ben kendi safaktan şarabımı yalnız içeceğim, kızma
Yalnız bırak beni "dostum", seni seviyorum!

Cennet, 1992
(*Varlık 1034, Kasım 1993*)

Uğur Kaynar

Uğur Kaynar (1956-1993), Sivas Kıyımı kurbanlarından. Elyazıları Yayıncılığı yönetiyordu. *Çiçekler Halaya Durdu*, *Gizemya* ve *Aşkınam* adlı kitapları vardı. Edebiyatçılar Derneği, anısına *Uğur Kaynar Kitabı*'nı çıkardı.

CAN ŞENLİĞİ

Tanyerlerim ağrıyor
Çürük ay rengi çarpıyor geceyi
Şiir cinatına biniyor
Ben
giderayak

Ah güneşin o esmer
o temmuz akşamları
Rüzgârın keyfe keder kuşları
İçtiğiniz sulardan öpüyorsam
duruluyorsam usulca
Ürperiyorsa içim içime
Diyesim
Bir garip canşenliğidir yalnızlık

Canşenliğim bir garip
yalnızlık kadar siz
sizin kadar garip

Ah rüzgârın keyfe keder kuşları
 Deniz kuşları
 Düşüme düşkün o balık pazarında
 bacak seyrine doymuş
 güvercin soylu bir martıya
 deniz kızıyla sevişmek yaraşır ancak
 Uçun denize

Deniz kuşları
 Gece kuşları
 Rüzgârın keyfe keder kuşları
 Sizin için yakacak
 kırk vasatî çöpten başka ateşi kalmayan
 şu genel meyhanenin
 genetik serhoşları
 Son sığaralarınız da benden
 Artık ölebilirsiniz

Tanyerlerim ağrıyor
 Çürük ay rengi çarpıyor geceyi
 Şiir cinatına biniyor
 Ben giderayak

(*Aşkınam'dan, 1991*)

Lale Müldür

(1956)

'BAHARİSTAN'

"Bulunmuş, o, bulunmuş! Ne? Sonsuzluk!"
 Dîjami diyor ki, Hâfız, bir lison-ul-gayb, bir dil,
 bir organ, gizemlerin organı, görünmez dili...
 Ya, Younous, ya... Derviş Yunus, yedi yüzyıl unutilan,
 Osmanlı okumuş takımı unutmuş. Kaçın, kaçın okumuş-
 lardan. Çünkü bilgelere saklanan, çocuklara açık
 edildi. Onların okulu Baharistan. Medler ve Perslerin
 eski dinlerinin kapısında dinleniyorum. Ve Christine
 Rossetti'den bir şiir okuyarak kapıyı kendi üzerime

kapıyorum. Baharistan! Mazdeist'lerin taba kapısı!
 Ateşe tapmayın! Yıkıntıların arasında bir yıkıntı,
 elinde şiirinin kupası, Hâfız size gelecektir.
 Bakın bakın kapınızın önünde dua ediyor gölgesi.
 Onun soyu şiirinin kupasından yürüyor. Bizim
 şiirimizin kupasınınsa dibi gözükmediği gibi
 kimse elini oraya daldıramıyor. Korkudan!
 Güzellikten! Kimse bizden rahat rahat bahsedip
 üzerimizden rahat zaferler kazanamayacak.
 İşte iglunun kapısının önünde sunduğum
 zencefil tatlısı : Baharistan!

(Eski'Z 2, 1993)

İlyas Tunç

İlyas Tunç (1956) geçen yıl çıkardığı *Kış Bir Alkış mıydı* adlı kitabıyla dikkati çeken genç bir umut. 40'ların kısa erimli şiir biçimiyle 90'ların öyküleme dilini ustaca birleştiriyor.

HIZAR

bu belki de en çok
 karanlık bir şeydi
 çünkü ürpermiştik
 tedirgindi orman
 oturup umarsızca
 külümüzü eşeledik
 yaşlı ve bıyiksız
 buyurgan adamlar
 birden bir hizarın
 çığlığını üflediler
 kanadı budak
 çizildi gül..
 nerdeyiz şimdi
 hangi mevsim ey zaman
 körpecik tomruklar
 akıyordu yamaçtan

(Kuzeyusu 42, Ekim 1993)

Nilgün Üstün

(1956)

DÖNÜYORUM KUŞLARIN HAVALANDIĞI GÖVDENE

korkuyorum korkulduğumdan beri
beride tek bir yüz kaldı bir çok yüz yerine
bir çok yüz şimdi nerede hangi yerde
unutuşun hangi yüzünde kendinin neresinde
korkuyorum şimdi o yüz nerede kendinin neresinde
unutuşun neresinde gövdenin yittiği yerde
korkuyorum beride korkulduğum yerde
incecik boyunların beni savurduğu beyaz yerlerde
dönüyorum tenine kuşların havalandığı gövdene

duruyorum gelindiğimden beri
beride zehirli otların durduğu yerde
ısrırganların sarmaşıkların bulunduğu yerde
çakıl taşlarının çakalların kumları ezdiği yerde
kum fırtınasında ölenlerin yerinde kendi içimde
beride duruyorum beride ötekilerin vadisinde
kabukların kapandığı incilerin savrulduğu yerde
seslerin beyaz kuş kanatları gibi kırıldığı yerde
duruyorum beride duruyorum ipin herhangi bir yerinde

susuyorum sorulduğumdan beri
beride konuşuyorum sustuğum yeşil vadide
gövdemde incecik çizgiden bir iz tam yerinde
yumuşak sertliğin içinde dönüyorum içimde
gri gökyüzünde etime gömülü yıldızın en dibinde
ötekinin kendine saplı bıçağının keskin yüzünde
ucunda en ucunda belki de kendinin ötesinde
kimbilir nerede kendinin neresinde hangi yüzünde
belki de çok gerisinde belki de tekrar bilinmeyende

kalıyorum dokunulduğumdan beri
beride az şey kaldı belki de tek bir yüz
belki de tek bir ten dokunulacak tek bir ses
beride dokunuyorum kendime dokunuyorum ötekine kendime
hep kendimden ötekine tekrar kendime hep tek bir yüze
beride kalıyorum duruyorum susuyorum korkuyorum

hep dönüyorum yeniden o yüze dolanıyorum gövdesine
mor sümbüllerin açtığı sesine teninin uç yerine
dönüyorum kendime ötekine kuşların havalandığı gövdene
(Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)

Hasan Öztoprak

Hasan Öztoprak'ın (1957) bu yıl çıkardığı *Sanırım Hiçbirimizin Farkedemediği Bir Sarsıntı Oldu* ikinci kitabı.

YEŞİL BÜYÜ

Mezarlıklar karanlık olur? Kendini sakladığı zaman.
Ölüm kokusu gibidir ölüm, taş kırılır ve balyoz kırılmış olur.
Kantar kendine, boşlukta bıraktığı rengine yanar. Ölürüm,
bakarak onlara, hizaya gelmeleri için kerkenezler. Karanlığın
içine saklanırlar, bulanırlar karanlığa, karanlık geçirirler.
Uygun yerlerde, zaman da uygunsa eğer, yılan derisidir giyindikleri
ve haliyle pis kokarlar. Halen kendi heykelleri değildir bulunanlar
(tanrı Tanrı değildir). En yükseği dahi kendi eseridir yeryüzü
şekillerinin (Tanrı...). Yeşil Büyü de vardır ve konuşur o;
SES'dir. Yeşil Büyü, şaire ait, bozulur (hiç bir yol sonuna kadar
yol değildir) : Acırım kendi ölümüne, çaresiz ölümüne.
(Düşler 6, Şubat 1993)

Engin Turgut

Engin Turgut (1957), "hayatta en çok şiiri ciddiye alacak" ve "yaşamaya cesaret edebilecek kadar cesur" bir şair. *Küs* (1992) ile Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü'nü aldı.

VEDA

"hayatımda kimse yok ben de olmasam"
Haydar Ergülen

İçimdeki ormanı mektubunuzun içine koysam
gri bir kuş olsam yağmurlu pencerenizde
çiçekleri korkutmayan masum bir acemi

gibi yaşadıklarımla kendime kalsam...

Ne vakittir çıkmıyorum kalbimin sözünden
ne çıkar bundan, geçemiyorsam derdinizden.

Kollarımda göl serinliği, içimdeki oda loş
Ey sarhoş sözcükler, yardım edin gölgeye
sizi güneşe çıkarsın. Dokunmayın, bir
kelebek iskelet olur oturur buna da ağlarım.

Çıkarmalıyım şu kalabalığı içimden, beni
fena yapıyor. Ey sözlere sığmayan çılgın
veda, neden kaçıyorsun senin sana
baktığı yerden. Huyumun öte yakasında
hayallerim üşür, hüznün tabiatına
koşarım. Böyledir işte : sadece şairler
koca bir şehrin üstünden atlayarak yeni
bir şiire başlar.

Dünya akıyor, kendime çok alıştım, bu
yüzden hazırım vedanın bıraktığı küskün
şarkılara da...

Sadece bir söylenti, şiire göç edişim
Sadece bir avuntu, masallar biriktirdiğim
Sadece bir rüya bu, telaşımın yanlış
anlaşılması kadar...

Bir annenin oğlunu sevişine kim yetişebilir

Herkesin kendini özlediği bir yazdan, yaz
susuzluğu, yazılamayan bir rüyanın yalnızlığı
ve kendi gölgesi kadar sağlığı da
vardır mektupların. Ve bazı mektuplar
neden yarım bırakılır...

Gitmeliyim şimdi hem ormanıma hem aşka
kendimi aradıkça, unuttukça kendimi
kim bulabilir beni benden başka...

(Sombahar 20, Kasım-Aralık 1993)

Yıldırım Türker

(1957)

Yıldırım Türker, ilk kitabını bu yıl çıkardı : *Cihangir Kedileri*.

KAÇINCI GECE

Ejderhayı vurdum ankanın
İzinden gidiyordum boynumdaki ipi
Daha da sıktın çöz beni sana
Dokunabilecek kadar
Masallarımın sonu kötü geliyor
Boğuk yırtılan sesimle
Çöz sırrını beni sana
Tutsak eden gücümün

Ayak sesinle ürperen zincirim
Bir gülle yaraladığın göğsüm
Satranç tahtana damlayan kan

Ejderhayı vurdum ankanın
İzinden gidiyordum yırtmıştım
Bağrını dağın artık seninim
Seninim diye yankılanıyordum
Denizlerde unuttun beni bir kuyunun
Dibinde çıkırlığın hıçkırın sesi
Yetmiyor masallara n'olur
Rüyana gireyim bir intikam meleği
Olarak kana uçarken. Kana!

Şafak vakti büyümlü saat
Kendine dönen akrep gözyaşı hokkası
Yankılı kayalık unutulduğum o köpüklü an

(Sombahar 17, Mayıs-Haziran 1993)

Suat Vardal

(1957)

HAYAL DERSLERİ

Assos'ta karşılaşmıştık seninle
İkimiz de Aristoteles'in öğrencisiydik
Erkek kılığında gelirdin derslere
Kadınlara felsefeyi uzak buldukları için

Arap müziğiyle dolu bir kaset vermiştin
Hep hayal ettim
O müzik eşliğinde dansettiğini bana

Şimdi çok uzaktasın
Üstelik düşmanlar...
Seninle bir kez daha sevişmek daha da uzak

Hiç bitmeseydi bu hayal dersleri

(Adam Sanat 96, Kasım 1993)

Ergül Çetin

Ergül Çetin (1958) 1992'te *Yenilikler* adlı bir şiir kitabı yayımladı.

KUYU TAŞI

selçuklu sarnıcının kuyu ağzındaki
yuvarlak bir taştır yüreğim
kuyu iplerinin aşındırdığı.

gümüş tefleri ve yıldızlarıyla
o eski düğün alayları geçmiyor sularımdan artık.
terkedip gitti beni
karanlığın küçük kız kardeşi.

o sonsuz öğle saatleri,
en derin düşlere dalıp gittiğim an,

kızıl saçlarını sarkıtıp yüzüme;
"heey" diye hağırmıyor bir çocuk
bin yıllık sularıma
titreterek incecik sesini.

sessiz bir kuyu taşıdır yüreğim
kuyu iplerinin inip çıka eskittiği.

kim ki sevip de susarsa,
susuz bir kuyunun yankısız taşıdır yüreği
kuyu ipleriyle biçilmiş.

(Çağdaş Türk Dili 63, Mayıs 1993)

Ahmet Erhan

Ahmet Erhan'ın (1958) eski kitaplarının yeni baskıları yanında *Öteki Sürler* (1976-1991) adlı yeni bir kitabı yayımlandı.

BİR KADEH RAKI

Burda. bir Ahmet Erhan var uzakta
Defterini dürmüş ve Bingöl'de bir dağ köyü kadar yalnız
Aylardır aramadınız, yolları da kapanmadı
Ayakizleri betonlarınızın üstünde saklıdır

Burda. bir Ahmet Erhan var uzakta
Taşıkardı, ülser ve panik ataklı anksiyeteyle dalaşır
Aşağı Eğlence'den çıkın, Etlik İlkokulu'nun altında
Ankara'da bir belediye otobüsü yalnızlığını yaşar
Görseniz, bir yerlerden hatırlarsınız mutlaka

Elleri artık titriyor, eskisi gibi değil
Başını sanki dünyayı taşıyormuşçasına yorgun tutuyor..
Burda, bir Ahmet Erhan var uzakta
Gözleri şehrinizin bütün dumanlarıyla kaplıdır

– Bir kadeh rakının kırk yıl hatırı vardır..

1992

(Yeni Biçem 2, Haziran 1993)

Ferruh Tunç

(1958)

AŞK BÜYÜR ÖLÜM OLUR

Dağılan bir ömrü dizeler tutar mı?
Şarkılarla avunabilir mi bekleyişler?

Yalnızlıklara ağarak mı yağar yağmurlar?
Ya renkler nasıl emzirir rengi yitmiş gözleri?

Gök bu denli geniş olmasa derdi o
Son bulmasa yolculuklar yolculuklarla
Cevaplarımız olurdu bizim de
sorulunca
solungaçlarımız
dalınca derin sulara

Karıncalar götürmese kismetimizi
Kuşlar omzumıza ibret diye konmasa
Şiir yazmaz
bir meslek tutardık
gündüz
koşardık geceleri
rahvan atımızın sırtında

Kaç kent olduğunu sorardı o
ne zaman kentlerden söz açılsa
Kentlerde kaç sokak
Kaç yitik yüz sokaklarda

Ve nasıl anlatılırdı
gizemi aşk ağacının
örtündüğümüz
her güz bir yaprağıyla

İşte o ağacın çapaklarıyla
parçalanıyor yüreğim
dedi giderken

Bense bilmez
bir kayadır derdim eskiden.

(Yeni Biçem 2, Haziran 1993)

Mehmet Yaşın

Mehmet Yaşın'ın (1958) *Sözverici Koltuğu* adlı yeni bir kitabı yayımlandı.

ÖLÜNCEYE KADAR SENİN...

– *Söz mü? Ne sözü?*

–...

- *Bir aşk anını sonuna kadar yaşayabilmek içindi
fısıldanan her şey
ve daha önce başkasına verilmiş bir sözü bozmaktı
sevişirken sana verilen sözler.*

–...

– *Gitme!.. İnan bana... Bu defa söz!..
[Sa. 23.58, Jazz Club-İstanbul, 31.03.93]*

Sen domuz ve rakı Şavat-yemeğimsin benim.
Havranın güvenlik-kapısında [tam kaybettim derken]
yeniden ibraz etti'im kimlik, kayıt no.su, kippa
ve sebepsiz yere tekrarlayıp durduğum bar-mitza. Senn
ulusal parkta boğulduğum göl.
Üstü açık şiir-kahramanım, kırmızı gül, o büğülü kuğu
bir bayrak & Kitap kılığında –
Sennn egemenlik bayramını kutlayan marşl. yrb. org. sesi.
Sadece senin devletine uyruk olmayı buyuruyorsun
aşka. Beni ihanetle suçladığın [hiç ama hiç iplemeden]
çekip gitmek için yağmurluğ'nu giydiğin şu anda bile
hayatıma sahiplik ediyorsun sennnn
aslında. Ölünceye kadar senin [vatan]haininim ne d'olsa.

– *Sağol, daha fazla içmeyim yoksa gene sarhoş olurum sana.
Giderken kendi hesabını öde lütfen.
[a.g. yer ve tarih]*

*Jazz Club/31.3.1993
İstanbul*

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

Cezmi Ersöz

Cezmi Ersöz (1959), şiirleri kadar gazete yazılarıyla da dikkati çeken bir şair. Geçen yıl yayımlanan *Şehirden Bir Çocuk Sevdin Yine* kısa zamanda ikinci baskı yaptı.

İKİ KARANLIK ORMAN BİRBİRİNİ SEVSE NE OLUR, SEVMESE

Anlaşmak diye birşey yoktur aslında
dillerin ve yüzlerin altında başıboş zamanlar dolaşır
sokaklarda bir kış, bir penis, bir çocuk-köpek gibi dolaştığım
zamanlar
varlığını koruyabilmek için
masaların altında ellerimi, ayaklarımı parçaladığım zamanlar
zamanlar haindir, zamanlar muhbir

iki karanlık orman birbiriyle anlaşsa ne olur, anlaşmasa

Güvenmek diye birşey yoktur aslında
dillerin ve yüzlerin altında başıboş korkular dolaşır
bense korkumu ölümümün altına sakladım hep
korkumun kokusu aldılar
kaçtım kovaladılar

iki karanlık orman birbirine güvense ne olur, güvenmese

Sevmek diye birşey yoktur aslında
dillerin ve yüzlerin altında başıboş yalnızlıklar dolaşır
uydurulmuş anılar, sahte öyküler, hiç kullanmadığım yerlerimi
bıraktım onlara
yine de son kapıma dayandılar
kapanın ardı karanlık deniz
denizde masum, tetikteki sızım, son inancım
gördüler onu

artık şimdi o karanlık denizde "binlerce hiçkimseyim"

İki karanlık orman birbirini sevse ne olur, sevmese
(Sombahar 17, Mayıs-Haziran 1993)

Mustafa K z

(1959)

G DENLERDEN BİRİ GİBİ

Ben suların  a rılısı ozan,
geldim aranıza, gidenlerden biri gibi
size yakın, kendime uzak
b t n koruganlarım yıkık artık.

Geldim aranıza, gidenlerden biri gibi
h zn  reng renk yazma, onuru keten mendil
bu nasıl  mr md r ki kavruldu tarla tapan.
alnımın bir yeri var kimsenin gitmedi i.
Suları d   mledim,  dedim bedelini ate in
kemi in u ultusu etin denizinde
geldim aranıza, gidenlerden biri gibi
yanarken de g rkl yd  insan.

Ben kendini Mustafa K z sanan ozan,
kestim kurdelesini y re imin sizin i in
 enlikler,  ehr yinler, donanma fi ekleri
geldim aranıza, gidenlerden biri gibi.

(Evrensel K lt r 21, Eyl l 1993)

Akif Kurtulu 

Akif Kurtulu  (1959) yıllar sonra nihayet bir  iir yayımladı.

 L  K RP 

Herkes geldi!
Ahmet onlar dedi, herkes geldi.
 ktisat ılar,  nsancılar, Yoksulların Durumunu D zeltelim'ciler,
 nsanolalım'cılar
Sefillerin G zya larını Kristal Bir K rede Saklayanlar
Tarikatı m ritleri
A ırılımlılar,

Akla Gelebilecek Her Türden Gizlilik Hareketi kadrosuyla geldi
 Amirim malum şahıslar da geldiler
 İyilikİsterler? Onlar çağrıcıydı zaten, geldi.
 Tef, tulum, davul, zurna, piyano, keman vee Hüseyin İleriii...

Kimse Cineas'ı çağırılmamıştı.
 O, ala ala hey! Hindistan'a kadar gidecek,
 sonra Roma'ya dönüp dinlenecek olan kahraman Pyrrhus'la alay
 etmişti; 'Şimdi dinlenseydin ya!'
 herkes geldi.

İskender neden gelmedi? Yürüyenlerin adresi yoktur dedi biri.
 O gökyüzünde atını bağlayacak yer arıyor, Timur gibi.
 Kadirbilir bir tarihçi kütüphanesine pusula bırakmış.
 birgün o da yorulur döner buraya diye, bir tarihçi, o geldi.
 İsa ve Don Kişot; (Kurgusal yaratıklar kataloğu sf. 1, 2)
 çağrı dışı ve yitiktiler
 İsa ve Don Kişot akla gelmedi.
 Jeanne D'arc, bir kucak odun, birkaç çıra,
 avcunda Mösyö Dupont'un çakmağı,
 dudağında uzun ağızlıklı bir sigara, geldi.
 Ama neden? Maksat imaj! dedi Jeanne D'arc; felaketi zerafete
 dönüştürelim, beniyakkendiniyakherşeyiyak gibi.
 Bu sözleri Wagner çağrı müziği olarak besteledi.

İhtilalcilerin hiçbiri, ama hiçbiri... 'Yaşasın zafer'
 dedi pazarcılar, bitirdik bu işi.

Ben de yoktum. O gün annem çağırdı beni.
 Çıktım kırdı dolaştım güneşin unutulmuş yüzünü
 hatırlamak için. Ay da vardı, erken hazırıldı geceye.

Bir kirpi buldum bayırda. Ölüydü,
 bir ömür kendini korumaktan. Öfkesi rüzgârın alay konusu
 olmuş gibiydi. Güzeldi, kalbim gibi, dikenli bozkır çiçeği.

Ağaçlar gördüm. Düşen yapraklarıyla besliyorlardı köklerini
 Rüzgârla dertleştirmiş biraz 'Ölüm en güzel saçmalaktır'
 dedi gitti serseri.

Herşeyi dün gibi hatırlıyor belleğim. Acı veriyor yüz çiçeğin
adını birden sayıklıyor
Deli!

Herkes gelmiş!
Sahne boş. Gibi yapmış gitmişler.
İzmaritler var. Kağıtlar buruş buruş.
Yere düşmüş bir gümüş küpe.
Biri kederinden kurumlar yağıdirmış olmalı ki...

Günler pazardan geçti. Ne varsa cumartesine kadar toplanmış
Hepsi sahneden pazara indi.
'Birgün bizi de siktireder pazardan bu hayat'
yazmışlar kara tahtaya.

Herşeyi unutabilseydim.
Ağaç benimle besleseydi kökünü.

Herkes
git!

(Edebiyat Eleştirisi, Ocak-Şubat 1993)

Neşe Yaşın

(1959)

ATEŞ ÇİÇEĞİ

Seninle sevişirken
akışını duyardım
damarlarımızdaki nehirlerin

Sarsılırdı dünya
anımsatmak için bütün çiçeklerini

Seninle sevişirken
o kıvrak ve doyumsuz ritminde
yaşamak adındaki titreşimlerin

Bir kuş gökyüzünde

okyanusun dibinde balık
mırıl mırıl bir kedi

Sevişirken
ulaşırdım
çok uzak bir şehire
tarih öncesinde

Sarılırdım teninin fısıltılarına
gövdem kayan bir yıldızdı
kaynayan dalgalara

Ağzının içinde
ıslak ürperişler
çağırırdı düş ülkesine

Bir an
gözlerini görürdüm
o delip geçen
büyülü kıvılcımda

Yürürdüm
içindeki yolda
bir çığlık gibi çoğalarak

Seninle karışırken
titreyip yanarak
uçardık
bulutlarca yumuşak

Güneş açardı
ıslanmış yapraklarımıza
bir tomurcuk patlardı dalda

Eğilip öperdim
küçük damlacıkları alnında
bir ateş çiçeği
denizlerin kıyısında

(Adam Sanat 90, Mayıs 1993)

Nuh Ömer Çetinay

(1960)

MADIMAK OTELİ

Yandı bitti gül oldu Kir oldu size

I.

Alevdi Burnumuzun dibindeydi Dumandı Göremiyorduk ama doksan dokuz cücesi ve kalm ensesiyle dördüncü karısının üzerinde gidip gelmekteydi Külden kurtulan da kim? Ellerindeki kanı memelere silme derdindeydi Şimdi bu adam Belki elini sıkıığımız olmuştur bu adam İyi günler dediğimiz geçmişolsunlu hoşgeldinli bu adam Düşünce elinden tutup kaldırmışızdır bu adam Sakalından karanlık gözünden kör kuyu günde kaç kez bu adam niçin mi dördüncü karısının yatağından?
YAKINDIM YANMAYA

Her eline bulaşan kanı sile sile pörsümüştü hurma gibi üç karısının memeleri de Sıra dördüncüde
İşte o adam Kalkmış tıraş mı oluyor? otobüs mü bekliyor? çiçek mi suluyor? neyse ne... Kurtulurum sanırdım bir şiirin üzerine yürüyünce

Alevdi Sıkı tutunun siz de bu şiire Tutun ki eliniz yansın Cehennem mi? Kim bilir kimin yalanı eliniz yansın (İyi ki sorular soracak çağında değil oğlum) Sizin de çocuklarınız vardır sorular sorusun

Baba desinler

Bu adamlar neyi yakıyor desinler

Niye yakıyor desinler

Bizim de yakacak bir otelimiz olur mu desinler

Yakın anasını sikiyim yakın desinler

Oh desinler

İyi bok yesinler

II.

Böyle de şiir olmaz değil mi Asım Abi?

Asım Abi hep gülümserdi

Buğusu üzerinde sıcacık bir ekmek gibi

Buruk bir çay gibi

Merhaba Asım Abi

Alevdi Kapımızın önündeydi Bilenmiş bıçağıyla boğazımıza eğilmekteydi **YAKINDI YANMAYA** Ben bu şiiri daha önce de yazmadım mı? Kibritin küllenen sesine tapıyorlardı Yazmıştım Hiçbir kuş kan/adını silememişti daha Yazmıştım ama hamamböcekleri takunyalarını giymiş gülümsüyorlardı bana Ebabiller hangi taşı atacaklardı başıma? Kaç örümcek yıldırdı bir ağ masalı mağarasından çıkmış dolanıveriyordu ayaklarıma Madımak da küstü bana

Tıraşı kesin!

Yaralı bir şiirin adıyla başlıyorum yazmaya
Kahreden ve yaratan yalnız O'dur
O'nun lanetlenmiş dilinden başlayın yaşamaya da...

*Ben bu şiiri ne yapsam bitiremem Behçet Abi
Seni bir başka şehirde öldürmediler mi?*

Alevdi Yeni doğmuş kuzunun sesi Sesini unutmuş gecenin umudu
Umudu kırık süpürge'nin sapı Süpürge'nin ucundaki ipekten
ozan Ozan'ın yazılmayı bekleyen şiiri Şiirin öksüz bakışları
YAKINDI YANMAYA

Huzur isli lambadadır Metin Abi
Şiirin yanık yerinden sarılıyorum sana

(Adam Sanat 96, Kasım 1993)

Orhan Kâhyaoğlu

(1960)

Orhan Kâhyaoğlu, ilk şiir kitabını çıkardı bu yıl *Hoyrat Bir Ruhun Eksilme Tabloları*.

KIRPILAN İLKBAHAR

"KADIN GİDERSE BİR DAHA DÖNMEZ"

I. kirpiklerin çoğalıyor. arzudan uzanan bir meryem ana oluyorsun ânında. buğulaniyor bellek. yüzündeki kırayini üflüyor aşkı doğaya. dolunay parıldıyor. düşüyor tutsak dolgu. boşlukta gezinen, ruhun kılcal damarı. ufalıyor düşlerini sonu belirsiz çocuk. yeşil renk ayrıcalıklı. kırpılan ilkbahar küçülen bir beden, tenindeki asi arı.

kırılğan ilkbahar, yönbilmez samanyolu. sanma ki barıştı doğayla fırtına. ruhunda esen sam yeli değil, bataklık rüzgârı. kırlangıç bir kurye olmuş aşkına, sıkışıyor leylak, boğuluyor sevdiğin ben. elindeki âsâ çiziyor yönünü.

II. karşı odada kesilmez bir uğultu, buhur kokuyor varoluşun. buharlaşıyor cam, billur kokudan kaçan bir gökyüzü bu. değiştiremiyor kabuğunu yüzündeki anlam. keşiş farkında tüm bu sıradanlığın. kesintisiz yol alıyor akıntı. tenle beden arasındaki tente, koruyan seni buhardan.

yayıldı hasıra kambur duygular. duruldu beden karması. ayrıldı kurgudan aşk. kurum yağdı bu mevsime. kara yapraklar içinde büyüdü numune insan. aralandı kapı, kırpılan saçlar elinde. gözasırı dalların rengi soldu. soyuldu kabuğundan ceviz rengi. aralandı oval kapı. dökülen tüylerle yeşerdi bahar. kırpıldı doğanın dört bir yanı. durakladı yolculuğun kabası. dakik bir dudak aralanıyor.

kâbus görmüyorum artık, sazan alıştı çiftliğe. şiire dokunan yaş, geçmiş kurtaran bu anlık doku, soyuyor doğanın derisini. elden ele dolaşılıyor çimen ve çam. sonunda bir patika buluyor kendine tutku. patlıyor renkler, yanmaya başlıyor içimdeki koru. fonda okyanus müziği. buluşuyor birbirleriyle ansızın, güzellikle kuşku. tütsü kokusu yayılıyor gözlerinden. harabede kendisiyle dans ediyor beden. fısıltıdan bir kaos burası. yakamoz rengi siluetin, ibadet yerini buldu.

bu yön, levhası olmayan bir bedene ulaştı. kırpılıyor artık zaman, kırpılıyor aşk, kırpılıyor ilkbahar. karşı odadır saran, yolculuğun

ağını. dölündeki kirpik mevsimin uyarısı. maziden yastık değiştirdi kılıfını. canlı bir enstrüman oldu o an doğa! notası tutkulara ayarlı. saman alevini çağrıştıran dua, açtırdı yalnızlığın kapısını. kesildi uğultu. bedene dönüştü oda. bahara karıştı aşk. kırılan duyguların eşeliyor doğayı. boşalan tüm sözcükler, kucaklayan, ruhumun karnavalını.

(Gösteri 154, Eylül 1993)

Metin Celâl

Metin Celâl (1961) 1993'te *Konformist*'i yayımladı.

ELEKTRO ŞOK

çıldırarak yaşa geldiğimde
her şey için çok geçti
insanlara göre fazla iyi biriydim
bir akraba kadar dürüst ve tehlikeli

efsanelerin yenilendiği bir dönemdeydik
anılar an olup siliniyordu belleklerden
"okumazsam zalim kalırım" diyordum
önemliyen sorular cevaplarından

çabuk kuruyan bir hayattı benimkisi
son sözü söyleme meraklılarını dinleyemezdim
yoktu itaat etme yeteneğim
aday olamazdım krallığa ve soytarılığa

bir çıt sesi duysam belki değişecekti çok şey
ama sakın, tasasız hayatımda yeniliğe yer yoktu
bezgindi beyin hücrelerim, yorgundu bakışlar
ufak bir tıkırtı delirtecekti

nikotin yanığı parmaklar
ve gözlerimdeki uykusuzluk izleri
hayra alamet değildi
dilim sürçtü, düştüm hoyrat ellerinize

(Sombahar 17, Mayıs-Haziran 1993)

Turgay Kantürk

(1961)

SİZ BANA BEYAZGÜNLER!

Engin Turgut için

Öyle sustum ki, değişti yüzüm
tek acı lütfen, biraz da beyaz günler!
sislerde doğmuşum, üşür maskem
kalakalırım hançerimle, düşer poster.

Çekin silahlarınızı! ben çoktan öldüm
olmadım hiç bu kadar senli benli
bir kapı tokmağıydım, yoktu çocukluğum
ne benden önceydim, ne sizden sonra
haylazdım, bir kuzey masalından kovuldum
soldum sarardım on beş dakika aralarda.

Yanlışım yanlış! dökülür suçlarım
şirirlerimi kıyamet günü besteleyin
ya ben kendimi nerelere götürürüm
ey yeryüzü, dönmezsem kuğuları aşkla besleyin!

(Sombahar 20, Kasım-Aralık 1993)

Serdar Koçak

(1961)

SUS VE KAPIDA

sen çünkü zamansın, su anlarken,
oyarken dimağıyla, trabzanları tutarken
yönlerin buluştuğu noktaya inerken. sus!
eğer şimdi konuşursan dayanamam. belleğim
açılır uçuruma, çevrim ölür suyun yatağında
sus! çünkü zamansın. Altında ay var senin
taşın içine düşen rüzgârdan anladım bunu
içimde kumlar akar, kumlara bakarım kum
beni bekledikçe acıkır içim sus ve kapıda

sen çünkü zamansın tanrı susarken
kıyıda bir sürahi uzatıp güldün denize
bir masanın üzerinde dehliz belirdi, aktı masaya
orada dehlizin indiği yerde, bir delta gördüm
Taşların içinden rüzgâr çalan adamlar arasında
seni bekledim sus! Babil'in haritası önünde
sus ve kapıda çünkü zamansın belleğimi örten
içine uyku koyan uykunun içine rüzgâr koyan

yeniden geldiğinde anlatırsın güleriz, gülebiliriz...

(Sombahar 20, Kasım-Aralık 1993)

Kubilay Köseoğlu

(1961)

GÜZ BELİRTİLERİ

Öfkeyle yırtılmış bütün resimlerde
Görme isteğinin korkunç zulmüyle ani körleşme
Ve geri verilmeyen mektuplarda
Yeniden başlamanın gizli umudu vardır – unutma!

Geçer kar gecelerini ömrümüze yürür gün
Gizemi yüzüne susulmuş dişi ürperişlerle
Yazımız sessizliklere takılmış uçurtmalardı
Göğü bağlı bulutları kayıp gitmiş ellerinde

Göğsünün iç duvarına yazgılı saat vurur
Acıyı Anı başlığıyla yazarsın defterine
Sor : Bir kalp kaç sevdada kullanılabilir
Pişmanlıklar reddedenin mülkü olduğu yerde

Yeni bir güze giriyoruz işte duyuyorsun
Unutmak oyunlarımızdan yorgun çıkmışız
Uçurumlarıma deniz ver gözlerin sonum olsun
Sana verdiğim çiçeklerin solmasını bekleme!..

(Gösteri 148, Mart 1993)

Oktay Taftalı

(1961)

SOMALİ MARDİN

en son yağmurdan ve sünnet düğünlerimizden bu yana
kabilemizin üzerinden, çocuklarımızın ölümüne inanmak türü
kayıtsız ve doğaçlama bir sürgün geçti
alize esiyordu...

ömrüm
yine kara ırkların cumaya dönük yüzlerinde
seni yadsıyan bir gerçek gibi kol geziyor ölüm
ve bir ihaneti kanıtlarcasına kuma karışıyor
yerli kılavuzun talihsiz kanı
"gergefe gelirken bütün hayat bilimlerimiz
biz bir köleyi bile doyuramıyoruz, o sabrediyor
sabredek insanı doğuracak ruhu
şeytanı çöle gömecek ve ormanlaştıracak buraları"
tarihi yazıdan eskidir, yazıyı bilmez ve
denizi asla törelerimizin
buyurduğu en büyük zul
katliamdan sonra kadına konuşmama kefareti
katliamı ve sürgünü kim emretmiş
ve bunların üzerinden zaman nice geçmiştir
tanrım sen konuş
bir tüfek harbisi gibi namluda gidip gelen
ve bilgece
ve bir hayli utangaç geçen
şu genç ömrümüzün
denizi göreceği nereden bellidir
oysa bugün bir tek söz
siyahi bir hikmet söylemenin yeridir
ömrüm.

(Sombahar 15, Ocak-Şubat 1993)

Sunay Akın

Sunay Akın (1962), şiirleriyle olduğu kadar yazılarıyla, Kız Kulesi Şiir Cumhuriyeti'nin kurucu başkanı (?) oluşuyla da kendinden söz ettirdi. 1993'te *Kaza Süsü* adlı yeni kitabı yayımlandı.

KAZA SÜSÜ

Biri çıkıp öldürsün beni
ve kaza süsü versin
cansız bedenime
nasıl da sevinirdim
ilkokul pencerelerine bayrak asarken
doğduğum kazanın
her bayram öncesi süslenmesine
Çaybardağı biçiminde yontulsun
mezar taşlarım
yaşamdan artık bir tek yudum
bile alamayacağım için
üstlerine yatay olarak
bir de kaşık
konsun

Ne başucuma
ne de ayakucuma dikilsinler
biri sağımda
öbürü solumda olsun
ki görenler
mezarı sansınlar
bir çocuğun

Peşlerinde koşturarak papazı
kiliseden çaldıkları
günah çıkarma kulübesinde
şiir kurtuluş örgütünü kuran
kenan evren lisesi'nden terk çocuklar
mutlaka gelirler cenazeme
herbirinin elinde deniz yıldızı

Üzölmeyin dostlarım
ezbere bilirim latince sözcüklerini
hayvanlar ansiklopedisinin
adını bilmemiş olmaktan
utanmayacağım asla
tabutumun içine girecek
ilk böceğin

(*Adam Sanat 96, Kasım 1993*)

Akgün Akova

(1962)

YAĞMUR BİZİ İZLİYOR SEVGİLİM, YALNIZCA BİZ

Anılarını Yerlerden Toplayanlar Derneği'nden dönüyorum
bir yanıp bir sönüyorum
yağmur bizi izliyor sevgilim, yalnızca biz
yalnızca biz geçmiş i yaktık, yalnızca biz
bir şemsiyeye çarpıp batan bir teknedeydik, eğildik
eğildik ve iplerimizi çözdük
sonsuz ipli uçurtma şenliğine dönüştü birlikteliğimiz
yağmur bizi izliyor sevgilim, yalnızca biz
ağzımız sürükleyip götürüyor çalar saatleri
en tehlikeli odalarında y otellerin

Anılarını Yerlerden Toplayanlar Derneği'nden dönüyorum
bir yanıp bir sönüyorum
yağmur bizi izliyor sevgilim, yalnızca biz
yalnızca biz bayrakları yaktık, yalnızca biz
gözyaşı şişelerine çarpıp kırılan bir ülkedeydik, sevdik
sevildik ve kire pasa direndik
yeniden sevdalanıyorum sana bunca kaçak günlerden sonra
yağmur bizi izliyor sevgilim
bir bardak yeryüzünde yeniden fırtına

(*Adam Sanat 92, Temmuz 1993*)

Hüseyin Alemdar

Hüseyin Alemdar'ın (1962) bu yıl yayımlanan *Aşk ve Prelüdlar* adlı kitabı üzerine çok konuşuldu, yazıldı.

TEN SÜİTİ

Gecenin şehlâ sessizliğinde
göğsünün masum taçyapraklarını öpüyorum
ağzımın kâğıt diliyle
kâğıt dudağıyla ağzımı
sahi, bir sözün kızteni duruluğunda
uyuyorsun saf kelebeksi kollarınla
etinin serin tülde uykusunu
sen, âh, ömrümün تنها ankası

Göğümü uyuyan hercai erguvanım
ağzının üşümüştü denizlerini öpüyorum
ağzımın beyaz diliyle
beyaz dudağıyla ağzımın
sahi, bir imgenin kızkuşu akşamında
uyuyorsun saf ipeksi kollarınla
etimin suskun tülde uykusunu
sen, âh, ömrümün تنها ankası

Tenहा şair tenimde
göğsüme damlamış
ılık tenini uyuyorum hâlâ

1993

(Şairin Atölyesi 3, Mart 1993)

Sami Baydar

(1962)

AİUEO

Saçların arasından
seyrediyorum gökyüzünü
her gün buraya gelerek

sen hep sırtın dönük
pencere önünde oturuyorsun
kar yağmış tepeler gibi.

Acının güzelliği
doğanın kederi
geçen her saniyede.
Ah, durgun ve buğulu
iri, beyaz krizantemler!

Şimdi günlerdir sandalyeni
pencere önüne çekiyorsun
sırtını bana dönüyorsun
sırlar yazılı olan sırtını.

Kalkıp pencere önüne gidiyorsun
AİUEO
sırtın bir nilüfer yaprağı gibi
yüzüyor suda.

Rüyada beni görüyorsun
AİUEO
et olan ağzımı arıyorsun
kiraz çiçekleri
arasında bağırıyorsun
AİUEO
AİUEO

Aşka susamış diyorlar
bu sesi duyanlar.
Elini yanağına koyuyorsun sonra
şimdi burada
sırtın bana dönük.

Beni mi aldatıyorsun yoksa
yansıyan sen misin
seyrettiğimiz uzaklıklara.

Sırtın bana dönük kalacak
AİUEO
Ağzımı arayacaksın bacaklarında
Şıp! – diyen bir sesle

sona erecek çelişki
kurbağa atlayacak sulara.

SU VE KARA

Gerçekleşmezdi hiçbir olay
yankı olmasa.

(Eski'Z 2, 1993)

Seyhan Erözçelik

(1962)

YILDIRIM

Eski bir şiirim önümde, ben
tam ağıly'cakken yağmur başladı,
okuyordum, gök gürledi, ben de
şiir babası oldum, çaktı şimşek.

Aklıma dün geceki melek geldi.
Seviştik. Cinsiyeti belliydi. Çaktı
şimşek. Korkunç sıfatlarla büyütüldüm
ben, inanmayan anneme sorsun. Her ince
yağan kar tanesi, çaktı şimşek,
çocuğun kalbine düşer.

Çocuk,
annesine koşar.

Üşüdüm çünkü ve çaktı şimşek.

Kalbim üşürken, eski bir şiirimi
okuyordum ben tam, emir geldi :
"Çocukların boyunları santimetreye
vurulsun. Ve bunun için göğ
baksınlar, gözleri hep oralarda, şekerlerde
ve kuytuda kalsın."

Çaktı şimşek. Tokat gibi.

Kalbim ıssız artık,

ve seks kötü bir ihtilal,
kötü bir krallık.

Eski bir şiirimi okuyordum ben tam,
o ses bir şeyler diyor.
Çaktı tokat. Ben şiir babası oldum.
O melek hâlâ omzumda.

Tam o anda işte,
aslında önemsiz bir şey,
gök gürlerken çaktı şimşek

(Sombahar 20, Kasım-Aralık 1993)

Adnan Satıcı

(1962)

SEN DEĞİLSİN

savaşını sürdüren kargı çıktı şansına
masallar içinde masallardan suçun binbir gecesini
erincin elifi, selvi salınımlı geceler içinde gecelerden
benden sana uzanan çapulcu akını bu
çırılçıplak ayaklanma deneyi
ha mazbut aritmetiğe, ha kahraman terziye
bayrak açıyor ten düşüncelere

sen değilsin, biriktirdiğin çepeçevre bir sanrı
dudağını yoklayan girişim; bir öpüş bir öpüş ki sorma
nisan yağmuru sanki açılıp kapanan istiridye ağzında
bir görünen bir yiten incinin ikircikli duygusu
niyet çektiriyor kuşlara
yenilir miyim soyunup uysam şeytana

'yağmur ormanları sorulsa geçerdim sınıfımı' dediğin
kadar var
nerden bileceksin çöldeki palmiye ne içer, neyle
doyar...

(Varlık 1032, Eylül 1993)

Mesut Adnan

Mesut Adnan (1963), Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülleri Şiir Dalında ödül alan genç bir şair.

EKİMYAZ

1

Kiremitli evlerin
şehirleri eskiyor

2

Dalından kovulan
bu yaprak
ağacına kırgın
ben sana değilim

Ekim sürüyor
elmasını toplayarak bahçelerin

Tanrıya kırgın değilim
bir dostu bile yok onun
bir fotoğraf albümü
yürüdüğü bir yol bile yok
bir tesbihi olabilir belki

3

Bütün ağaçlarda
yaz yarası

Bahçesine hâlâ âşığım
flora'nın

Ekimin saçlarını tarıyorum
tarandıkça uzuyor ekim

Seni buradan
götüren güne kırgın değilim

(Varlık 1030, Temmuz 1993)

Merih Akoğul

(1963)

YAZ SENFONİSİ

I

– *Yıkıntılar*
Yıkıntılar bu yaz
Hangi aşkları ağırladılar –

Ölü kuşları getirme aklına
Güz bulutların üstünde uyur
Yüzümde sahici bir güneş; yama
Sustum, gölge ölüm düştü sulara

Utangaç aynalar, aşk dokunmaktı
Kararlı bir bıçak boynumu özlerken
Eski köprüden uzatıp elinizi
Sonsuz bir ırmağa akmıştınız hani

Ezerdi anılar, susardık
Kuşlarınızla uyanan zaman,
Ben jokeriniz, kımıldılar...
Yürürken içinizde bir orman

(Gösteri 154, Eylül 1993)

Elif

Elif (1963), yıllardır Adam Sanat'ta yayımladığı şiirlerini *Düşizi* adlı ilk kitabında topladı

NEW YORK ŞİİRİ

Bir yalnızlar kentinden
Ali Gevgilili'ye özlemle...

Taş
sokaklarında

"büyük, derin...

sayısız yüzleri

"bir yeryüzü serüveninin...

renkleri
bakışları
yalnızlıkları

"hepsinin başka!"

Zaman

"kaçan
kovalanan"

bir koca zincir
boyunlarında...

Seslerin
yırtıcı yoğunluğunda

"Müzik!
Yeryüzü senfonisi..."

Batık bir kent
Okyanuslar ortasında

"Daha
yazılmamış tarihinde;"

Masalını arayan...

(Gösteri 154, Eylül 1993)

Mete Özel

(1963)

YANKI

döndü geldi dağlar
eski ağaçları
sisi
kuşlarıyla
sessiz

suda suret boyuyordum
ebru tekne gümüş
yüzüm yağmurlu
yüzüm güleç
dağlara karşı durdum :

– çiçek olayım

-
- ya bir rüzgâr
kavuşup okşayayım yamacınızı
kocarım sizle
- ...
- kuş olsam
konarım ağaçlarınızın kara dallarına
altmış kanadıyla
göze görünmem
yakışırın
susarım sizle
-
- bakın bunu ben çizdim
benim suretim
renklerini siz koyun
gece boyayın
- ...
- gitmeyin
gümüş teknemi size vereyim
boyalarımı
suyumu
suretimi
- ...
- gitmeyin ellerimi vereyim
- ...
- aklımı
umudumu
- ...
- düşümü alın
alın
dağ olayım sizle
- ...
- ...

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

Ali Asker Barut

(1964)

CAN YÜCEL

Altmışına merdiven dayadı derler ya
O şiire dayıyor merdivenini
Bir cebinde çok yıldızlı
Bir akşam parçası
Bir cebinde o akşamı üstüne geçirmiş
Sarhoş bir kurbağa

Çakıp duruyor şiir fenerini
İçimizdeki karanlığa

ANASON

Can Baba'ya

Tam iskeleden ayrılacakken
Bebek vapuru
Bir de bakıyorum karşımda
Sakallarına erguvanlar takmış
Gelirken boğazdan

Bütün gece
Ölü kurbağalara şiir okumaktan
Gözlerindeki anason.

(Adam Sanat 91, Haziran 1993)

M. Mahzun Doğan

M. Mahzun Doğan'ın (1964) 1993'te yayımlanan *Sesimde Mimosalar* adlı kitabı *Önce Ellerim Uyanır*'dan (1984) sonra ikinci kitabı.

PENCEREDEN ŞÖYLE BİR

akarsuların o
duru renginde, bir beyaz

bulut, parıltısı bıçağın
sessiz ve solgun
budanmış bakışları
voleybol topu
bir kavis çizmese apartmanlardan
ve akasyalardan
sarkan
artık pörsümüş gökyüzüne
uçuştukça saçları

balkon yerlerinde, kapı
ilk benim diyor şarkısını yitiren
uykusu bölünmüş bir çocuğun ağlaması pencere
hüznün elleri kıpırtısız
saksıda bir cinayet tufanı
(çöp kovağını boşalttın
şöyle bir bakıp, nereye?)
korna sesleri dirseğimin dokunduğu
ezan, geçip gidişi
mavi bir bisikletle
yağmur sonrasının
her şey ama her şey yerliyerinde
çamaşır mandalları bile

nerede tüllerin arkası

(Promete 9, Şubat 1993)

küçük İskender

küçük İskender (1964), *Dedem Beni Korkuttu*'dan (1992) sonra şiir-
öykü arası metinlerini bu yıl *İkizler Burcu Hikâyeleri* adı altında yayımladı. Şiirleriyle, tavırlarıyla yıldırımları ve övgüleri çeken şair olmayı sürdürüyor.

ORCUS

meyva tabağının kenarındaki pastel ayıışı
geceyle sabahın eklem yerinde şimdi
çocukken bir yarasaya dokunmuştum
parmaklarım, elimde birer tüy artık

masaya hayattan önce oturdum ölümden sonra kalktım
saçlarım taralıydı ve fırçalanmıştı dişlerim çoktan
ağladım mı ağ atardı gözlerim küf yüzünüze
yunus balığını vuran adamı belki de tanı mıyordum
lalam, eğilip kulağıma unut olanları demişti
lalaman dudaklarında kül rengi yeldeğirmenleri
ben sancu panco'mu yitirmiştim bu şehirde babaanne!

polisler ve itfaiyeciler adresimi sordular kimi
kucağımda yeni ölmüş kedimin mezartaşı
ve içimde dev bir yengeç gözyaşı
gibi, burkulmuş bilek : memleketim. Opera binasında
her akşamın başladığı yere gittik birlikte
gül soyduk, kabuklarına çiy düştü hüznümüz tane tane
ilkel kabilenin büyücüsü dans etti aritmik
hayallerimi götüren vapura örümcekler attım o zaman
boynumda şahmeran fularım
ağzımda bir ağız şeklinde büyüdü yalnızlık

köprücük kemiğimin üstünden süzüldü ufak kuğu
gökkuşağına dek yüzdü
uzattım vücudumu suyun dingin serinliğine
akseden gölgemi sevdim, akseden ömrümü sevdim
gölge ansızın, o ömrün sızılarını sezinledi

ve uzacık bir şehirde eski sevgilim
radyoda haberlerden
benim lal kıyısında sise dönüştüğümü dinledi
bir yarasa, kim bilir o yarasa, bana dokunuyor
ölü kedimle yunusun eklem yerinde şimdi!..

(Adam Sanat 94, Eylül 1993)

Osman Olmuş

(1964)

KÜPÜNÜ KIRAN EVLİYA

Sol elini incil'in üstüne koy sağ elini kaldır
ve doğruyu yalnızca doğruyu söyleyeceğine dair
tüm kullarını kandır. kulağımız kırışte çoktandır

yalan yanlış ne varsa hepsi de salt alışkanlıktan
 ya da salıncaktan hiç hoşlanmayan bir çocuktan
 kocaman adamlara bulaşınca yara : iltihab kapmış
 – patlamaya hazır bir mukoza –
 geriye doğru saymaya başlamış : vebali boynunuza!
 yüklenilmiş günahlar çoğalınca : hurra! kusarmış
 derdini ortalığa dökemeyen sırküpü bir evliya
 kendini ele verirmiş : göğsünde ağaran kıl yumağı
 ve isa çarmıha! gerildiğinden bu yana ilk defa
 – yalnız onunla sevişmiş magdalena –
 aşk-ı güzergâh içinde ve son defa : elveda!
 öpücüğünü kondurunca dudaklarına : soğuk mefta
 bir anda kavuşmuş yıllardır aradığı mutlağa
 malik evliya : dayanamamış kalbinde onca şâşaa
 – mahşer kadar kalabalık hâşa –
 çengellerine asılan soru işaretleri : istirahatate
 çekildiğinde kullarına düşen : kulaklar kirişe!
 ve tam üç şişe abıhayat içilmeli tam üç dikişte
 – yaralar kapanmalı suç üzre –
 kavlamış kabukları sıyırmak ne muhteşem eğlence
 deri değiştirmek : usulüne uygun ve çile bitince
 – alışkanlıklardan kurtulmak bir mucize –
 kirli ovulurmuş gibi arınmak kendinden tiksiniince
 (Atika 2, Mayıs-Haziran 1993)

Altay Öktem

Altay Öktem (1964), 1992'de yayımlanan *Eski Bir Çocuk ve Su Kışı*'ndan sonra bu yıl yayımlanan *Beni Yanlış Öptüler Aslında* adlı kitabında umut verici bir şiir sergiliyor. Şair 1988 Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü, 1989 Akademi Kitabevi Şiir Mansiyonu ve 1990 Varlık Dergisi Gençlik Şiir Ödülü'nü kazandı.

ÖLÜ NEHİR

çağlayarak önümüzden sular seller, fırtınalar
 akan geçen ölü nehir; şimdi söz'ün vaktidir
 neler fışkırır toprağı sıksam kan
 pir sultan kelleleri, çokça harami
 kaftan ve kavuk, akçe ve irin
 dinle üvey kardeşim;

peygamber şeyi değil ki bu memeden kesilmiş
bütün hatun kişilere sorgusuz girivereyim

göğsüm kabarıyor şu toprağa basarken
kahraman maraş, kahraman çorum, kahraman sivas
göğsüm kabarıyor sevgili üvey kardeşim
umumi helalarda ben altıma işerken
bir istiklal bir istiklal ki o kadar olur

bezirci bunağın biri, behçet epey saf
"halkım/sevgilim" onun dizeleri
altıok zaten baştan şaşırmış işi

az mı şarap içtik sizle işportacılar
vatan caddesinde turlamadık mı
ermiş kaldırım yosmaları, sevgili kaportacılar
az mı kuru taşıdık sana ihsan baba (s.a.v.)
sabahları pırt diye ölüp, gün batınca
hortlamadık mı İstanbul sokaklarına
daha ne bekliyorsunuz be üvey kardeşim
hişt! ülkem; orama burama sürtünen ölü nehir
şimdi söz'ün vaktidir;

şairlere sözüm geçmez, cami avlusuna
tüneyen kanadı kırık; halkım benim leş kuşlarım
zaten beni tanımaz

artık son çare
çocukları kışkırtırım üstünüze!

(Varlık 1034, Kasım 1993)

Fabrettin K. Nitter

(1965)

KENDİNİ KEMİREN KENT

yorgun düşlerimden
acılar akar
adımlayamam bu kenti

kendine vurur gölgesi
osmanlı tarihinden
yakasız
yakamozsuz
(eceliyle ölür mü kentler)

ölüler
ve örtülüler dolaşır parmaklarında
farkında olmadan yaşamın

ezilir eller ayaklar
"her derde deva" için
(aklına kurban hafsa sultan'ın)

yaşamak için bu kent
kendini kemiriyor

(*Damar 25, Nisan 1993*)

Cenk Koyuncu

(1967)

HEYHAT

Tedavülden kaldırılmış bir aşk ve heyhat!
Çiçek soldu.
Kararnameler kara namelerle yürüdü yürürlüğe.
Şimdi bıçak sırtında dolanır anlamım,
anılarımı bir martıya yükledim
şimdi '*mavi bir martı ölüsü kumsalda*'
Yükü enkaz altında, batan geminin malları
uzun gülüşler, öpüşler, sevişmeler zamanını öldürdük
yazgımız yazılarımıza vuruyor artık!

Daha dün ak kağıtlara kurmuştuk
ak cümlelerle yazımızı,
bu günse katran ve karayazı tedavül sonrası
karalar bağlamış aşkımızı!

Unutulacak bir gün herşey, beynim anlamsızlaşacak,
yazı kalacak bir tek tedavülden kaldırılrsa da aşklar,
hey, hat!

(*Yaşasın Edebiyat 4, Ocak-Şubat 1993*)

İdris Özyol

(1967)

KUH-İ NUR

İnce adamlar yanardı ince kandillerde
ince kandillerde isli yüzler unuttuk
karanfil incinirdik / bir geyik ağlardı sessiz
bir geyik kucak dolusu karanfil ederdi
eder miydi /
hırkamızı bir kadına sermesek
bir kadın eder miydi sevmek.

/
kendi ışığını taşır içinde / pervane
yalnız haşhaş incitmez ellerimi
narenciye kokuyor gözlerim / gözlerindeki kuş yırtılmış ortasından
yırtılmışsa suratına bağırduğım ayna /
katlimdir şiir
her akşam aynı yerden başla bana
ki soyunsun ince adamlar ince yerlerinden

bir bakır akçe miydi tanrı / her duada yeni baştan harcanır
bir yıldız ürker yıldızlığından ki dervıştır
ki lamdır
ki mimdir
biter bütün dinlerin bozuk parası
hangi kitap her incil /
ince adamların ince gözlerinde

yürek değil taşıdığım kırlangıç /
iskender'in dağlarımıza girdiği yer
suyu unut / mühürlendi bulutların öfkesi
bu yüzden / kanayan yerlerimde /
onarılmaz bir leke
ince adamlar yıkanır ince mendillerde

(Düşler 6, Şubat 1993)

Kubilay Tunçer

(1969)

HIV +

Bir haber bekliyorum.
Herkes gibi bu haberi bekliyorum.
Bütün yanlışların birlikte yaşanacağını sanıyorum.
Bazı şiirlerin işlevsizliğini biliyorum.
Bütün şiirlerin işlevsizliğini düşünüyorum.
Yenilgiyi kabul etmeme temrini yapıyorum.
Çirkin olmayı deniyorum.
Anılarımı yazmıyorum.

Acıları yormamak için nöroloji okuyorum.
Hayat hakkında önermeler yazıyorum.
Çok kızdığım şeylere su katıyorum ilkesel nedenlerle,

Bir haber bekliyorum.

Kiplerin eskimesi beni üzüyor.
Dostlarım hakkında kararlar veriyorum.
Uzun cümlelerle düşünüyorum.
Yeniliğe alışmak gerek.

Bunalmıyorum. Koordinatlar üzüyor beni.
Sözlükleri değıştokuş ediyorum.
Her gün yeni sözcükler kuruyorum.
Eski insanlara öykünüyorum.

Eski dergiler aklımı teyid ediyor.
Tabancanın elikten yapılmadığını görüyorum.
Anılarımın dostlarıma
Ruhumun nadasa bırakılmasını istiyorum.

Bir haber bekliyorum.
Herkes gibi bu haberi bekliyorum.

(*Gösteri 155, Ekim 1993*)

Kaan İnce

Kaan İnce (1970-1992), halen yaşayan biriymiş gibi dergilerde yayımlanan şiirleriyle, ilk ve son kitabı *Gizdüyüm*'le gerçek bir yetenek olarak kendinden söz ettirdi.

KAN

yüzün yakamozlanır akşam saatlerinde
kime çıkmaz ki piyangosu hüznün
belki de sombalığına en son
ve demir kın bir taya
ertesini yasaktı, es vardı
bir tek uzun gecelerde

çıkırığında intihar edeceğim kuyu
zaman kuyusu, soluksuz ve ıssız
inip çıkar ölüm, durana dek yüzümdeki
sevişen kederlerle gülün gümü
adımdan çıkardım bir a
gözlerimde gezer geriye kalan

İLK YAZ

kan bürüdü sokakları ve şiir uğultusu
acemi ozan çılgılığı bu
ilkyazın kollarında danseden ellerin
mavi elleri gökyüzünün
boynun uçurumun sonu çiçek
çiçek açmayan

yağmura aykırı değil imge
rüzgâr kaldırır eteklerini
sislenen geceye düşer göğüslerin
bir serçe girer koynuna
saçların kırılma noktası
uçuk sarı bir yaz benzin kokulu
tutuşan dizeler meyhane sığınak
olmayan güle sancım

(İzlek 1, Ekim 1993)

Ayhan Kurt

(1971)

TÜKENİYOR

"Geceye dedim ki uzan uzanabildiğin kadar
O dolunay şimdi uykudadır"

Biz artık ölülerimizi yakıyoruz
Ölüm mekân tutmasın dünyada diye

Ben sabahı karşılamak için sulara koşardım
Suların yansısında sessiz yatan ölüm bana gülümserdi
Ölüm başkaydı, ölümün somaltından adı vardı
Onunla birşey aydınlandı, dirim dendi, dirim ölümden sonra
hecelendi

Bize ölüm dendi mi
Ya cehennem hazırlıklarına girişmiş bir
tanrı gelir usumuza
Ya kirli bir karanlık

Annem vardı, hiç tükenmeyen memeleri
Ay perilerinden öğrendiği masalları
Ve "uyu yavrum, akşam seni üzüyor" sözleriyle

Bize sarı bir ışık yığını kaldı aydan
geriye

Ben çağcıl uykulardan kovulmuş kâbus çocuğuyum
Sen yine de mahsuscuktan emzir beni
Kulağıma masallar fısılda
Ama doğulu olsun
Doğulu olsun, içinde ejderhalar, anka kuşları, uçan halılar olsun
Bir de derviş kerameti ekle sonra
Şeyhim ki tekkesinde bağdaş kurup gökdelenleri alaşağı eder
Nesnel adamlara duyurmadan anlat hepsini
Ama sesin titremesin
Dikkat, gözlerinin balkonunda ağlamaklı bir çocuk
Düştüdüştücek
Ağlıyorsan ağlayışın da doğulu olsun öyleyse
Bir iç kanaması gibi sessiz ve derinden

Biz duyguya programlı saatlerimizde
Yalnız gözlerimizle ağlarız

(Sombahar 15, Ocak-Şubat 1993)

Enis Akın

KADINLAR ARKAYA OTURUR ERKEKLER ERKEN ÖLÜR

bu filmde kadınlar ve yağlı boya tablolar arkaya oturur
soförlər traşsız uykusuz çopçocukludur

bu filmde erkekler ve sol önde oturanlar bir de babalar erken ölür
soförlər kuş uçurtmaz (abicim) ve heyecanlı bir hanımefendiyi
bir oturuşta topuklu ayakkabılarını bile ayıklamadan yer

kadınlar yanyana ve arkarkaya oturur

kadınlar bakılır değerdendirilir konuşulur korkulur (belli olmaz)
erkekler ve sol öne oturanlar ve kolunu arkaya atanlar
ve erken ölenler bir de babalarzor unutulur
elleri kravatının duruşunu ve sahip oluşunu savunur

Kadınlar ve güneş gözlükleri onlar hep arka sağa oturur

soförlər iyi dövüşür iyi aynadan bakar iyi para bozdurmaya koşturulur
erkekler bunu oyunlarından öğrenir : ölüm de bir operasyondur
arkam da sobedir
hiçbir şey için ağzını O kadar açmaz. az konuşur

kadınlar, bu hep böyle kimin kadınlarımız olanca kalçalarıyla
arkaya mı oturur

kimin soförlərimiz, nerede yaşar

ne zaman bir çabuk kahramanlığa kapılır
erkekler, bu hep böyle bizim erkeklerimiz

ve bilgisayarlarımız hata yapmaz
sadece arasıra bildiklerini sandıklarını yutkunur

kadın arkaya oturur arkaya saklanır arkaya yaslanmaz arkaya yaslanmaz

arkaya kendini çok anlar

ve çağlardan boyu gizli kalmış bir mimariyi mırıldandırır dudaklarına :

Alkadris kentinin sarkıtları

erkek hep bir son şansını ve kalbini zorladığı bir sabah ölü bulunur
buna inanılmaz : erkekler bir gün ölür

şoför ayaklarından tutup çeker arabadan bırakıp kaçır bir cesedi:
gecede. kaldırımda. hayatın akışı içinde. eski
bir tarikatta.

tok bir ses duyulur

(bu ve bütün bahaneleriyle kadın arkada şoför sol önde oturmaktadır)
(bakışlar sadece bir kez kesişir
sonra kadın camın dışına şoför kasedin içine üşüştürülür)
kadın bunu bilir ve arkaya oturur (ayıp yapmaz) öyle durup
nereden gelen bir çağrıyı dinler
anneler arkaya oturur babalar erken ölür
ama anneler arkaya oturmasa da babalar erken ölmese de olur
(*Edebiyat Eleştiri* 2/3, 1993)

İbrahim Baştuğ

KAVİS

İçses

Ne esen bu yel
o yel.
Ne açan bu papatya
o papatya.
Sarılar içinde böyle,
güneş oynaşımıymış gibi;
oynaşının bir güneş olduğuna
inanmış gibi.

Ne sen o konserve günlerin akşamı.
Ne o imbiklenmiş öğlesonları.

Monolog I

isyan bir meydanda bulup mevsimini
bir izbe korkuda yitirdim :
Ayak alışkanlığı merhabalardı önceleri;
tetik saçakaltılarım,
serçe adımların gelişler,
gidişler uzak rüzgârlar.
Dönüşler savruk birer yelkenbezi :

Ve küçük kırmızı bir leke,
serçe adımlarından kalan geriye.

Hoşcakallar vardı bir de,
eski moda bir şiire düşülmüş
ekşi redifler. Belki yorgunluğu
bir kez daha kurmanın
eski albümlerden çıkarılmış bir gramofonu;
hepçalar bir çağın montaj akşamlarına geçmek önceleri.
Uzayıp giden kösnül raylar bir de;
KORKU balıksız tropik bir gölet
gibi durgun
ve dört yöne sağır;
bırakılmış bir köy,
göç ağıtları;
başlamamış,
bitmeyen.

Uzayıp giden gözlerin;
dönülmem bir kararın ilk harflerinde.

Ali Emre

HURAFE

orada, böğründe yaslı bir tapınağın
atlar, gözleri çıkarılmış, boyuna ağarmakta
atlar, suya vurulmuş ölümcül yeleleri.. artık
höyüklerin belleğinde çağ kırıgını çocuklar
teyelleyp iliklerine sünepe babalarını
serçelerle donanmış şafağa ağlamakta

/yüzüne yılçaran bir fesleğendir onun
çirkinliği hızla büyüyor, korkutuyor aynaları
bir gün yakarışlar sinecek ıslak avlularına
bir gün, yakarışlar sinince ıslak avlularına
bütün o günahları kusacak tapınağın dudakları/

orada, bir yemin kendi kendine inanmakta
unutuldu çünkü dua tenli şen kahramanlar
unutuldu, bir hurafe oldu yorgun gövdemiz

ıslık çal artık ve acıyı muştula, atlar..
bak atlar,
yanlış atlar...

(*Dergâh 38, Nisan 1993*)

Hakkı Engin Giderer

ODAYA YENİ GELEN

Işığı yaktı. Hep böyle yapar
Gözlerimde uyuklayan böcekleri ateşler
Bozulur sıcaklığım ellerim kasıklarımın
çekilince
Biliyorum irkilecek dolabın kapısını
açarken sestem
Açtı. İrkildi.

Pantolonu buruşacak askılıksız
Beyaz külotu hışırdayacak. Çıkıp
çoraplarını tutacak
Suyun altına

Hadi yat artık.
Ben, ölü pozlarında
Tanışmamak için
Memleketimi sormaması için
Üstümü toprakla örteceğim

Sevgili sevgilim yine seninleyim : Yalnızlık.

(*Kedi Şiir Seçkisi 12, 1993*)

Salih Mercanoğlu

GARDIROP

boynumdaki kan damarlarından
başkaca kolyem olmadı
kulaklarımda sonbahar aksesuarı
bir tutuklunun göğü örten çılgılığı

modası geçmiş de olsa
parmağımda güvercinler zeytin dalları

acıtır duvar bileklerimi
bilezikler o imgeler sancısı

bu yaz yolculuk paris'in dağlarına
gardırobunda ruhi su per-laşez mezarlığı

koluma takıp da mı gitsem nâzım'ı

(Yeni Biçem 6, Ekim 1993)

Orhan Tanakıncı

ARAMIZDA ZEBRA

Seni bulmayı unutmuş yüzüm :
durmuş an. çılgın ve çıplak,
yalnızlığım : terkedilmiş söz.
yuvasında ruhum. soyunmuş. iç içe
gizler, sırrı Zebra çizgileri.

iz bırakıp yaktığın tenim, sızıyı unuttu
ağaç gölgesinde yiten gölgem, sır oldu.
çocuğun bıraktığı oyuncak gibi. yalnız.
uzar artık yalnızlığım, ağacın gövdesinde.
kainat kendini süsler...

Seni bulmayı unutmuş yüzüm
oyuncaklar arasında gizli. O.
gölgeler diyarında kayıp. gölge.
üzerinde büyüğü iki küre oyunu
aşk! sözcükler arasında. yalnız.
uzat ellerini yıkayayım, cennet şarabında
o melek, yikasın cehennem ellerimi. azapla.
süslediğim aşkı. yitirdim. ey! kum saati.

Seni bulmayı unutmuş yüzüm yarın.
çocuğun bıraktığı oyuncak yalnızlığı...

(Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)

Cüneyt Uzunlar**ÖLÜR DE ŞAİR**

şimdi nerdesin, kolları budandıkça kollar
başı vuruldukça başlar fışkıran orman
seni gölgenle mi yaktılar

uçurtma : düş idi, ruhum : uçman,
ip : şiir idi, rüzgâr : okyanusun dişi sırtını çıldırtıyor ve
göğ, kırılan cam sesleriyle dökülüyor idi, akşam
vurulmadan düşen av, ey üzünce belenmiş akıl!
onurlu rıhtımlar boyu ılgardı yelkenleri al atlar...
yüzlerini tarasın dursun uykusuz işliğinde bir ozan;
kaptansız çetelerin düşük manalı yüksek dalgalı saçlarında
sahih yalanlarla karılmış deste deste adamlar,
kara bayraklara işerdi, dümeni kan, sereni kan!
buldukları gibi kaçtılar haritanın ikizini; ben de
sözün geniş göğsüne defnettim kurtuluşun defnesini
kopacak kalınlaştığı yerden tayfunlar, boranlar
doğacak buruşuk bezelye suratlı çocuk iki nehir ortasından
uçmadan konan kuş, ey sağılmış dul yürek!
ırgalar idiysem zaten kırılmış sihirli maskeleri
kırçıllarına çarpıldığım ip inceldiği yerden kopar
derununa döner hortlaklar, mavi kordelalarıyla evcil kitaplar
devrim içre tek bırakılır kenar süsü kelebekli cam
kör koyan aydınlık, en yönsüz ilerleyişler çağı!
atılmış oyuncakları gerer de kasnağına dal elleriyle gece
nakşolur tarihe kağıttan direnişlerle endam

(Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)

Ergin Yıldızoğlu**SABAHA KARŞI HUZUR**

Gece telaşlıydı,
İnsanlar, yere savrulmuş bir avuç Beyoğlu taşı,
betona düşen ucuz bardak..

Zaman Varol'un kaldırımında bir izmarit
Ve ben damarlarındayım şhrin.

Yanımdan cesetleri akardı genç oğlanların, yapışkan ve soğuk.
– Yalnızlığı daha çok hissedersin yaşadığını farkedince –

Panik, fabrika düdüğü, havada kömür kokusu, çayında radyasyondur!
Ve sessizlik bir bakanın sırtkan yüzü,
– bardağındaki tavşanın kanı değil –

Ben bir ses istiyordum bu kâbusa yoldaş!
Nükleer mantar? Düşen bir giyotin bıçağı?
Ezilen bir karafatma, sabah kahvaltıdan önce?
Henüz yok!
Şafakta, kullanılmış bir şırınga iğnesindeydim Ortaköy'de.
Üzerimden bir on yıl geçmiş, tüm hışmıyla ve dört motorlu.

Duymadım.
Duvara çarptığını,
Kırılan camları, kopan kafaları, çatırtısını kemiklerin,
ve çığlıkları hiç duymadım.

Son hatırladığım bir çöpçü farasıydı, uyumadan önce.
Şimdi artık yalnız değildim.
Çok şükür.

(Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)

Yıl içinde yayımlanan ve Yıllık'ta değ erlendirilmesi istenen   ir kitabı ve s reli yayınların a ağıdaki adrese g nderilmesi rica olunur.

Mehmet H. Doğan
Mithatpa a cad. Ceta  2 Sitesi F Blok 5/15
35320 Narlıbah e / İZMİR

İÇİNDEKİLER

SUNU	7
ÖNSÖZ	9
1993'TE ŞİİR	14
1993'TE YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI	27
RİFAT ILGAZ (1911-1993) Aydın mısın	35
FAZİL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914) Dal (TYS Edebiyat 2, 1993)	36
AZİZ NESİN (1915) Bütün Güneşleri Yalnızlıklar Doğurur (Varlık 1032, Eylül 1993)	36
İLHAN BERK (1918) Logos (Gösteri 155, Ekim 1993)	37
SALÂH BİRSEL (1919) Eski Leyla (Adam Sanat 91, Haziran 1993)	38
SABAHATTİN KUDRET AKSAL (1920-1993) Bir Eski Acun İçin Söylenmiş Şiir (<i>Batık Kent</i> 'ten, 1993)	39
ARİF DAMAR (1925) Söyle Söyle Hadi (Adam Sanat 95, Ekim 1993)	39
ATTİLÂ İLHAN (1925) Nasıl Bir Sevdâysa... (TYS Edebiyat 1, Kasım 1993)	41
BAŞARAN (1926) "Deniz" Dedik Öpüp Başımıza Koduk...(Adam Sanat. 88, Mart1993)	42
CAN YÜCEL (1926) Bahariye II (Adam Sanat 91, Haziran 1993) Yunus'a İlâhi (Evrensel Kültür 13, Ocak 1993)	43 44
ŞÜKRANKURDAKUL (1927) Ülkesi Ağdıstan (Varlık 1033, Ekim 1993)	44
ERCÜMENT UÇARI (1928) Sırça (Varlık 1034, Kasım 1993)	45
İBRAHİM YILDIZ (1928) Kalın Çiğ (Kuzey 42, Ekim 1993)	45

HALİL İBRAHİM BAHAR (1929)	
Araştırı (Karşı 78, Ekim 1993)	46
ECE AYHAN (1931)	
Bir Askeri Şairin Ölümü! (Beyaz 18, 1992)	47
TEVFİK AKDAĞ (1932-1993)	
Küçük Haberciler (Varlık 1034), Kasım 1993)	48
SAİT MADEN (1932)	
Bir Çekirdeğin Tutması İçin Büyü (Gösteri 148, Mart 1993)	49
GÜLTEN AKIN (1933)	
Ayrıntılar İlâhisi (Adam Sanat 89, Nisan 1993)	50
CEVAT ÇAPAN (1933)	
Eski Yaz (Adam Sanat 94, Eylül 1993)	51
SEZAİ KARAKOÇ (1933)	
Mona Roza'dan I. Aşk ve Çileler Birikimi (Yaşasın Edebiyat, 1933)	52
AHMET NECDET (1933)	
Metin Altıok İçin (Adam Sanat 93, Ağustos 1993)	53
CENGİZ BEKTAŞ (1934)	
Taş (Çağdaş Türk Dili 60, Şubat 1993)	54
ERDOĞAN ALKAN	
Kentleşme (Şairin Atölyesi 1, Ocak 1993)	55
AHMET OKTAY (1935)	
Kiraz Mevsimi (Milliyet Sanat 318, 15 Ağustos 1993)	56
KEMAL ÖZER (1935)	
Ne Yankı Ne Titreşim (Gösteri 153, Ağustos 1993)	57
BEDRETTİN AYKIN (1936)	
Bir Sonsuz Çılgılıkta (Eşik 9-10, Eylül-Aralık 1993)	57
RUŞEN HAKKI (1936)	
Yolunu Şaşıran Şiir (Adam Sanat 91, Haziran 1993)	58
HİLMİ YAVUZ (1936)	
Kilit (Milliyet Sanat 318, 15 Ağustos 1993)	59
NİHAT ZİYALAN (1936)	
Saraybosna (Adam Sanat 93, Ağustos 1993)	60
ÜLKÜ TAMER (1937)	
Günlerden Sevdalardan (Adam Sanat 94, Eylül 1993)	61

METİN DEMİRTAŞ (1938)	
Metin Altıok ve Bir Anı (Adam Sanat 95, Ekim 1993)	64
AHMET UYSAL (1938)	
Son Sığınak (Yeni Biçem 2, Haziran 1993)	65
AFŞAR TİMUÇİN (1939)	
Ut Ameris Ama (Eşik 7, Mayıs-Haziran 1993)	65
İHSAN ÜREN (1939)	
Bir Ev Yıkılınca (Kirli Cam'dan, 1993)	66
METİN ALTIOK (1940-1993)	
Bir Uyumsuz Rastlaşma (Eski'z 2, 1993)	67
Sone (Karşı 73, Mayıs 1993)	67
Dörtlük (Promete 9, Şubat 1993)	67
YEŞİM SALMAN (1940)	
Yazılmaz Şarkı (Adam Sanat 95, Ekim 1993)	68
MAZHAR CANDAN (1941)	
Sözler (Varlık 1029, Haziran 1993)	69
ATAOL BEHRAMOĞLU (1942)	
Paristi (Düşler 6, Şubat 1993)	70
HASAN ŞİŞLİ (1942)	
Ön Kış (Kırk Merdiven 38-39, Haziran-Temmuz 1993)	71
SÜREYYA BERFE (1943)	
Avuntu (Defter 20, Bahar/Yaz 1993)	72
REFİK DURBAŞ (1944)	
Ömrüm Zindan İçinde (Milliyet Sanat 318, 15 Ağustos 1993)	73
ÖZKAN MERT (1944)	
Gece Gerillası (Kedi Şiir Seçkisi s. 12)	73
HİDAYET KARAKUŞ (1946)	
Son İstek (Şairin Atölyesi 3, Mart 1993)	74
AHMET ÖZER (1946)	
Şiirin Akşamında (Kıyı 83, Şubat 1993)	75
MEHMET TANER (1946)	
Sınırlı bir Cevap (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	76
AHMET TELLİ (1946)	
Sizi Sevmiyorum (İzlek, Kasım 1993)	77

HÜSEYİN YURTTAŞ	
Solgun Resimler (Kedi Şiir Seçkisi 13, 1993)	78
AHMET ADA (1947)	
Sarı Mızıka (Yeni Biçem 7, Kasım 1993)	79
NURULLAH CAN (1947)	
Rüzgârlı Günlerin Şiirleri (Varlık 1028, Mayıs 1993)	80
GÜLSELİ İNAL (1947)	
Kayıp Kız (Gösteri 156, Kasım 1993)	81
METİN GÜVEN (1947)	
Çocuk Uyanışları (Varlık 1026, Mart 1993)	83
İNCİ ASENA (1948)	
Kendi Halinde bir Şiir (Adam Sanat 91, Haziran 1993)	84
İSMAİL UYAROĞLU (1948)	
Sızan – Cehennem (Gösteri 156, Kasım 1993)	85
HULKİ AKTUNÇ (1949)	
Tenha (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	86
Kalem ve Toprak (İnsan aşklarının Külüdür'den, 1993)	86
BEHÇET AYSAN (1949-2 Temmuz 1993)	
Öyle Kal	88
Exodus	88
Düello (Adam Sanat 96, Kasım 1993)	89
HAYATİ BAKİ (1949)	
Umunç : Usulca Ve Yeğnik (Yeni Biçem 3, Temmuz 1993)	90
SİNA AKYOL (1950)	
Lirikler (Yeni Biçem 8, Aralık 1993)	92
Perşembe, (Şiir Bülteni 9, Ocak 1993)	92
HİCRİ İZGÖREN (1950)	
Çılgılık (Evrensel Kültür 14, Şubat 1993)	93
SEYYİT NEZİR (1950)	
Mor ve Gülistan I (Şairin Atölyesi 3, Mart 1993)	94
TİMUÇİN ÖZYÜREKLİ (1950)	
Yoksayan Sorular I (Adam Sanat 89, Nisan 1993)	95
MEHMET MÜMTAZ TUZCU (1950)	
Bir Uykunun (Şairin Atölyesi 4, Temmuz 1993)	96
GÜLTEKİN EMRE (1951)	
Arşa Kadar (Atika 2, Mart-Nisan 1993)	97

ERDAL ALOVA (1952)	
Tensemeler (Adam Sanat 95, Ekim 1993)	98
ENİS BATUR (1952)	
İz (Milliyet Sanat 318, 15 Ağustos 1993)	99
ABDÜLKADİR BUDAK (1952)	
Avcı-Ceylan Günleri (Yeni Biçem 7, Kasım 1993)	100
MÜSLİM ÇELİK (1952)	
Kırkinci Yaş Çocukları (Adam Sanat 86, Ocak 1993)	101
OYA UYSAL (1952)	
Günübirlik Gezmeler (Adam Sanat 94, Eylül 1993)	102
METİN CENGİZ (1953)	
Sonbaharda Tek Renk Sara (Eski'z 2, 1993)	104
ŞÜKRÜ ERBAŞ (1953)	
Altın Kafes (Karşı 77, Eylül 1993)	104
TARIK GÜNERSEL (1953)	
Sıradan Bir Gece (Adam Sanat 86, Ocak 1993)	105
Aforizmalar vb. (Milliyet Sanat 317, 1 Ağustos 1993)	105
FADIL KOCAGÖZ (1953)	
Gelip Geçen (Adam Sanat 91, Haziran 1993)	106
TUĞRUL TANYOL (1953)	
Işığın Halleri (Sombahar 16, Mart-Nisan 1993)	107
ALİ CENGİZKAN (1954)	
Duvarları Kâğıt Kaplamak (Gösteri 149, Nisan 1993)	108
VEYSEL ÇOLAK (1954)	
Boynumuzun Tanıklığı (Adam Sanat 97, Aralık 1993)	109
HÜSEYİN FERHAD (1954)	
Akdenizin Sıfır Noktası I-II (Adam Sanat 92, Temmuz 1993)	110
ŞAVKAR ALTINEL (1954)	
Uzaktan Kumandalı (Gösteri 151, Haziran 1993)	111
YELDA KARATAŞ (1954)	
Bir Gün (Adam sanat 90, Mayıs 1993)	112
ARİFE KALENDER ÖNEL (1954)	
Sürgün (Karşı 70, Şubat 1993)	113
OĞUZHAN AKAY (1955)	
Mühürsüz Kalpler İçin (Adam Sanat 91, Haziran 1993)	114

NAHİT KAYABAŞI (1955)	
Mürekkep Çocukları (Yeni Biçem 6, Ekim 1993)	114
OSMAN SERHAT ERKEKLİ (1955)	
Satrancı Bırakan kadın (Eski'z 2, 1993)	115
RONİ MARGULİES	
Dallar (Defter 20, 1993)	116
MURATHAN MUNGAN (1955)	
Eşkal Üzerine Bir Şiir (Gösteri 151, Haziran 1993)	117
MEHMET OCAKTAN (1955)	
Aşk Meleği (Gösteri 152, Temmuz 1993)	117
FERGUN ÖZELLİ (1955)	
Üçlemeler (Yeni Biçem 6, Ekim 1993)	118
AYDOĞAN YAVAŞLI (1955)	
Zamana Düşer (Varlık 1027, Nisan 1993)	119
YUSUF ALPER (1956)	
Bir Kum Saati Şimdi (Biçem 12, Şubat 1993)	120
SALİH BOLAT (1956)	
İlkbahar Üzerine Varsayımlar (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	121
HAYDAR ERGÜLEN (1956)	
Kuzguncuk Otel (Adam Sanat 94, Eylül 1993)	121
TURGAY FİŞEKÇİ (1956)	
Umut Çiçekleri (Adam Sanat 93, Ağustos 1993)	122
HÜSEYİN HAYDAR (1956)	
Cennetin Göklerinde (Varlık 1034, Kasım 1993)	123
UĞUR KAYNAR (1956-2 Temmuz 1993)	
Canşenliği (<i>Aşkınam</i> 'dan, 1991)	124
LALE MÜLDÜR (1956)	
Baharistan (Eski'Z 2 1993)	125
İLYAS TUNÇ (1956)	
Hızır (Kuzeyso 42, Ekim 1993) Çöl (Abece 85, Eylül 1993)	126
NİLGÜN ÜSTÜN (1956)	
Dönüyorum Kuşların... (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	127
HASAN ÖZTOPRAK (1957)	
Yeşil Büyü (Düşler 6, Şubat 1993)	128

ENGİN TURGUT (1957)	
Veda (Sombahar 20, Kasım-Aralık 1993)	128
YILDIRIM TÜRKER (1957)	
Kaçıncı Gece (Sombahar 17. Mayıs-Haziran 1993)	130
SUAT VARDAL (1957)	
Hayal Dersleri	131
ERGÜL ÇETİN (1958)	
Kuyu Taşı (Çağdaş Türk Dili 63, Mayıs 1963)	131
AHMET ERHAN (1958)	
Bir Kadeh Rakı (Yeni Biçem 2, Haziran 1993)	132
FERRUH TUNÇ (1958)	
Aşk Büyür Ölüm Olur (Yeni Biçem 2, Haziran 1993)	133
MEHMET YAŞIN (1958)	
Ölünceye Kadar Senin (Adam Sanat 91, Haziran 1993)	134
CEZMİ ERSÖZ (1959)	
İki Karanlık Orman (Sombahar 17, Mayıs-Haziran 1993)	135
MUSTAFA KÖZ (1959)	
Gidenlerden Bir Gibi (Evrensel Kültür 21 Eylül 1993)	136
AKİF KURTULUŞ (1959)	
Ölü Kirpi (Edebiyat Eleştiri, Ocak-Şubat 1993)	136
NEŞE YAŞIN (1959)	
Ateş Çiçeği (Adam Sanat 90, Mayıs 1993)	138
NUH ÖMER ÇETİNAY (1960)	
Madımak Oteli (Adam Sanat 96, Kasım 1993)	140
ORHAN KÂHYAOĞLU (1960)	
Kırılan İlkbahar (Gösteri 154, Eylül 1993)	142
METİN CELÂL (1961)	
Elektro Şok (Sombahar 17, Mayıs-Haziran 1993)	143
TURGAY KANTÜRK (1961)	
Siz Bana Beyazgünler! (Sombahar 20. Kasım-Aralık 1993)	144
SERDAR KOÇAK (1961)	
Sus ve Kapıda (Sombahar 20, Kasım-Aralık 1993)	144
KUBİLAY KÖSEOĞLU (1961)	
Güz Belirtileri (Gösteri 148, Mart 1993)	145

OKTAY TAFTALI (1961)	
Somali Mardin (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	146
SUNAY AKIN (1962)	
Kaza Süsü (Adam Sanat 96, Kasım 1993)	147
AKGÜN AKOVA (1962)	
Yağmur Bizi İzliyor Sevgilim (Adam Sanat 92, Temmuz 1993)	148
HÜSEYİN ALEMDAR (1962)	
Ten Süiti (Şairin Atölyesi 3, Mart 1993)	149
SAMİ BAYDAR (1962)	
AIUEO (Eski'Z 2, 1993)	149
SEYHAN ERÖZÇELİK (1962)	
Yıldırım, (Sombahar 20, Kasım-Aralık 1993)	151
ADNAN SATICI (1962)	
Sen Değilsin (Varlık 1032, Eylül 1993)	152
MESUT ADNAN (1963) (Varlık Gençlik Ödülü)	
Ekimyaz (Varlık 1030, Temmuz 1993)	153
MERİH AKOĞUL (1963)	
Yaz Senfonisi I (Gösteri 154, Eylül 1993)	154
ELİF (1963)	
New York Şiiri (Gösteri 154, Eylül 1993)	154
METE ÖZEL (1963)	
Yankı	155
ALİ ASKER BARUT (1964)	
Can Yücel	157
Anason (Adam Sanat 91, Haziran 1993)	157
M. MAHZUN DOĞAN	
Pencereden Şöyle Bir (Promete 9, Şubat 1993)	157
KÜÇÜK İSKENDER (1964)	
Orcus (Adam Sanat 94, Eylül 1993)	158
OSMAN OLMUŞ (1964)	
Küpünü Kıran Evliya (Atika 2, Mart-Nisan 1993)	159
ALTAY ÖKTEM (1964)	
Ölü Nehir (Varlık 1034, Kasım 1993)	160
FAHRETTİN K. NİTTER (1965)	
Kendini Kemiren kent (Damar 25, Nisan 1993)	161

CENK KOYUNCU (1967) Heyhat (Yaşasın Edebiyat 4, Ocak-Şubat 1993)	162
İDRİS ÖZYOL (1967) Kuh-i Nur (Düşler 6, Şubat 1993)	163
KUBİLAY TUNCER HIV + (Gösteri 155, Ekim 1993)	164
KAAN İNCE (1970-1992) Ka n - İlkyaz (İzlek 1, Ekim 1993)	165
AYHAN KURT Tükeniyor (Sombahar 15, Ocak-Şubat 1993)	166
ENİS AKIN Kadınlar Arkaya Oturur... (Edebiyat Eleştiri. 2/3, 1993)	167
İBRAHİM BAŞTUĞ Kendini Yakan Şehir (Edebiyat ve Eleştiri 10, Eylül-Ekim 1993)	168
ALİ EMRE Hurafe (Dergâh 38, Nisan 1993)	169
HAKKI ENGİN GİDERER Odaya Yeni Gelen (Kedi Şiir Seçkisi 12, 1993)	170
SALİH MERCANOĞLU Gardırop (Yeni Biçem 6, Ekim 1993)	170
ORHAN TANAKINCI Aramızda Zebra (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	171
CÜNEYT UZUNLAR Ölür de Şair (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	172
ERGİN YILDIZOĞLU Sabaha Karşı Huzur (Sombahar 19, Eylül-Ekim 1993)	172

ADAM

1994 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

• Ahmet Ada • Mesut Adnan • Oğuzhan Akay • Tevfik Akdağ • Sunay Akin • Gülten Akin • Enis Akin • Akgün Akova • Merih Akoğul • Sabahattin Kudret Aksal • Hulki Akrıncı • Sina Akyol • Hüseyin Alemdar • Erdoğan Alkan • Erdal Alover • Yusuf Alper • Şavkar Altınel • Metin Altınok • İnci Asena • Ece Ayhan • Bedrettin Aykın • Behçet Aysan • Halil İbrahim Bahar • Hayati Baki • Ali Asker Barut • Başaran • Enis Batur • Sami Baydar • İbrahim Baştuğ • Ataoğl Behramoğlu • Cengiz Bektaş • Süreyya Berfe • İlhan Berk • Salâh Bırsel • Salih Bolat • Abdülkadir Budak • Nurullah Can • Mazhar Candan • Metin Celâl • Metin Cengiz • Ali Cengizkan • Cevat Çapan • Müslim Çelik • Ergül Çetin • Nuh Ömer Çetinay • Veysel Çolak • Fazıl Hüsnü Dağlarca • Arif Damar • Metin Demirtaş • M. Mahzun Doğan • Refik Durbaş • Elif • Gültekin Emre • Ali Emre • Şükrü Erbaş • Haydar Ergülen • Ahmet Erhan • Osman Serhat Erkekli • Cezmi Ersöz • Seyhan Erözçelik • Hüseyin Ferhad • Turgay Fişekçi • Hakkı Engin Giderer • Tarık Günersel • Metin Güven • Ruşen Hakkı • Hüseyin Haydar • Rifat Ilgaz • Atilla İlhan • Gülseli İnal • Kaan İnce • küçük İskender • Hicri İlgören • Orhan Kâhyaoğlu • Turgay Kantürk • Sezai Karakoç • Hidayet Karakuş • Yelda Karataş • Nâhit Kayabaşı • Uğur Kaynar • Fadıl Kocagöz • Cenk Koyuncu • Serdar Koçak • Şükran Kurdakul • Ayhan Kurt • Akif Kurtuluş • Kubilay Köseoğlu • Mustafa Köz • Sait Maden • Roni Margulies • Salih Mercanoğlu • Özkan Mert • Murathan Mungan • Lale Müldür • Ahmet Necdet • Aziz Nesin • Seyyit Nezir • Fahrettin K. Nitter • Mehmet Ocaktan • Ahmet Oktay • Osman Olmuş • Altay Öktem • Arife Kalender Önel • Mete Özel • Fergün Özelli • Ahmet Özer • Kemal Özer • Hasan Öztoprak • İdris Özyol • Timuçin Özyürekli • Yeşim Salman • Adnan Satici • Hasan Şişli • Oktay Taftalı • Ülkü Tamer • Orhan Tanakıncı • Mehmet Taner • Tuğrul Tanyol • Ahmet Telli • Afşar Timuçin • İlyas Tunç • Ferruh Tunç • Kubilay Tunçer • Engin Turgut • Mehmet Mümtaz Tuzcu • Yıldırım Türker • İsmail Uyaroğlu •ERCÜMENT UÇARI • Ahmet Uysal • Oya Uysal • Cüneyt Uzunlar • İhsan Üren • Nilgün Üstün • Aydoğan Yavaşlı • Hilmi Yavuz • Mehmet Yaşın • Neşen Yaşın • İbrahim Yıldız • Ergin Yıldızoğlu • Hüseyin Yurttaş • Can Yücel • Nihat Ziyalan